မုံရွာမြို့၊ မဟာလယ်တီတိုက်
ကျမ်းပြုအကျော်

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး

၏

လယ်တီနိဗ္ဗာန်

လယ်တီနိဗ္ဗာန် မာတိကာ

ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော်
မဟာထေရ်မြတ်ကြီးထံ
လျှောက်လွှာဘုရား

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏မိန့်ခွန်းတော်

သောတာပတ္တိဖိုလ်သို့ ရောက်ရခြင်း
အကျိုးထူး

တိုက်တွန်းချက်

ပထမ မဟာနိဗ္ဗာန်

ဒုတိယ မဟာနိဗ္ဗာန်

တတိယ မဟာနိဗ္ဗာန်

ဘုရားရှေ့လက်ထက်တော်၌ ပထမ မဟာနိဗ္ဗာန်သို့
ဆိုက်ရောက်ကြသော နတ်လူတို့သာ
များပြားကြောင်းကိုပြဆိုချက်

ဒုတိယနိဗ္ဗာန်နှင့်တတိယနိဗ္ဗာန်သို့ဆိုက်ရောက်ကြသော
ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အလားကို ပြဆိုချက်

သံသရာ သုံးကြောင်းသုံးသွယ်ကို ပြဆိုချက်

သံသရာဝဋ် ၃-ပါး

ဗုဒ္ဓဘာသာနိဗ္ဗာန်

နိဗ္ဗာန် ၃-မျိုး

ပထမနိဗ္ဗာန်

ဒုတိယနိဗ္ဗာန်

တတိယ နိဗ္ဗာန်

ဖွဲ့သေတ္တာ-ဥပမာ
ကြေကြေမွမွနုတ်တက်ရအောင်ကျက်မှတ်ကြရန်

ပရမတ်နှစ် မြေဓာတ်စစ်

မြင်မိုရ်တောင်နှင့် မဟာပထဝီမြေ

ဦးခေါင်းကို ပိုင်း၍ကြည့်ပုံ

ပရမတ်နှစ် ရေဓာတ်စစ်

ပရမတ်နှစ်-မီးဓာတ်အစစ်

ပရမတ်နှစ်- လေဓာတ်အစစ်

ဝါယောလှုံ့ဆော်မှု

ဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့၏ အချင်းချင်းမှီတွယ်ကြပုံ
တစ်ပါးပျက်လျှင် အကုန်လုံးပျက်ကြပုံကို ပြဆိုလိုက်ဦးအံ့

ခြောက်မျိုးသော ဓာတ်ကြည်ဓာတ်လင်း မှန်ကြည်မှန်လင်း
ကိုယ်တွင်းအပြည့် ခြယ်လယ်ပုံပြဆိုချက်

ကမ္မဇဓာတ်မှန်

အာကာသတံခါး

နန်းအိမ် ဥပမာ

နန်းအိမ်ကြီးနှင့် ခန္ဓာကိုယ်တူပုံ

အကြည်-၂၂-ခု တစ်ပြိုင်နက်ပေါ်ပုံ

ငှက်ရိပ်, လူရိပ်-ဥပမာ

အရှေ့အရပ်မှ နေဝန်း
စက္ခုဝိညာဏ်စိတ်

သောတဝိညာဏ်စိတ်

ဃာနဝိညာဏ်စိတ်

ဇိဝှါဝိညာဏ်စိတ်

ကာယဝိညာဏ်စိတ်

မနောဝိညာဏ်စိတ်

အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ လက္ခဏာရေးသုံးပါးကို
ထင်ရှားအောင်ပြပေအံ့

ရေမြှုပ်ဆိုင် ဥပမာ

မီးအိမ်ပျံ ဥပမာ

မှန်တုံး, ဖန်တုံး-ဥပမာ

တောချုံပိတ်ပေါင်းဥပမာ

မြစ်ချောင်းဥပမာ

ကြာရုံကြီး-ဥပမာ

မျက်လုံးတွင်းရှိ ဓာတ်ဆီ-ဓာတ်မီး-ဓာတ်ကြီး
ဓာတ်ကြည်တို့ချုပ်ယုတ်ကွယ်ပျောက်ပုံ

အသက်ဟူသော ဇီဝိတရုပ်သည် အပိုင်းအပိုင်းပြတ်ပုံ

သတ္တဝါသေဆုံးပုံ

ဇိရဏ ဓာတ်မီး၏သတ္တိ

သန္တတိပညတ် အတပ်မြင်ရန်

စပါးဆန်ထဲမှာ အသက်နေပုံ

သန္တတိပညတ်ကို ဣရိယာပထနှင့် စပ်၍ခွါပုံ

သဥပါဒိသေသ ခေါ်ပုံ

ထန်းသီးခိုင်-ဥပမာ

လယ်တီနိဗ္ဗာန်ကျမ်း မာတိကာ ပြီးပြီ။

* * *

အာစသို

ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော် မဟာထေရ်မြတ်ကြီးထံ

လျှောက်လွှာဘုရား

သက္ကရာဇ် ၁၂၈၃-ခု၊ တန်ခူးလဆန်း ၁၅-ရက်နေ့ တပည့်တော် ဝတ္ထကိုတ ရိုသေစွာရှိခိုးလျှောက်ပါသည် ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာထေရ် မြတ်ကြီးဘုရား၊ လျှောက်ထားရန်မှာ-မဟာထေရ်မြတ်ကြီး သင်ကြားပြသ ဆုံးမသြဝါဒပေးသနားတော်မူချက်အရ-

ခန္ဓာငါးပါး၊ ၅-ညဟောကိန်းကြီး။

အာယတနတစ်ဆဲ့နှစ်ပါး၊ ၁၂-ညဟောကိန်းကြီး။

ဓာတ်တစ်ဆဲ့ရှစ်ပါး၊ ၁၈-ညဟောကိန်းကြီး။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တစ်ဆဲ့နှစ်ရပ်၊ ၁၂-ညဟောကိန်းကြီး။

ဤဟောကိန်းကြီးတို့ကို ပိုင်နိုင်စွာ ညတရားပွဲကြီးတို့၌ ဟော ပြောနိုင်ပါသော်လည်း နိဗ္ဗာန်တရား ဟောကိန်းကြီးတစ်ခု ကြွင်းကျန် နေပါသေးသည်၊ ယခုဟောပြောလျက်ရှိသော နိဗ္ဗာန်တရားမှာ-

"ဇာတိအစရှိသော မီးဆဲ့တစ်တန်၊ ငြိမ်းရာမှန်သည့်၊ ပြည် နိဗ္ဗာန်သို့ အမြန်ရောက်ရပါလို၏"ဟု ဆုတောင်းရိုးအစဉ်ရှိသည့် အတိုင်းသာ ဟောပြောနေရာ စိုစို့ရွှန်းရွှန်း မြိန်မြိန်ယှက်ယှက်မရှိလှပါ၊ တရားနာ ပရိသတ်များကလည်း လိုလိုချင်ချင်ရှိမည်မထင်ပါ၊ ပျင်း, မှန်း, ငြီး တောက်ကြီး ဖြစ်နေပုံ လက္ခဏာတွေ့ရှိပါသည်။

ငြီးတောက်ခြင်း၏ အကြောင်းကား-ဆုတောင်းချက် အရိုး အစဉ်၌ ဇာတိပဋိသန္ဓေနေရန်ဘဝသစ်မရှိ၊ ဘဝသစ်မရှိလျှင် ခန္ဓာငါးပါးမရှိ၊ ခန္ဓာငါးပါးမရှိလျှင် ခံစားစံစားတတ်သော ဝေဒနာက္ခန္ဓာမှ ဆိတ်ကင်း၏၊

ဝေဒနာက္ခန္ဓာမရှိလျှင် ထိုနိဗ္ဗာန်၌ ခံစားခြင်းသဘောလည်းမရှိ၊ ခံစားအပ်သော အာရုံလည်းမရှိနိုင်၊ ထို့ပြင်တစ်ရပ်၊ ကိလေ သာကြွင်း, ခန္ဓာကြွင်း မရှိသော အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်ကို ဆုတောင်း ရိုးအစဉ်ရှိသော်လည်း တကယ်ရောက်လို, ပေါက်လို, ရလိုကြသော လက္ခဏာမတွေ့ရပါ၊ နိဗ္ဗာန်ကို အမြန်ရောက်ရပါလို၏ ဆိုသော်လည်း အမြန်ရောက်လိုသော လက္ခဏာမမြင်ပါ။

အထောင်အသောင်းရှိသော တရားနာပရိသတ်တို့အား နိဗ္ဗာန်ကို အမြန်ရောက်လိုသူရှိက ထွက်ခဲ့ကြစမ်းပါဟု ခေါ်သော်လည်း တစ်ယောက်တစ်လေမျှ ထွက်ပေါ်ဝံ့သူ လူစွမ်းကောင်း မတွေ့ခဲ့ရသေးပါ၊ တရားနာပရိသတ်အများကို ထားဘိဦး၊ တရားဟော ဓမ္မကထိက ပုဂ္ဂိုလ်အား အရှင်ဘုရားကော နိဗ္ဗာန်ကို မြန်မြန်ရောက်လိုပါသလားဟု တရားနာပရိသတ် အများကမေးလျှင် ဤပြဿနာကို ဖြေရှင်းရန်အခက်အခဲနှင့် တွေ့နေပါသည်။

သို့ပါ၍ ယခုခေတ်ကာလ ပရိသတ်တို့နှင့် သင့်လျော်သော နိဗ္ဗာန်ဟောကိန်းကြီးတစ်ခု၊ ထုတ်ဆင်ရေးသား ပေးသနားတော်မူပါရန် ရှိသေစွာလျှောက်ပါသည်ဘုရား။

ဝဏ္ဏိတ

နယ်လှည့်တရားဟောကိုယ်စားလှယ်

ရတနာပုံ- လယ်တီစံကျောင်း

စဉ်ရှင်တံခါးအနီး၊ အနောက်ပြင်

မန္တလေးမြို့။

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
မိန့်ခွန်းတော်

သက္ကရာဇ် ၁၂၈၃-ခု၊ တန်ခူးလဆန်း ၁၅-ရက်နေ့ ဆရာတော်၏ ကိုယ်စားလှည် နယ်လှည့်ဓမ္မကထိက မောင်ဝဏ္ဏိတ လျှောက်ထားချက်အရ နိဗ္ဗာန်ဟောကိန်းတရားကြီးကို နောင်သာသနာတစ်ခွင်တွင် အစဉ်တည်ထွန်းရစ်အောင် ပျံ့ပျံ့ပျူးပျူး အထူးပေါ်လွင်ထင်ရှားစွာ ရေးသားပေအံ့။

လယ်တီဆရာတော်

ရွှေဥဒေါင်းတောင်

ရွှေမြို့။

သောတာပတ္တိဖိုလ်သို့ ရောက်ရခြင်း
အကျိုးထူး

ပထမနိဗ္ဗာန်ဘုံသူ နိဗ္ဗာန်ဘုံသားတို့၏ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာဟူသော သံသြောင့်ကြီးနှစ်စင်း ကျွတ်ငြိမ်းခြင်း သန္တိသုခကို အာရုံပြု၍ အတုမရှိသော ပီတိသောမနဿဖြစ်ပွါးမှုကို ပြဆိုသောပါဠိတော်ကြီး။

ပထဗျာ ဧကရဇ္ဇေန၊
သဂ္ဂဿ ဂမနေနဝါ၊
သဗ္ဗလောကာ ဓိပစ္စေန၊
သောတာပတ္တိဖလံဝရံ။ ။

ပထဗျာ=လေးကျွန်းတစ်ခွင် မြေအပြင်၌၊ ဧကရဇ္ဇေနဝါ= တစ်ယောက်ထည်းသော စကြာမင်းစည်းစိမ်ထက်လည်းကောင်း၊ သဂ္ဂဿ=နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်သို့၊ ဂမနေနဝါ=ရောက်၍ရရှိသော နတ်စည်းစိမ်ထက်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗလောကာဓိပစ္စေနဝါ၊ အလုံးစုံသော လူ့ပြည် နတ်ပြည်ဗြဟ္မာ့ပြည်လောကကို လွှမ်းမိုးပိုင်သ အစိုးရသော ဗြဟ္မာ့စည်းစိမ်ထက်လည်းကောင်း၊ သောတာပတ္တိဖလံ=သောတာပတ္တိ ဖိုလ်သည်၊ ဝရံ=လွန်မြတ်၏။

တိုက်တွန်းချက်

နိရယေ ဘယသန္တာပံ၊
နိဗ္ဗာနေ ဝိပုလံသုခံ။
ယထာဘူတံ ဝိညာပေတုံ၊
ဒေသေတဗ္ဗံဟိ ယောဂိနာ။ ။

နိရယေ=ငရဲအစရှိသော သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲထဲ၌၊ ဘယသန္တာပံ= ကြောက်ဖွယ်သရဲ ပူပန်ဆင်းရဲခြင်းဘေးကိုလည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာနေ=နိဗ္ဗာန်၌၊ ဝိပုလံ=ပြန့်ပပြောကြီးကျယ်သော၊ သုခံ=ချမ်းသာခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ယာဘူတံ=ဟုန်မှန်သည့်အတိုင်း၊ ဝိညာပေတုံ=တရားနာ ပရိသတ်အများ မြင်လုံးထွားအောင် ထင်ရှားစေခြင်းငှါ၊ ယောဂိနော=ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဒေသေတဗ္ဗံဟိ-ဒေသေတဗ္ဗံဧဝ=သဘောကျအောင် ဟောပြောရာသာ လျှင်ကတည်း။

--------- * ---------

လယ်တီနိဗ္ဗာန်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပထမ မဟာနိဗ္ဗာန်

တတ္ထ ယဒါ အတ္တဒိဋ္ဌိသဟဂတာ တဏှာ သမုစ္ဆိန္နာ ဟောတိ၊ တဒါ သဗ္ဗေ ဒုစ္စရိတဓမ္မာစ အပါယ ဘဝါစ သမုစ္ဆိန္နာ ဟောန္တိ၊ တဒ်ဏာတော ပဋ္ဌာယ တဿ ပုဂ္ဂလဿ ဘဝါဘဝေသု ဒုစ္စရိတ ဘယေဟိစ အပါယ ဒုက္ခေဟိစ ဝိမောက္ခော ဟောတိ၊ ဣဒံ ဗုဒ္ဓသာသနေ သဥပါဒိ သေသံနာမ အသခ်တံ ပထမ မဟာနိဗ္ဗာနံ ဟောတိ။ ။

တတ္ထ=ထိုသစ္စာလေးပါးတို့တွင်၊ ယဒါ=အကြင်အခါ၌၊ အတ္တဒိဋ္ဌိသဟဂတာ=အတ္တဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော၊ တဏှာ=တဏှာဟူသော သမုဒယသစ္စာကို၊ သမုစ္ဆိန္နာ=အကြွင်းမဲ့ဖြတ်အပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ တဒါ=ထိုအခါ၌၊ သဗ္ဗေ=အလုံးစုံကုန်သော၊ ဒုစ္စရိတဓမ္မာစ=ဒုစ္စရိုက်တရားတို့သည်လည်းကောင်း၊ သမုစ္ဆိန္နာ=အကြွင်းမဲ့ပြတ်ငြိမ်းကုန်သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ တဒ်ဏာတော=ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော တဏှာချုပ်ငြိမ်းရာခဏမှ၊ ပဋ္ဌာယ=စ၍၊ တဿ ပုဂ္ဂလဿ=ထိုသက္ကာယ

ဒိဋ္ဌေ ချုပ်ငြိမ်းပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဘဝါဘဝေသု=ဘဝကြီးငယ် အသွယ်သွယ်တို့၌၊ ဒုစ္စရိတဘယေဟိစ=ဒုစ္စရိုက်ဘေးကြီးတို့မှလည်းကောင်း၊ အပါယဒုက္ခေဟိစ=အပါယ်ဆင်းရဲတို့မှလည်းကောင်း၊ ဝိမောက္ခော=ကျွတ်လွတ်ကင်းရှင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဣဒံ=ဤ ဒုစ္စရိုက်ဘေး, အပါယ်ဘေးတို့မှ ကင်းဝေး လွတ်ငြိမ်းခြင်းသည်၊ ဗုဒ္ဓသာသနေ=မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်ကြီး၌၊ သဉပါဒိသေသံ နာမ=ဉပါဒိသေသအမည်ရှိသော၊ ဝါ=ကိလေသာနှင့် ခန္ဓာအကြွင်း ရှိသေးသော၊ အသင်္ခတံ=ပြုပြင်စီရင်ရခြင်း ကင်းဝေးသော၊ ပဌမ မဟာနိဗ္ဗာနံ=ပဌမ မဟာနိဗ္ဗာန်ကြီးမည်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။

ပဌမ မဟာနိဗ္ဗာန်ပြီး၏။

* * *

ဒုတိယ မဟာနိဗ္ဗာန်

ယဒါ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ္တာ ကာမတဏှာ သမုစ္ဆိန္နာ ဟောတိ၊ တဒါ သဗ္ဗေ ကာမပုညာဘိသင်္ခါရာစ ကာမ သုဂတိဘဝါစ သမုစ္ဆိန္နာ ဟောန္တိ။ တင်္ဏတော ပဋ္ဌာယ တဿ ပုဂ္ဂလဿ အနာဂတေ ဘဝါဘဝေသု ကာမပုညာဘိသင်္ခါရေဟိစ ကာမကိလေသ ဝိစိတရင် သင်္ခါဘိတေဟိ ဒုစ္စရိတ ဒုရာစာရ ဒုရာဇီဝ ဗဟုလေဟိ အစ္စာသန္န အပါယဒုဂ္ဂတိ ဝိနိပတန ဓမ္မေဟိ ကာမ သုဂတိဘဝေဟိစ ဝိမောက္ခော ဟောတိ၊ ဣဒံ ဗုဒ္ဓသာသနေ သဉပါဒိသေသံနာမ အသင်္ခတံ ဒုတိယ မဟာနိဗ္ဗာနံ ဟောတိ။

ယဒါ=အကြင်အခါ၌၊ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ္တာ=မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့်မယှဉ်သော၊ ကာမတဏှာ=ကာမတဏှာသည်၊ ဝါ=ကာမတဏှာကို၊ သမုစ္ဆိန္နာ= အကြွင်းမဲ့ဖြတ်အပ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ တဒါ=ထိုကာမတဏှာ ပြတ်ငြိမ်းရာကာလ၌၊ သဗ္ဗေ=အလုံးစုံကုန်သော၊ ကာမပုညာဘိ သင်္ခါရာစ=ကာမကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သော ပုညာဘိသင်္ခါရတို့သည် လည်းကောင်း၊ ကာမသုဂတိဘဝါစ=ကာမသုဂတိဘဝတို့သည်လည်း ကောင်း၊ သမုစ္ဆိန္နာ=အကြွင်းမဲ့ပြတ်ငြိမ်းကုန်သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏။ တင်္ခဏတော= ထိုဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ္တ တဏှာချုပ်ငြိမ်းရာခဏမှ၊ ပဋ္ဌာယ=စ၍၊ တဿ ပုဂ္ဂလဿ=ထိုကာမတဏှာ ကင်းကွာပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ အနာဂတေ=နောင်အနာဂတ်ကာလ၌၊ ဘဝါဘဝေသု=ဘဝကြီးငယ် အသွယ်သွယ်တို့၌၊ ကာမပုညာဘိ သင်္ခါရေဟိစ=ကာမကုသိုလ် ဟုဆိုအပ်သော ပုညာဘိသင်္ခါရတို့မှလည်းကောင်း၊ ကာမကိလေသ ဝိစိတရင် သင်္ခါေဘိတေဟိ=ကာမဂုဏ်ကိလေသာ အဖြာဖြာသော လှိုင်းဂယက်တို့ဖြင့် သွက်သွက်ခုန်အောင် တုန်လှုပ်ချောက်ခြား ကုန်သော၊ ဒုစ္စရိတ ဒုရာစာရ ဒုရာဇီဝ ဗဟုလေဟိ=မကောင်းသော လေ့လာမှု, မကောင်းသောကျင့်ကြံမှု, မကောင်းသော အသက်မွေးမှု များပြား ကုန်သော၊ ဝါ=များပြားသော ဒုစ္စရိုက်မျိုး, ဒုရာစာရမျိုး, ဒုရာဇီဝ မျိုးရှိကုန်သော၊ အစ္စာသန္နအပါယဒုဂ္ဂတိ ဝိနိပတနဓမ္မေဟိ=အလွန် နီးသော အပါယ်ဘေး, ဒုဂ္ဂတိဘေး, ဝိနိပတနဘေး ရှိကုန်သော၊ ဝါ=အပါယ်ဘေး, ဒုဂ္ဂတိဘေး, ဝိနိပတနဘေးတို့နှင့် အလွန်ပင် နီး ကုန်သော၊ ကာမသုဂတိဘဝေဟိစ=ကာမသုဂတိဘဝတို့မှလည်းကောင်း၊ ဝိမောက္ခော=ကျွတ်လွတ် ငြိမ်းအေးတော့သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။

ဣဒံ=ဤကာမသုဂတိဘဝတို့မှ ကျွတ်လွတ်ငြိမ်းအေးခြင်းသည်၊ ဗုဒ္ဓသာသနေ=မြတ်စွာဘုရားကြီး သာသနာတော်၌၊ သဉပါဒိသေသံနာမ= ကိလေသာနှင့် ခန္ဓာအကြွင်းရှိသေးသည် အဖြစ်ကြောင့် သဉပါဒိသေသ အမည်ရှိသော၊ အသင်္ခတံ=ပြုပြင်မှု မရှိသော၊ ဒုတိယ မဟာနိဗ္ဗာနံ= ဒုတိယနိဗ္ဗာန်ကြီးမည်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။

ဒုတိယမဟာနိဗ္ဗာန်ပြီး၏။

တတိယ မဟာနိဗ္ဗာန်

ယဒါ ရူပရာဂ အရူပရာဂ သင်္ခါတာ ဘဝတဏှာ သမုစ္ဆိန္နာ ဟောတိ။ တဒါသဗ္ဗေ မဟဂ္ဂတပုညာ ဘိသင်္ခါရာစ ရူပါရူပပြဗ္ဗဘဝါစ သမုစ္ဆိန္နာ ဟောန္တိ။ တင်္ခဏတော ပဋ္ဌာယ တဿ ပုဂ္ဂလဿ ရူပါရူပ ပုညာဘိ သင်္ခါရေဟိစ သဿတုစ္ဆေဒ ဂါဟ မာနာ တိမာန ဗဟုလေဟိ အနိစ္စ အဓူဝ ဝိပရိဏာမ ဓမ္မေဟိ ရူပါရူပ ဘဝေဟိစ ဝိမောက္ခေ ဟောတိ။ ဣဒံ ဗုဒ္ဓသာသနေ အနုပါဒိသေသံနာမ အသင်္ခတံ တတိယ မဟာနိဗ္ဗာနံ ဟောတိ။

ယဒါ=အကြင်အခါ၌၊ ရူပရာဂ အရူပရာဂသင်္ခါတာ=ရူပရာဂ အရူပရာဂဟုဆိုအပ်သော၊ ဘဝတဏှာ=ဘဝတဏှာကို၊ သမုစ္ဆိန္နာ= အကြွင်းမဲ့ဖြတ်အပ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ တဒါ=ထိုအခါ၌၊ သဗ္ဗေ= အလုံးစုံကုန်သော၊ မဟဂ္ဂတ ပုညာဘိသင်္ခါရာစ=မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် ဟုဆိုအပ်သော ပုညာဘိသင်္ခါရတို့သည်လည်းကောင်း၊ ရူပါရူပပြဗ္ဗ

ဘဝါစ= ရူပပြဟ္မာ အရူပပြဟ္မာဘဝတို့သည်လည်းကောင်း၊ သမုစ္ဆိန္နာ= အကြွင်းမဲ့ပြတ်ငြိမ်းကုန်သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏။ တဒ်ဏဌာဝ= ထိုရူပရာဂ အရူပရာဂ ချုပ်ငြိမ်းရာ ခဏမှ၊ ပဋ္ဌာယ=စ၍၊ တဿ ပုဂ္ဂဿ=ထိုဘဝတဏှာ ချုပ်ငြိမ်းပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ရူပါရူပ ပုညာဘိသင်္ခါရေဟိစ=ရူပကုသိုလ် အရူပကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သော ပုညာဘိသင်္ခါရတို့မှလည်းကောင်း၊ သဿတုစ္ဆေဒဂါဟ မာနာတိမာန ဗဟုလေဟိ=သဿတအယူ, ဥစ္ဆေဒအယူ, မာန်မူခြင်း, အလွန်မာန် မူခြင်း များပြားကုန်သော၊ ဝါ=များပြားသော သဿတအယူ, ဥစ္ဆေဒအယူ, မာန်မူခြင်း, အလွန်မာန်မူခြင်းရှိကုန်သော၊ အနိစ္စ အဓုဝ ဝိပရိဏာမ ဓမ္မေဟိ=မမြဲခြင်းသဘော, မတည်တံ့ခြင်းသဘော, ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိကုန်သော၊ ရူပါရူပဘဝေဟိစ=ရူပဘဝ အရူဘဝတို့မှလည်း ကောင်း၊ ဝိမောက္ခော=ကျွတ်လွတ်ငြိမ်းအေး တော့သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဣဒံ=ဤရူပဘဝ အရူပဘဝတို့မှ ကျွတ်လွတ်ခြင်းသည်၊ ဗုဒ္ဓသာသနေ= မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကြီး၌၊ အနုပါဒိသေသံနာမ= ကိလေသာ ခန္ဓာ အကြွင်းမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တတိယမဟာနိဗ္ဗာနံ= တတိယနိဗ္ဗာန်ကြီးမည်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။

တတိယမဟာနိဗ္ဗာန်ပြီး၏။

* * *

ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်၌ ပထမ မဟာနိဗ္ဗာန်သို့ ဆိုက်ရောက်ကြသော နတ်လူတို့သာ များပြားကြောင်းကိုပြဆိုချက်

ဧတ္ထ စ အသင်္ခတန္တိ တဿ နိဗ္ဗာနဿ ဇရာမရဏာဘာဝေန နိစ္စဓုဝါ ဝိပရိဏာမ ဓမ္မတ္တာ တဒတ္ထာယ ပုနမဂ္ဂဘာဝနာကိစ္စာဘာဝတော သင်္ခါရဒုက္ခ ရဟိတံ။ တတ္ထ ဗုဒ္ဓကာလေပိ ဒေဝမနုဿာ ပထမ မဟာနိဗ္ဗာနပတ္တာဧဝ ဗဟုတရာ ဟောန္တိ ။ ။ဒုတိယ မဟာနိဗ္ဗာနပတ္တာ အပ္ပကာဝ ဟောန္တိ။ ။ တတိယ မဟာနိဗ္ဗာနပတ္တာပန အပ္ပက တရာဧဝ။ ကဿာ ဣန္ဒြိယဓမ္မာနံ မုဒုတရ ဗဟုလတ္တာတိ၊

စ=ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ ဧတ္ထ=ဤနိဗ္ဗာန်ဆိုရာစကားရပ်၌၊ အသင်္ခတန္တိ=အသင်္ခတံဟူသည်ကား၊ တဿ နိဗ္ဗာနဿ=ထိုနိဗ္ဗာန်ကြီး၏ ဇရာမရဏာ ဘာဝေန=အိုရခြင်း, သေရခြင်း အလျှင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နိစ္စဓုဝါ ဝိပရိဏာမ ဓမ္မတ္တာ=မြဲခြင်းသဘော, တည်တံ့ခြင်းသဘော, မဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တဒတ္ထာယ=ထိုနိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ၊ ပုန မဂ္ဂဘာဝနာကိစ္စ ဘာဝတော=တစ်ဖန်မဂ်လေးပါးကို ပွါးများရန် ကိစ္စမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သင်္ခါရဒုက္ခရဟိတံ=ပြုပြင်ရခြင်းဟူသော သင်္ခါရဒုက္ခမှ ကင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ တတ္ထ=ထိုသုံးမျိုးသောနိဗ္ဗာန်၌၊ ဗုဒ္ဓ ကာလေပိ=မြတ်စွာဘုရား ရှင်လက်တော်အခါ၌လည်း၊ ပထမ မဟာနိဗ္ဗာနပတ္တာ

ဧဝ=ပထမနိဗ္ဗာန်ကြီးသို့သာ ရောက်ကုန်သော၊ ဒေဝမနုဿာ=နတ်, လူတို့သည်၊ ဗဟုတရ=အထူးသဖြင့်များကုန်သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ ဒုတိယ မဟာနိဗ္ဗာနပတ္တာ=ဒုတိယနိဗ္ဗာန်ကြီးသို့ ရောက်ကုန်သော၊ ဒေဝမနုဿာ=နတ်, လူတို့သည်၊ အပ္ပကာ=နည်းကုန်သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ တတိယမဟာနိဗ္ဗာနပတ္တာ=တတိယနိဗ္ဗာန်ကြီးသို့ ရောက်ကုန်သော၊ ဒေဝမနုဿာ=နတ်,လူတို့သည်၊ အပ္ပကတရာ=အလွန်နည်းကုန်သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား၊ ဣန္ဒြိယဓမ္မာနံ=ဣန္ဒြေတရားတို့၏၊ မုဒုတရဗဟုလတ္တာ=နုနယ်သူတို့က အလွန်ပေါများသည်အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဣတိအယံ=ဤသည်ကား၊ ပရိဟာရော=အဖြေတည်း။

[သုံးပါးသောနိဗ္ဗာန်တို့တွင် ကိလေသာနှင့်ခန္ဓာကြွင်း ရှိသေးသောကြောင့် သဉပါဒိသေသ ပထမမဟာနိဗ္ဗာန်ကြီးသို့ ဆိုက်ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား ထိုနိဗ္ဗာန်ကြီးသို့ ဆိုက်ရောက်သော ဘဝမှစ၍ ဘဝကြီးငယ်တို့၌ ကျင်လည်ရသည်ရှိသော် အလုံးစုံသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့သည်လည်းကောင်း၊ အလုံးစုံသော ဒုစ္စရိုက်မျိုး အမိုက်မျိုးတို့သည်လည်းကောင်း၊ အလုံးစုံသော အပါယ်ဆင်းရဲတို့သည်လည်းကောင်း၊ မရှိကြတော့ပြီ၊ နတ်ပြည်လူ့ပြည်တို့၌ ကျင်လည်ရသည်ရှိသော် လည်းယုတ်နိမ့်သော ဘဝတို့မရှိကြတော့ပြီ၊ မြင့်မြတ်သော ဘဝတို့သည်သာလျှင် ရှိကြကုန်တော့သည်။]

တတ္ထ သဥပါဒိသေသံ ပဌမ မဟာနိဗ္ဗာနံ ပတ္တဿ တတော ပဋ္ဌာယ ဘဝါဘဝေသု သံသရန္တဿ သဗ္ဗာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယောစ သဗ္ဗာနိ ဒုစ္စရိတာနိစ သဗ္ဗာနိ အပါယ ဒုက္ခာနိစ နတ္ထိ၊ ဒေဝမနုဿေသု သံသရန္တဿပိ ဟီနဘဝါနာမ နတ္ထိ၊ ပဏီတဘဝါ ဧဝ အတ္ထိ။ ။

တတ္ထ=ထိုသုံးပါးသောနိဗ္ဗာန်တို့တွင်၊ သဥပါဒိသေသံ=ကိလေသာနှင့်ခန္ဓာ အကြွင်းရှိသေးသောကြောင့် သဥပါဒိသေသ အမည်ရှိသော၊ ပဌမမဟာနိဗ္ဗာနံ=ပဌမနိဗ္ဗာန်ကြီးသို့၊ ပတ္တဿ=ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ တတော=ထိုပဌမနိဗ္ဗာန်ကြီးသို့ရောက်သောဘဝမှ၊ ပဋ္ဌာယ=စ၍၊ ဘဝါဘဝေသု=ဘဝကြီးငယ် အသွယ်သွယ်တို့၌၊ သံသရန္တဿ=ကျင်လည်ရသည်ရှိသော်၊ သဗ္ဗာ=အလုံးစုံကုန်သော၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယောစ=မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့သည်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗာနိ=အလုံးစုံကုန်သော၊ ဒုစ္စရိတာနိစ=ဒုစ္စရိုက်မျိုး အမိုက်မျိုးတို့သည်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗာနိ=အလုံးစုံကုန်သော၊ အပါယဒုက္ခာနိစ=အပါယ်ဆင်းရဲတို့သည် လည်းကောင်း၊ နတ္ထိ=မရှိကုန်တော့ပြီ၊ ဒေဝမနုဿေသု=နတ်ပြည်, လူပြည်တို့၌၊ သံသရန္တဿပိ=ကျင်လည်ရသည်ရှိသော်လည်း၊ ဟီနဘဝါနာမ=ယုတ်နိမ့်သောဘဝတို့မည်သည်၊ နတ္ထိ=မရှိကုန်၊ ပဏီတဘဝါ ဧဝ=မြင့်မြတ်သော ဘဝတို့သည်သာလျှင်၊ အတ္ထိ=ရှိကုန်၏။

ဒုတိယနိဗ္ဗာန်နှင့်တတိယနိဗ္ဗာန်သို့ဆိုက်ရောက်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အလားကို ပြဆိုချက်

သဥပါဒိသေသံ ဒုတိယမဟာနိဗ္ဗာနံ ပတ္တဿ တတော ပဋ္ဌာယ ကာမဘဝေသု ပဋိသန္ဓိ ဧဝ နတ္ထိ။ ဥပရိမဂ္ဂံ

လဘိတွာ တသ္မိံ ဘဝေဝါ ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ ဈာနံ ဘာဝေတွာ ဥပရိဗြဟ္မ လောကံဝါ ဂစ္ဆတိ၊ အနုပါဒိ သေသံ တတိယမဟာနိဗ္ဗာနံ ပတ္တဿ ပန ပုနဗ္ဘဝေါ နာမ နတ္ထိ။ တသ္မိံ ဘဝေဧဝ ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ ။

သဥပါဒိသေသံ=သဥပါဒိသေသအမည်ရှိသော၊ ဒုတိယ မဟာနိဗ္ဗာနံ=ဒုတိယနိဗ္ဗာန်ကြီးသို့၊ ပတ္တဿ=ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ တတော=ထိုဒုတိယနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သောဘဝမှ၊ ပဋ္ဌာယ=စ၍၊ ကာမဘဝေသု=ကာမဘဝတို့၌၊ ပဋိသန္ဓိ ဧဝ=ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း သည်သာလျှင်၊ နတ္ထိ=မရှိတော့ပြီ။ ဥပရိမဂ္ဂံ=အထက်မဂ်တရားကို၊ လဘိတွာ=ရ၍၊ တသ္မိံ ဘဝေဝါ=ထိုဘဝ၌မူလည်း၊ ပရိနိဗ္ဗာယတိ=ပရိနိဗ္ဗာန်စံရ၏၊ ဈာနံ=ဈာန်ကို၊ ဘာဝေတွာ=ပွါးများ၍၊ ဥပရိဗြဟ္မ လောကံဝါ=အထက်ဗြဟ္မာဘုံသို့မူလည်း၊ ဂစ္ဆတိ=သွားရလေ၏၊ ပန=တတိယနိဗ္ဗာန်စံပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုဆိုဦးအံ့၊ အနုပါဒိသေသံ=အနုပါဒိသေသအမည်ရှိသော၊ တတိယ မဟာနိဗ္ဗာနံ=တတိယနိဗ္ဗာန်ကြီးသို့၊ ပတ္တဿ=ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ပုနဗ္ဘဝေါနာမ=တစ်ဖန် ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ခြင်း မည်သည်၊ နတ္ထိ=မရှိတော့ပြီ၊ တသ္မိံဘဝေဧဝ=ထိုဘဝ၌သာလျှင်၊ ပရိနိဗ္ဗာယတိ=ပရိနိဗ္ဗာန်စံရ၏။

* * *

သံသရာ သုံးကြောင်း သုံးသွယ်ကို ပြဆိုချက်

၁။ သံသရာသည်ရှိ၏။

၂။ သံသရာဝဋ်သည်ရှိ၏။

၃။ သံသရာဝဋ်ဒုက္ခသည်ရှိ၏။

၄။ သံသရာဝဋ်ဒုက္ခမှ ကျွတ်ခြင်းသည်ရှိ၏။

ထိုတွင်-

၁။ သံသရာဆိုသည်ကား - တစ်ယောက်, တစ်ယောက်သော သတ္တဝါဟုခေါ်ဝေါ်အပ်သော ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်တို့၏ အနမတဂ္ဂ သံသရာကာလ၌ ဘဝအဆက်ဆက် ကမ္ဘာအဆက်ဆက် အားဖြင့် မပြတ်မလပ် ဆက်လက်ဖြစ်ပွါးလျက်နေသော အစဉ်သည် သံသရာ မည်၏။ ထိုသံသရာသည်-

အောက်သံသရာ,

အလယ်သံသရာ,

အထက်သံသရာ-

ဟူ၍ သုံးကြောင်းသုံးသွယ်ရှိ၏၊ ထိုတွင်-

အောက်သံသရာ။ ။ အပါယ်လေးဘုံ နယ်ပယ်ကြီးသည် အောက်သံသရာမည်၏။

အလယ်သံသရာ။ ။ လူ့ပြည်နှင့် နတ်ပြည်ခြောက်ထပ် သည် အလယ်သံသရာမည်၏။

အထက်သံသရာ။ ။ ပြဟ္မာပြည် နှစ်ဆယ်သည် အထက် သံသရာမည်၏။

----* * *---

သံသရာဝဋ် ၃-ပါး

၁။ ကိလေသဝဋ်,

၂။ ကမ္မဝဋ်,

၃။ ဝိပါကဝဋ်,

အောက်သံသရာ၏ဆိုင်ရာ ဝဋ် ၃-ပါး၊
အလယ်သံသရာ၏ဆိုင်ရာ ဝဋ် ၃-ပါး၊
အထက်သံသရာ၏ဆိုင်ရာ ဝဋ် ၃-ပါး၊

အောက်သံသရာ၏ဆိုင်ရာ ဝဋ် ၃-ပါး

၁။ ကိလေသဝဋ်ဆိုသည်ကား။ ။ အတ္တဒိဋ္ဌိကြီးကိုဆိုသည်။

၂။ ကမ္မဝဋ်ဆိုသည်ကား။ ။ အကုသိုလ်ကံဟောင်း, ကံသစ်အနန္တကို ဆိုသည်။

၃။ ဝိပါကဝဋ်ဆိုသည်ကား။ ။ ငရဲ, တိရစ္ဆာန်, ပြိတ္တာ, အသုရကာယ် ဟုဆိုအပ်သော အပါယ်လေးဘုံသားတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်တွေကို ဆိုလိုသည်။

အဘယ်ကြောင့် အတ္တဒိဋ္ဌိကို အပါယ်သံသရာ၏ဆိုင်ရာ ကိလေသဝဋ်ဟူ၍ ဆိုသနည်းဟူမူကား။

ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိ ရှိနေသောသူသည် လူ့ဘုံ လူ့ဘဝမှာ ဖြစ်နေသော်လည်း အပါယ်ဘုံသို့ တလဲလဲသာ ကျရောက်ရ၏၊ ထိုအတူ နတ်ဘုံ, နတ်ဘဝ, ပြဟ္မာဘုံ ပြဟ္မာဘဝမှာဖြစ်နေသော်လည်း အပါယ်ဘုံသို့ တလဲလဲသာ ကျရောက်ရ၏၊ ထို့ကြောင့် အတ္တဒိဋ္ဌိကို အပါယ်သံသရာ၏ဆိုင်ရာ ကိလေသဝဋ် ဆိုသတည်း။

အဘယ်ကြောင့် အကုသိုလ် ကံဟောင်း, ကံသစ်အနန္တကို အပါယ်သံသရာ၏ဆိုင်ရာ ကမ္မဝဋ်ဟူ၍ဆိုသနည်းဟူမူကား-

တစ်ယောက်သောသတ္တဝါ၏ သန္တာန်မှာ ရှေးရှေးသော ဘဝအနန္တတို့၌လည်းကောင်း, ယခုဘဝ၌လည်းကောင်း, အမိုက် အမှား

ဖြစ်ပွါးခဲ့၍ အတ္တဒိဋ္ဌိ၏ သိမ်းပိုက်ချက်ဖြင့် အတ္တဒိဋ္ဌိ၏ လက်ဆုပ် ထဲတွင် ယနေ့ထက်တိုင်ပါရှိ၍နေကြကုန်သော အပါယ်လားကြောင်း အကုသိုလ် ကံဟောင်း အနန္တတို့သည်လည်း ရှိကုန်၏၊ နောင် အတ္တဒိဋ္ဌိ ရှိနေသမျှ ကာလပတ်လုံး ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိမှ ဖြစ်ပွါးလတ္တံ့ကုန်သော အပါယ်လား ကြောင်း အကုသိုလ်ကံသစ်ပေါင်း အနန္တသည် ကမ္မဝဋ်ဆိုသတည်း။

အလယ်သံသရာ၏ဆိုင်ရာဝဋ် ၃-ပါး

၁။ ကိလေသဝဋ်ဆိုသည်ကား။ ။ကာမတဏှာကြီးကို ဆိုသည်။

၂။ ကမ္မဝဋ်ဆိုသည်ကား။ ။ လူ့ချမ်းသာ, နတ်ချမ်းသာကို တောင့်တ၍ ပြုအပ်သော ဒါနမှု, သီလမှု, ဘာဝနာမှုတို့ကို ဆိုသည်။

၃။ ဝိပါကဝဋ်ဆိုသည်ကား။ ။ လူ့ဘုံသား, နတ်ပြည် ခြောက်ထပ် နတ်ဘုံသားတို့၏ ခန္ဓာတို့ကိုဆိုသည်။

အဘယ်ကြောင့် ကာမတဏှာကြီးကို ကိလေသဝဋ်ဟူ၍ ဆိုသနည်းဟူမူကား-

ထိုကာမတဏှာနှသယကြီးရှိနေသောသူသည် အထက် ဘဝဂ်ဘုံမှာဖြစ်နေသော်လည်း အောက်လူ့ဘုံ, နတ်ဘုံသို့ တလဲလဲသာ ကျရောက်ရ၏၊ ထို့ကြောင့် ကာမတဏှာနှသယကြီးကို အလယ် သံသရာ၏ဆိုင်ရာ ကိလေသဝဋ် ဆိုသတည်း။

ကာမတဏှာကြီး ဆိုသည်ကား-

မျက်စိအရသာ အကောင်းကြိုက်။
နားအရသာ အကောင်းကြိုက်။
နှာခေါင်းအရသာ အကောင်းကြိုက်။

လျှာအရသာ အကောင်းကြိုက်။
ကိုယ်အင်္ဂါ အရသာ အကောင်းကြိုက်။

ဤအကောင်းကြိုက်မှုကြီးငါးပါးကို ကာမတဏှာ-ဟုဆိုသည်။ ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့၌ သာယာသော မက်မောမှုကြီးငါးပါးတို့ပေတည်း။

အထက်သံသရာ၏ ဆိုင်ရာဝဋ် ၃-ပါး

၁။ **ကိလေသဝဋ်ဆိုသည်ကား**- ဘဝတဏှာကြီးကိုဆိုသည်။
၂။ **ကမ္မဝဋ်ဆိုသည်ကား**- မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် ကိုးပါးကို ဆိုသည်။
၃။ **ဝိပါကဝဋ်ဆိုသည်ကား**- ရူပဗြဟ္မာ အရူပဗြဟ္မာတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်ကိုဆိုသည်။

ဘဝတဏှာဆိုသည်ကား။ ။ဗြဟ္မာတို့၏သန္တာန်၌ရှိသော စျာန် အဘိညာဏ် သမာပတ်ဟုဆိုအပ်သော ကမ္မဘဝ၌ သာယာသော တဏှာတစ်ပါး၊ ထိုကမ္မဘဝ၏အကျိုး တန်ခိုးဣဒ္ဓိပါဒ်တို့၌ သာယာသော တဏှာတစ်ပါး၊ ဤတဏှာနှစ်ပါးကို အထက်သံသရာ၏ ဆိုင်ရာ ကိလေသဝဋ်ဆို၏။

ကမ္မဝဋ်ဆိုသည်ကား။ ။ပထမစျာန်ကုသိုလ်, ဒုတိယစျာန် ကုသိုလ်အစရှိသော ရူပကုသိုလ်ငါးပါး၊ အရူပကုသိုလ်လေးပါး၊ ဤ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ကိုးပါးကို ကမ္မဝဋ်ဆို၏။

သံသာရဝဋ္ဋဒုက္ခတော-သံသရာဝဋ်၏ ဒုက္ခဆိုသည်ကား-

၁။ ဇာတိဒုက္ခ။
၂။ ဇရာဒုက္ခ။
၃။ မရဏဒုက္ခ။
၄။ သောကဒုက္ခ။
၅။ ပရိဒေဝဒုက္ခ။
၆။ ဒုက္ခ-ဒုက္ခ။
၇။ ဒေါမနဿဒုက္ခ။
၈။ ဥပါယာသဒုက္ခ။
၉။ အပိယသမ္ပယောဂဒုက္ခ။
၁၀။ ပိယဝိပ္ပယောဂဒုက္ခ။
၁၁။ ဣစ္ဆာဝိဃာတဒုက္ခ။

ထိုဒုက္ခ၏ အကျယ်ကိုမူကား ။ ။ ဒုက္ခသစ္စာ မူလနိဒ္ဒေသတို့၌ ကြည့်လေ။

ထိုသံသရာဝဋ်ဒုက္ခသည်လည်း။
အောက်သံသရာ၏ဆိုင်ရာ သံသာရဝဋ်ဒုက္ခတစ်မျိုး။
အလယ်သံသရာ၏ဆိုင်ရာ သံသာရဝဋ်ဒုက္ခတစ်မျိုး။
အထက်သံသရာ၏ဆိုင်ရာ သံသာရဝဋ်ဒုက္ခတစ်မျိုး။ဟူ၍ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ သုံးမျိုးစီရှိကြ၏။

ဗုဒ္ဓဘာသာနိဗ္ဗာန်

သံသရာဝဋ္ဋဒုက္ခမှ ကျွတ်လွတ်ခြင်းဆိုသည်ကား-နိဗ္ဗာန်ကိုဆိုသတည်း။

နိဗ္ဗာန် ၃-မျိုး

ထိုနိဗ္ဗာန်သည်လည်း-

၁။ ပထမနိဗ္ဗာန်၊
၂။ ဒုတိယနိဗ္ဗာန်၊
၃။ တတိယနိဗ္ဗာန်၊

ဟူ၍ ၃-မျိုးရှိ၏။

ထိုတွင် ပထမနိဗ္ဗာန်ဆိုသည်ကား- အပါယ်သံသရာ၏ ဆိုင်ရာဝဋ္ဋဒုက္ခတို့၏ နောင်ဖြစ်ပေါ်ရန် အကြွင်းအကျန်မရှိ ချုပ်ငြိမ်း ခြင်းကို ပထမနိဗ္ဗာန်ဆို၏။

ဒုတိယနိဗ္ဗာန်ဆိုသည်ကား- လူ့ဘဝ, နတ်ဘဝ အဆက်ဆက်ဟုဆိုအပ်သော အလယ်သံသရာ၏ဆိုင်ရာ ဝဋ္ဋဒုက္ခတို့၏ နောင်ဖြစ်ပေါ်ရန် အကြွင်းအကျန်မရှိ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကို ဒုတိယနိဗ္ဗာန်ဆို၏။

တတိယနိဗ္ဗာန်ဆိုသည်ကား- ရူပ, အရူပဗြဟ္မာဘဝ အဆက်ဆက်ဟုဆိုအပ်သော အထက်သံသရာ၏ဆိုင်ရာ ဝဋ္ဋဒုက္ခတို့၏ နောင်ဖြစ်ပေါ်ရန် အကြွင်းအကျန်မရှိ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကို တတိယ နိဗ္ဗာန်ဆို၏။

ပထမနိဗ္ဗာန်

အတ္တဒိဋ္ဌိနှင့်တကွသော တဏှာကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်သတ်အပ်သည်ရှိသော် အလုံးစုံသော ဒုစ္စရိုက်နှင့်တကွ အပါယ်ဘဝတွေကို ပယ်သတ်ခြင်းကိစ္စ ပြီးစီးလေ၏၊ ထိုဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ်တဏှာကို ပယ်သတ်သည်ကအစပြု၍ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒုစ္စရိုက်ဘေး, အပါယ်ဘေးတို့မှ ကျွတ်လွတ်လေ၏၊ ဤဘေးကြီးနှစ်ပါးမှ ကျွတ်လွတ် ငြိမ်းအေးမှုကြီးကိုပင် ဗုဒ္ဓဘာသာသာသနာတော်၌ သဥပါဒိသေသ အသင်္ခတ ပထမမဟာနိဗ္ဗာန်ကြီးဟူ၍ ဆိုအပ်ပေသည်၊ ဤပထမနိဗ္ဗာန်ကြီးသည် ပထမအရိယာ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်, ဒုတိယအရိယာ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ် ခံစားအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကြီးပေတည်း။

မိမိခန္ဓာ၌ အနတ္တဉာဏ်အမြင် ပေါက်ရောက်၍ အတ္တဒိဋ္ဌိ အကြွင်းအကျန်မရှိ ချုပ်ငြိမ်းပြီးသောသူသည် ခပ်သိမ်းသောဒိဋ္ဌိ အမှောက်အမှားတို့မှလည်း ကျွတ်လွတ်ကြလေ၏၊ ခပ်သိမ်းသော အပါယ်လားကြောင်း မကောင်းမှုကံဟောင်း, မကောင်းမှု ကံသစ်တို့မှလည်း ကျွတ်လွတ်ကြလေ၏၊ နောင်အပါယ်သံသရာ၌ ဖြစ်လတ္တံ့သော အပါယ်ခန္ဓာ၊ အပါယ်ဘဝအနန္တတို့မှလည်း အတ္တဒိဋ္ဌိ ကျွတ်လွတ်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အကြွင်းအကျန်မရှိ ကျွတ်လွတ် ကြလေ၏၊ ထိုသူများ၏ ခန္ဓာအစဉ်မှာ အပါယ်ဘုံ အပါယ်ဘဝ၊ အောက်ဘုံ အောက်ဘဝသို့ လျောကျမြဲဓမ္မတာ လမ်းကြီးသည်လည်း ပျောက်ကွယ်လေ၏၊ မိမိအလိုရှိရာ သုဂတိဘုံဘဝ မြင့်သည် ထက်မြင့်ရာ ဘဝ အဆက်ဆက်သို့ ဆန်တက်ခြင်းဟူသော ဓမ္မတာ လမ်းသစ်ကြီး တစ်ခုသည်သာ တည်ရှိလေ၏။

လူ့ဘုံလူ့ဘဝတွင်လည်း သီလသိက္ခာ အလိမ္မာယုတ်ညံ့သော လူ့ဘဝ စည်းစိမ်ချမ်းသာ ကိုယ်အင်္ဂါယုတ်ညံ့သော လူ့ဘဝတို့မှလည်း ကျွတ်လွတ်လေ၏၊ သီလသိက္ခာ အလိမ္မာကြီးမြတ်သော လူ့ဘဝ၊ စည်းစိမ်ချမ်းသာ ကိုယ်အင်္ဂါ မြင့်မြတ်သော လူ့ဘဝ၌သာ ဖြစ်ရလေ၏၊ နတ်ဘုံနတ်ဘဝတို့၌လည်း ထိုအတူပင်တည်း။

ထိုပထမနိဗ္ဗာန်၌တည်သော သူသည် ပုထုဇ္ဇန်အဖြစ်မှ ကျွတ်လွတ်၍ အရိယာအဖြစ်၌တည်လေ၏၊ လောကီဘုံသားအဖြစ်မှ ကျွတ်လွတ်၍ လောကုတ္တရာဘုံသားအဖြစ်၌ တည်လေ၏၊ ပထမ နိဗ္ဗာန်ဘုံသားအဖြစ်၌ တည်လေ၏၊ ထိုသူသည် လူ့ဘုံ, နတ်ဘုံ, ဗြဟ္မာဘုံတို့၌ ဘဝများစွာ, ကမ္ဘာများစွာသံသရာ၌ ကျင်လည်ရ ငြားသော်လည်း သံသရာအလျဉ်၌ မြုပ်သောသွားခြင်း, မျောသော သွားခြင်းဟူ၍ မရှိလေပြီ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိရှိနေကြသောသူတို့၏ သံသရာ၌ ကျင်လည်ခြင်းသည် မြစ်ရေအယဉ်၌ ကျရောက် ခြောက်သွေ့သော သစ်တုံးကဲ့သို့ မြုပ်သော ကျင်လည်ခြင်း, မျောသော ကျင်လည်ခြင်း ဖြစ်လေ၏၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ အကြွင်းအကျန်မရှိ ကျွတ်လွတ်ကြကုန်သော သူတို့၏ ကျင်လည်ခြင်းမှာမူကား၊ မြုပ်သော ကျင်လည်ခြင်း, မျောသော ကျင်လည်ခြင်းလည်းမဟုတ်၊ မြစ်ရိုးမြစ်စဉ် တစ်လျှောက်၌ သင်္ဘောကြီးငယ်တို့သည် အလိုရှိရာ မြစ်စဉ်တစ်လျှောက် သွားလာ၍နေကြဘိသကဲ့သို့ မိမိတို့အလိုရှိရာ သုဂတိ ဘုံဘဝတစ်လျှောက်သို့ သွားလာ၍ သာနေကြကုန်၏၊ ဖြစ်လေရာဘုံဘဝ၌လည်း လောကီချမ်းသာ, လောကုတ္တရာ ချမ်းသာနှစ်ပါးကို အစုံခံစားရလေ၏၊ လူဖြစ်သော ဘဝ၌ လူချမ်းသာ, နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ ဟုဆိုအပ်သော ချမ်းသာနှစ်ပါးကို စွယ်စုံခံစားရလေ၏၊ ထိုတွင်

လူ့ချမ်းသာကိုခံစားမှုကား၊ ထင်ရှား သိသာပြီ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို အဘယ်သို့ ခံစားသနည်းဟူမူကား။

နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ ခံစားပုံ

ဒုစ္စရိုတ်မှုကို ပြုကျင့်၍နေသော သူများကို မြင်ရကြားရသည်ရှိသော် ဤသူများသည် ဒုစ္စရိုက်အမှုကို ပြုကြပေ၏၊ အပါယ်သို့ ကျရှာကြရလိမ့်မည်၊ ငါ့မှာဤကဲ့သို့သော ဒုစ္စရိုက်မှ ဘဝအဆက်ဆက် လွတ်ငြိမ်းပေပြီဟု ဝမ်းမြောက်ခြင်းကြီးစွာ ဖြစ်ရလေ၏၊ ခွေး, ဝက်, ကြက်, ငှက် အစရှိသော အပါယ်ဘုံသားသတ္တဝါများကို တွေ့မြင်ရာ၌ ဤသတ္တဝါများသည် ဆင်းရဲတွင်းကြီး နက်နဲလေစွ၊ ငါ့မှာ-ဤကဲ့သို့ သော အပါယ်ဆင်းရဲဒုက္ခမှ လွတ်ငြိမ်းပေပြီ-ဟု ဝမ်းမြောက်ခြင်းကြီးစွာ ဖြစ်ရလေ၏။ ။ဤကား နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ခံစားရပုံတည်း။

ဤ၌ လောကီချမ်းသာမှာ မျက်မြင်ဒိဋ္ဌဖြစ်ကြ၍ အလွန်ကြီး ကျယ်ကောင်းမြတ်သည်ဟုထင်ကြတတ်၏၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာမှာ လွတ်ငြိမ်းမှုဖြစ်၍ အထည်ဝတ္ထုကိုမမြင်ရသောကြောင့် ကြီးမြတ် သည်ဟု မထင်တတ်ကြ၊ ထိုသို့ကား မဟုတ်၊ လောကီချမ်းသာတို့ထက် လွတ်ငြိမ်းမှုဟူသော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသည် ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်၏၊ လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရသော စကြာမန္တာတ်မင်းတို့၏ စည်းစိမ် ချမ်းသာထက် ငရဲဘဝမှအစဉ်ထာဝရ လွတ်ငြိမ်းမှုသည် အဆ သိန်းသန်းကုဋေ မရေတွက်နိုင်အောင်ကြီးမြတ်၏၊ ထို့အတူ နတ်မင်းကြီး, သိကြားမင်းကြီး, ဗြဟ္မာမင်းကြီးတို့၏ လောကီ စည်းစိမ်ချမ်းသာထက် အဆသိန်းသန်းကုဋေ မရေတွက်နိုင်အောင် ကြီးမြတ်၏၊ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကြီးကို တွေ့ကြုံလိုသည်ဟု

လွန်မင်းစွာ တောင့်တကြရာ၍ လောကီချမ်းသာအတွက်နှင့် တောင့်တကြရသည်မဟုတ်၊ ဤလွတ်ငြိမ်း မှုဟူသော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ အတွက်နှင့်သာ တောင့်တကြရကုန်၏။

ဤကား-ပထမနိဗ္ဗာန်ဘုံသူ, ပထမနိဗ္ဗာန်ဘုံသားတို့၏ ပထမ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ခံစားရပုံတည်း။

ပထမနိဗ္ဗာန်ပြီး၏။

ဒုတိယနိဗ္ဗာန်

အကြင်အခါ၌ ဒိဋ္ဌိနှင့်မယှဉ်သော ကာမတဏှာကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်သတ်အပ်၏၊ ထိုအခါ ကာမသုဂတိဘုံတို့၌ အသစ်ဖြစ် ပေါ်လတ္တံ့ သောဘဝတို့ကို ပယ်သတ်ခြင်းကိစ္စ ပြီးစီးလေတော့၏၊ ကာမတဏှာ ဟူသမျှတို့ကိုလည်း ပယ်သတ်ခြင်းကိစ္စ ပြီးစီးလေတော့၏ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် နောင်အနာဂတ်အခါ ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်သော ကိလေသာ လှိုင်းတံပိုး တို့ဖြင့် ပြိုးပြွမ်းသော ဒုစ္စရိုက် ဒုရာဇီဝဘေး, အပါယ်လေးပါးဘေး ကာမသုဂတိဘဝတို့မှ ကျွတ်လွတ်လေ၏၊ ဤကျွတ်လွတ်မှုကြီးကို ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၌ သဥပါဒိသေသ ဒုတိယနိဗ္ဗာန်ကြီးဟူ၍ ခေါ်ဆို အပ်သည်။ (တတိယအရိယာ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ခံစားအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကြီးပေတည်း။)

ကာမတဏှာကြီးကို ပယ်ဖြတ်ခြင်းငှါ လူ့ခန္ဓာ, နတ်ခန္ဓာတို့၏ ဒုက္ခအချက်တို့ကို ထင်လင်းစွာကြည့်ရှုရာ အနာဂါမိမဂ်ကိုရသဖြင့် ထိုကာမတဏှာကြီးသည် အကြွင်းအကျန်မရှိ ချုပ်ငြိမ်းလေ၏၊ ကာမ တဏှာကြီး ချုပ်ငြိမ်းသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် လူ့အဖြစ်, နတ်အဖြစ်ကို

ပေးနိုင်သော ကုသိုလ်ကမ္မဘဝတို့သည်လည်းကောင်း, လူ့ခန္ဓာ, နတ်ခန္ဓာ အဆက်ဆက်တို့သည်လည်းကောင်း, အကြွင်းအကျန်မရှိ ချုပ်ငြိမ်းကြလေကုန်၏၊ လူ့ခန္ဓာ, နတ်ခန္ဓာတို့၏ ဒုက္ခအချက်ကို မြင်ရာ၌ ဥပမာကား-

မစင် သေတ္တာ ဥပမာ

မစင်ဘင်ပုပ် သေတ္တာကြီးတစ်ခုသည် ရှိလေရာ၏၊ ထို သေတ္တာ၏ ပြင်ပ၌အနီ, အဝါစသော ဆေးအမျိုးမျိုး၊ ပိုး, ဖဲ, ကတ္တီပါ အစရှိသော အထည်အမျိုးမျိုး ခြယ်လှယ်လျက်ရှိ၏၊ အတွင်း၌မူကား မစင်ဘင်ပုပ်တွေ အပြည့်ရှိ၏၊ ဘီလူးကြီး, သူရဲကြီး, သံဘက်ကြီး သုံးကောင်လည်းရှိ၏၊ အဆိပ်ထန်သော မြွေဆိုး, ကင်းဆိုး, အမျိုးမျိုးလည်းရှိလေ၏၊ မစင်ဘင်ပုပ်ကို စားသောက်၍နေသော ပိုးလောက်တွေလည်း အပြည့်ရှိလေရာ၏။

ဤဥပမာ၌-ကာမဘုံသားတို့၏ ခန္ဓာသည် မစင်ဘင်ပုပ်တို့ဖြင့်ပြည့်သော သေတ္တာကြီး ငယ်နှင့်တူ၏၊ တဏှာ, မာန, ဒိဋ္ဌိသုံးပါးသည် သေတ္တာတွင်း၌ရှိသော ဘီလူးကြီး, သူရဲကြီး, သံဘက်ကြီး သုံးကောင်နှင့်တူ၏၊ ကျန်ရှိသော ကိလေသာအများသည် ထိုသေတ္တာတွင်း၌ရှိသော အဆိပ်ထန်သော မြွေဆိုး, ကင်းဆိုး အမျိုးမျိုးနှင့်တူ၏၊ ဇာတိ, ဇရာ, မရဏ, သောက, ပရိဒေဝ-စသော ဒုက္ခအချက်များသည် ထိုသေတ္တာတွင်း၌ မစင်ဘင်ပုပ်တို့ကို စားနေကြသော ပိုးလောက်အများနှင့်တူ၏။

ဤကား လူ့ခန္ဓာ, နတ်ခန္ဓာတို့၌ဒုက္ခထင်မြင်ပုံတည်း။

ဒုတိယနိဗ္ဗာန်ပြီး၏။

* * *

တတိယ နိဗ္ဗာန်

အကြင်အခါ ရူပဘုံ၌ တပ်မက်သော ရူပရာဂ၊ အရူပဘုံ၌ တပ်မက်သော အရူပရာဂ၊ ဤတဏှာနှစ်ပါးကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်သတ်အပ်၏၊ ထိုအခါ ရူပဗြဟ္မာဘဝ, အရူပဗြဟ္မာဘဝတို့ကို ပယ်ခြင်းကိစ္စပြီးစီးလေ၏၊ ထိုအခါမှစ၍ နောင်အနာဂတ်ကာလ၌ ထိုပုဂ္ဂိုလ် သည်-

သဿတဒိဋ္ဌိဘေးကြီး,

ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဘေးကြီး,

မာနဘေးကြီး,

အနိစ္စဘေးကြီး-

တို့ဖြင့် နှိုက်စက်သော ရူပဘဝ, အရူပဘဝတို့မှ ကျွတ်လွတ်လေ၏၊ အလုံးစုံသော ကိလေသာ ဘေးကြီးတို့နှင့်တကွ အလုံးစုံသော ဘုံဘဝဘေးကြီးတွေမှ ကျွတ်လွတ်လေ၏၊ ဤကျွတ်လွတ်မှုကြီးကို ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၌ အနုပါဒိသေသ အသင်္ခတ မဟာနိဗ္ဗာန်ကြီးဟူ၍ ဆိုအပ်သည်။ (စတုတ္ထအရိယာ ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့ခံစားအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကြီးပေတည်း။)

ဘဝတဏှာကြီးကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ ဗြဟ္မာခန္ဓာတို့၏ ဒုက္ခအချက်ကြီးကို ထင်လင်းစွာ ကြည့်ရှုကြလေရာ၏၊ အရဟတ္တမဂ်ကို ရသဖြင့် ဘဝတဏှာကြီးသည် အကြွင်းအကျန်မရှိ ချုပ်ငြိမ်းလေ၏၊ ဘဝတဏှာကြီး ချုပ်ငြိမ်းသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ဗြဟ္မာအဖြစ်ကို ပေးနိုင်သော ကုသိုလ်ကမ္မဘဝတို့သည်လည်းကောင်း, ဗြဟ္မာခန္ဓာ အဆက်ဆက်တို့သည်လည်းကောင်း, အကြွင်းအကျန်မရှိ ချုပ်ငြိမ်းကြလေကုန်၏၊ ဗြဟ္မာခန္ဓာတို့၏ ဒုက္ခအချက်ကိုမြင်ရာ၌ ဥပမာကား-

ဖွဲ့သေတ္တာ-ဥပမာ

ဖွဲ့သေတ္တာကြီးတစ်ခုသည် ရှိလေရာ၏၊ ထိုဖွဲ့သေတ္တာကြီး၏ အပြင်ပ၌ အနီ, အဝါစသော ဆေးအမျိုးမျိုး၊ ပိုး, ဖဲ, ကတ္တီပါ အစရှိသော အထည်အမျိုးမျိုး၊ ခြယ်လယ်လျက်ရှိ၏၊ အတွင်း၌မူကား ဖွဲ့ကြမ်းတွေလည်းရှိ၏၊ ဘီလူးကြီး, သူရဲကြီး, သံဘက်ကြီး သုံးကောင်လည်းရှိ၏၊ အဆိပ်ထန်သော မြွေဆိုး, ကင်းဆိုး, အမျိုးမျိုးလည်းရှိ၏။ ဖွဲ့ကြမ်းတွေကို စားသောက်၍နေသော ပိုးမျိုးလည်းအပြည့်ရှိ၏။

ဤဥပမာ၌-ဗြဟ္မာတို့၏ခန္ဓာသည် ဖွဲ့နု ဖွဲ့ကြမ်းတို့ဖြင့် ပြည့်သော သေတ္တာကြီးနှင့်တူ၏၊ တဏှာ, မာန, ဒိဋ္ဌိသုံးပါးတို့သည် ထိုသေတ္တာတွင်း၌ရှိသော ဘီလူးကြီး, သူရဲကြီး, သံဘက်ကြီး သုံးကောင်နှင့်တူ၏၊ ထိုမှတစ်ပါးသော ကိလေသာတရားများသည် သေတ္တာတွင်း၌ရှိနေသော အဆိပ်ထန်သော မြွေဆိုး, ကင်းဆိုး, အမျိုးမျိုးနှင့်တူ၏၊ ဇာတိ, ဇရာ, မရဏဒုက္ခများသည် ထိုသေတ္တာတွင်း၌ ဖွဲ့နု ဖွဲ့ကြမ်းတို့ကို စားနေကြသော ပိုးမျိုးနှင့်တူ၏။

ဗြဟ္မာခန္ဓာသည် ဖွဲ့နု ဖွဲ့ကြမ်းတို့ဖြင့် ပြည့်သော သေတ္တာကြီးနှင့်တူပုံကား- ဖွဲ့ကြမ်းမည်သည် ဘယ်ဟာမှ အသုံးမကျ၊ ပိုးစာ, မွှားစာ, မီးစာမျှသာဖြစ်လေ၏။

ထို့အတူ ဤသတ္တဝါများသည် အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ ဘဝခန္ဓာ ကိုရခဲ့ကြသည်မှာ အနန္တရှိကြလေပြီ၊ သို့သော် အပါယဒုက္ခ တစ်ခုကိုမျှသာဖြစ်၍ ကုန်ဆုံးခဲ့လေ၏၊ ထို့ကြောင့် ဗြဟ္မာခန္ဓာသည် ဖွဲ့ကြမ်းသေတ္တာကြီးနှင့်တူလှ၏။

ဤကား ဗြဟ္မာခန္ဓာတို့၌ ဒုက္ခထင်ပုံတည်း။

တတိယ နိဗ္ဗာန်ပြီး၏။

ဤနိဗ္ဗာန် သုံးရပ်တို့တွင် ယခုအခါ ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာအတွင်း၌ ပထမနိဗ္ဗာန်ကိုရခြင်းငှါ အလွန်အရေးကြီးလှ၏၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကိုလည်း ယခုလူ့ဘဝ၌သော်လည်း ရနိုင်သောအခွင့် ကာလရှိနေ၏၊ နတ်ပြည်သို့ရောက်၍ နတ်ဘဝ၌သော်လည်း ရနိုင်သောအခွင့် ကာလရှိနေ၏၊ ဘုရားသာသနာကြီးနှင့် တွေ့ကြုံပါလျက် ဤပထမနိဗ္ဗာန်ကိုမျှ မရခဲ့သည်ရှိသော် ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒဒုလ္လဘကို တွေ့ကြုံ ရပါလျက် လိုရင်းအကျိုးကို မရဘဲ ရှိရလေ၏။

ယခုကာလ၌ လူအများတို့သည် မိမိတို့ကိုယ်ကို ယခုဘုရားသာသနာတွင်းမှာ နိဗ္ဗာန်ကိုမရနိုင်ကြကုန်ပြီ၊ နောက် အရိမေတ္တေယျမြတ်စွာဘုရား သာသနာသို့ ရောက်မှရနိုင်ကြလိမ့်မည်-ဟု မှတ်ထင်လျက်ရှိကြကုန်၏၊ ထိုမှတ်ထင်ချက်သည် နိယတဗျာဒိတ်ရပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့မှသာလျှင် မှတ်ထင်ချက်အတိုင်း ရနိုင်ကြကုန်လတ္တံ့၊ နိယတဗျာဒိတ်ကို မရဘူးသော အနိယတပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာမူကား မှတ်ထင်ချက်အတိုင်း ရနိုင်ကြရန် အလွန်ခဲယဉ်းလှ၏။

ခဲယဉ်းပုံကား

ယခု ဘုရားသာသနာ ကွယ်လွန်ပြီးသည်နောက် မေတ္တေယျမြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မူရာကာလသည် အလွန်ဝေးကွာလျက် ရှိသေး၏၊ လူ့ဘဝပေါင်း, နတ်ဘဝပေါင်း သိန်းသောင်းများစွာ ကျင်လည်ကြရသော်လည်း ထိုမြတ်စွာဘုရားသာသနာသို့ ရောက်နိုင်ကြမည် မဟုတ်သေး၊ စပ်ကြား၌လည်း သာသနာပ အမိုက်တောကြီးမှာ ကျင်လည်ကြရလိမ့်မည်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိကြီး တင်းလင်းနှင့် ထိုအမိုက်တောကြီးအတွင်းမှာ ဘဝပေါင်းများစွာ ကျင်လည်ရသည်ရှိသော် အပါယ်ဘုံသို့ ဘဝပေါင်းမည်မျှ

ကျရလိမ့်မည်မသိ၊ အပါယ်ဘုံသို့ တစ်ကြိမ်တစ်ခါ ကျခဲ့ပြန်လျှင်လည်း ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ခန္ဓာဓမ္မတာ လမ်းကြီးအတိုင်း အပါယ်နယ်မှာပင် ဘဝပေါင်း သိန်းသောင်းများစွာ ကျင်လည်၍နေရသည်ရှိသော် ထိုမြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်နှင့် တွေ့ကြုံရန် အဝေးကြီးဝေးကွာ၍ နေကြရလိမ့်မည်မသိ၊ ဤကား ပညာရှိတို့ အထူးစဉ်းစားကြရန် အချက်ကြီးပေတည်း။

ကြေကြေမွမွနုတ်တက်ရအောင်ကျက်မှတ်ကြရန်

၁။ စတ္တာရော=လေးပါးကုန်သော၊ မဟာဘူတာ= မဟာဘုတ်တို့ဟူသည်ကား-

ပထဝီ=မြေလည်းတစ်ပါး၊

အာပေါ=ရေလည်းတစ်ပါး၊

တေဇော=မီးလည်းတစ်ပါး၊

ဝါယော=လေလည်းတစ်ပါး၊

ဣမေ=ဤလေးပါးတို့ပေတည်း။

တတ္ထ=ထိုလေးပါးတို့တွင်-

ကက္ခဠဘာဝေါ=ခက်မာသော သဘောသည်လည်းကောင်း၊ မုဒုဘာဝေါ=နူးညံ့သောသဘောသည်လည်းကောင်း၊ ပထဝီ=ပရမတ် နှစ်မြေအစစ်ပေတည်း၊

အာဗန္ဓနံ=ဖွဲ့စေးမှုသည်လည်းကောင်း၊ ပဂ္ဃရဏံ=ယိုစီးမှုသည်လည်းကောင်း၊ အပေါ=ပရမတ်နှစ် ရေအစစ်ပေတည်း။

ဥဏှ ဘာဝေါ=ပူသော အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ သီတ ဘာဝေါ၊ အေးသော အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ တေဇော=ပရမတ်နှစ် မီးအစစ်

ပေတည်း။

ဝိတ္ထမ္ဘနံ=ထောက်ကန် တောင့်တင်းမှုသည်လည်းကောင်း၊ သမုဒီရဏံ=လှုပ်ကြွ ရွေ့ရှားမှုသည်လည်းကောင်း၊ ဝါယော=ပရမတ်နှစ်လေအစစ်ပေတည်း။

မြေ, ရေ, လေ, မီး ဓာတ်ကြီးလေးပါးကို အသီးအသီး ပရမတ်ဓာတ်ဉာဏ်ပေါက်အောင် လင်းပြပေအံ့။

ပရမတ်နှစ် မြေဓာတ်စစ်

ပရမတ်နှစ်မြေဓာတ်စစ်ဆိုသည်ကား-ခက်မာသော အမူအရာအခြင်းအရာကြီယာမျှသာတည်း။ အဏုမြူကို အစိတ် တစ်သိန်းစိတ်၍ တစ်စိတ်စာမျှ အခဲအကျိတ် အဆန်အမာ အထည်ဒြဗ်ဟူ၍မရှိ၊ အလွန်ကြည်လင်လှစွာသော မြစ်ရေ ချောင်းရေ စိမ့်ရေ စမ်းရေတို့၌လည်းကောင်း၊ နေရောင် လရောင် ကြယ်ရောင် မီးရောင် ပတ္တမြားရောင်တို့၌လည်းကောင်း၊ အနီးအဝေး ပျံ့နှံ့၍ သွားသော ခေါင်းလောင်းသံ ကြေးစည်သံ စသည်တို့၌လည်းကောင်း၊ လေပြေလေညှင်းလေပြင်းမုန်တိုင်းတို့၌လည်းကောင်း၊ အဝေးအနီး ပျံ့နှံ့လွင့်ပါး၍သွားသောအမွှေးနံ့, အပုပ်နံ့တို့လည်းကောင်း၊ ထိုပရမတ် ဓာတ်မြေသည် အပြည့်ပါရှိ၏၊ အထည်ဝတ္ထု ဟူ၍မရှိ၊ ခက်မာသော အမူအရာ သက်သက်မျှသာဖြစ်သော ထိုမြေဓာတ်သည်လည်း လွန်ကဲသော ခက်မာမှုကိုထောက်၍ နှံ့သောခက်မာမှုကို နူးညံ့သည် ဟုဆိုရသည်။

ထို့ကြောင့် ဝရဇိန်ကျောက်သွား၌ရှိသော ခက်မာမှုကို အလွန်ဆုံးထား၍ လရောင် ကြယ်ရောင် ကလာပ်၌ရှိသောခက်မာမှုကို အနုံ့ဆုံးထား၍ စပ်ကြား၌ ခက်မာမှုအဆင့်ဆင့်, နူးညံ့မှုအဆင့် ဆင့်ဖြစ်၍

နေသော ထိုမြေဓာတ်၏အလားကို သိရမည်၊ ဤမြေဓာတ်၌ ခက်မာခြင်း လက္ခဏာဆိုသည်ကို ပရမတ်သဘောနှင့် ကြည့်ရမည်၊ ပကတိလူတို့၏ အမှတ်သညာနှင့်မကြည့်ရ၊ ပကတိလူတို့၏ အမှတ်သညာနှင့်ကြည့်ခဲ့သော် လရောင် ကြယ်ရောင်စသည်တို့၌ ခက်မာသောအမှုကို မတွေ့နိုင်ရှိလိမ့်မည်၊ ထိုခက်မာသော အခြင်းအရာ ကြီယာသဘော သက်သက်မျှသာဖြစ်သော ပရမတ် မြေဓာတ်သည် အာပေါဟူသော ပရမတ်စေး ဖွဲ့စည်းမှုကြောင့် မြေဓာတ်ပေါင်း ကုဋေသိန်းသောင်း ပေါင်းဖွဲ့မိသည်ရှိသော် အနုမြူတစ်ခုဟူသော ဝတ္ထုအထည်ဒြပ်ဖြစ်၏၊ အဏုမြူပေါင်း ကုဋေသိန်းသောင်း ပေါင်းဖွဲ့မိသည်ရှိသော် ကြမ်းပိုးဖြစ်၏။

ထိုမှအဆင့်ဆင့်ပွါး၍ သတ္တဝါတွင် ယူဇနာလေးထောင် ရှစ်ရာရှိသော အသုရိန်နတ်ကြီးတိုင်အောင် ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်တွင် ယူဇနာ ရှစ်သောင်းလေးထောင် နှစ်ပြန်ဆောင်သော မြင့်မိုရ်တောင်ကြီး၊ နှစ်သိန်းလေးသောင်း အထုရှိသော မဟာပထဝီမြေကြီး တိုင်အောင် သိလေ၊ သန်းအစရှိသော အဏုမြူအစရှိသော သက်ရှိသက်မဲ့ ရုပ်စုခဲ ဟူသမျှတို့၌ ခက်မာခြင်းဟူသော ဤမြေဓာတ်သည် အထည်ခံ အမာခံဖြစ်သတည်း။ ဤမြေဓာတ်မှတစ်ပါး အထည်ဝတ္ထု ရကောင်းသောဓာတ်မရှိ၊ ရေဓာတ်, မီးဓာတ်, လေဓာတ်တို့သည်လည်း မြေဓာတ်၌ တွယ်ကြရကုန်သည်၊ ဤသို့မြေဓာတ်၏ ကိစ္စကြီးကျယ် ပုံကိုသိရမည်။

မြင့်မိုရ်တောင်နှင့် မဟာပထဝီမြေ

မြင့်မိုရ်တောင်ကြီး တစ်ခုလုံး၌လည်းကောင်း၊ မဟာပထဝီ မြေကြီး တစ်ခုလုံး၌လည်းကောင်း၊ ပရမတ်မြေဓာတ်သက်သက်ကို ကြည့်လိုသည် ရှိသော် အဏုမြူမျှ အထည်ဒြပ်မရှိ၊ ခက်မာသော အခြင်းအရာ ကြီယာ

အစသို့

သဘော သက်သက်ကို ကွက်ခြား၍ကြည့်ရသည်။ အဏုမြူမျှ အထည် ဒြပ်မရှိဘဲ မှန်ထဲ၌ထင်သောအရိပ်ကဲ့သို့ ရေထဲ၌ ထင်သော အရိပ်ကဲ့သို့ မြင်လိမ့်မည်၊ အဏုမြူမျှလောက် အရှည်အတို အကြီးအငယ် အခဲအမာ ထင်၍လာလျှင် ပရမတ်မြေအစစ် မဟုတ်ပြီ၊ သဏ္ဌာနပညတ်ဒြပ် အထည်နှင့်ရောပြီ၊ သဏ္ဌာနပညတ်ဒြပ် အထည်နှင့် ရောခဲ့လျှင် ဖြစ်မှု ပျက်မှုကို ရှုသောအခါ မထင်နိုင်ဘဲနေတတ်သည်။

မြင့်မိုရ်တောင် မဟာပထဝီမြေကြီးတို့ကို အကုန်ခြုံ၍ ကြည့်သောအခါ၌ပင် အခဲအကျိတ် အထည်ဝတ္ထု အဏုမြူမျှ မရော မယှက်ဘဲ ပရမတ်အစစ် အမှန်ဖြစ်သော ခက်မာမှုဟူသော မြေဓာတ် သက်သက်ကို ထင်မြင်အောင်ရှုနိုင်သူအား ထိုအောက် ငယ်သော သက်ရှိသက်မဲ့တို့၌ ပရမတ်စစ်ဖြစ်သော မြေဓာတ်ကို ထင်မြင် အောင်ရှုမှု အလွန်လွယ်လှတော့သည်၊ မှန်၌ထင်သော အရိပ်, ရေ၌ ထင်သောအရိပ်, သစ်ပင်ရိပ်, တောင်ရိပ် အစရှိသော အရိပ်တို့သည် မြင့်မိုရ်တောင်မျှပင် ကြီးမားစွာ ထင်မြင်ရငြားသော်လည်း အဏုမြူမျှ အထည်ဒြပ်မရှိသည့်အတွက် ကြောင့် ပျောက်ခွင့်ပျက်ခွင့်ဆိုက်ခဲ့လျှင် မျက်တောင်တစ်ခတ် လျှပ်တစ် ပြက်အတွင်းမှာပင် အကြိမ်တစ်ရာမက ပျောက်နိုင်ပျက်နိုင်သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ မြင့်မိုရ်တောင်နှင့်အမျှ ပျံ့နှံ့ ကြီးကျယ်၍နေသော ထိုပရမတ် မြေဓာတ်သည်လည်း တစ်ခုတည်း သော ပရမတ်ဆန် ပရမတ်ခဲဟူ၍ အဏုမြူမျှ မရှိသည့်အတွက် မျက်တောင်တစ်ခတ် လျှပ်တစ်ပြက် အတွင်းမှာပင် အကြိမ်တစ်ရာမက ပျောက်ပျက် ကွယ်ပနိုင်ရာသော အရိပ်နိမိတ် ထင်မြင်နိုင်လိမ့်မည်၊ မိမိကိုယ်၌ ထိုပရမတ်စစ်ဖြစ်သော မြေဓာတ်ကို အလင်းပေါက်အောင် ကြည့်ရှုသောအခါ ဉာဏ်ငုံနိုင်

လောကကိုရုံ ဉာဏ်ဝါးနိုင်လောက်ရုံ ပိုင်း၍ပိုင်း၍ကြည့်။

ဦးခေါင်းကို ပိုင်း၍ကြည့်ပုံ

ဦးခေါင်းကိုပိုင်း၍ ကြည့်သောအခါ တွင်းအပြင် မခြားမနား ထုတ်ခြင်းပေါက်အောင်ကြည့်၊ မြေဓာတ်မဟုတ်သော အဆင်းဓာတ် ခုခံ၍ နေတတ်သည်၊ သဏ္ဌာနပညတ် ဒြပ်အထည်ကြီးလည်း ခုခံ၍ နေတတ်သည်၊ ဉာဏ်ကိုကြပ်ကြပ်လှုပ်၍ ပေးလေ၊ ခြေဖဝါးတိုင်အောင် အောက်အဖို့စုကိုလည်း ဉာဏ်နိုင်ရုံ နိုင်ရုံပိုင်း၍ကြည့်၊ တစ်ကိုယ်လုံး စပ်မိသောအခါ ဉာဏ်ကိုဦးထိပ်ကနေ၍ ရှုယ်လိုက်လျှင် ခြေဖဝါးတိုင် အောင် ထုတ်ခြင်းပေါက် ထွင်း၍သွားလိမ့်မည် မိမိကိုယ် ခန္ဓာတစ်ခု၌ ဓာတ်ပေါက်အောင်မြင်ခဲ့လျှင် စကြာဝဠာအနန္တ, ကမ္ဘာအနန္တ၌ရှိသမျှ သော သတ္တဝါခန္ဓာစုအကုန်လုံး ဓာတ်ပေါက်ပြီးဖြစ်တော့သည်။

ဤပရမတ်မြေဓာတ် တစ်ခုပေါက်၍သွားလျှင် ကြွင်းသော ရေဓာတ်, မီးဓာတ်, လေဓာတ်, စက္ခု, သောတ စသော အဇ္ဈတ္တိကဓာတ်၊ ရူပ, သဒ္ဒ စသော ဗာဟိရဓာတ်စု ရှုနည်း ဖောက်နည်း အလွန်လွယ်၍ ကုန်တော့သည်။

ဤတွင်ရွှေ့ကား ပထဝီဟူသော မြေဓာတ်ကို
ဓာတ်ဉာဏ် ပေါက်အောင် ရှုနည်းအမြွက်ပြီး၏။

ပရမတ်နှစ် ရေဓာတ်စစ်

ပရမတ်နှစ် ရေဓာတ်အစစ်ကား-တွယ်မှု, ကပ်မှု, ဖွဲ့စေးမှုသည် သာလျှင် ပရမတ်ရေဓာတ် အစစ်တည်း၊ ထိုတွယ်မှု, ကပ်မှု, ဖွဲ့စေးမှု ဟူသော ပရမတ်ရေဓာတ်သည် ထက်သန်ခြင်းသို့ ရောက်သည်ရှိသော်

စိုစွတ်ခြင်း, ယိုစီးခြင်းဟူသော ပဋ္ဌရဏရေဓာတ် ဖြစ်လေ၏၊ ထိုတွယ်မှု, ကပ်မှု, စေးမှုဟူသော အာဗန္ဓနကြိယာ သက်သက်မျှသာ ဖြစ်သော ပရမတ်ရေ အစစ်သည်လည်း အဏုမြူကို အစိတ်တစ်သိန်း စိတ်သော်လည်း တစ်စိတ်စာမျှ အခဲအကျိတ် အဆန်အမာ အထည်ဒြပ်ဟူ၍ မရှိ၊ တွယ်ကပ်ဖွဲ့စေးခြင်းကြိယာ အမူအရာ သက်သက်မျှသာတည်း၊ ထိုတွယ်မှု, ကပ်မှု, ဖွဲ့စေးမှုဟူသော ပရမတ်ရေဓာတ်သည် မြေဓာတ်, မီးဓာတ်, လေဓာတ်သုံးပါးတို့ကို တစ်ခုထဲ တစ်သားထဲ ကဲ့သို့နေအောင် ဖွဲ့နှောင်စည်းကြပ် ပေးသည်ဖြစ်၍ ကလာပ်တူ မဟာဘုတ်တို့သည် တစ်ပါးကိုတစ်ပါး အားပြုခွင့်ရကြကုန်သည်၊ တစ်ပါးကိုတစ်ပါး ထောက်ပံ့ခွင့် ရကြကုန်သည်၊ ဖွဲ့နှောင်စည်းကြပ် ချုပ်ထိန်း၍နေသော ရေဓာတ် ချုပ်ကွယ် ပျောက်ပျက်ခဲ့သည်ရှိသော် ထိုဓာတ်ကြီးသုံးပါးတို့သည် အစည်းပြည်ပျက်၍ ခဏချင်းပျောက်ပျက် ကွယ်ဆုံးကြလေကုန်၏။

ဤကား ကလာပ်တစ်ခုတည်း၌ ရေဓာတ်၏ကျေးဇူးကို ဆိုသော စကားရပ်တည်း။

လောက၌ ပရမာဏုမြူမှစ၍ သတ္တဝါ၌ အသူရိန်နတ်ကြီးဟုဆိုအပ်သော ရုပ်တုံးရုပ်ခဲကြီးတိုင်အောင် ဗဟိဒ္ဓ၌ မြင့်မိုရ်တောင်ကြီး၊ စကြဝဠာတောင်ကြီး၊ မဟာပထဝီမြေကြီးတိုင်အောင် သဏ္ဌာန်ကြီးငယ် အထည်ဒြပ်အနေနှင့် ရုပ်တရားတို့ အကျိတ်အခဲ အတုံးအခဲဖြစ်၍ နေကြမှုသည်လည်း ဤရေဓာတ်၏ ကျေးဇူးပင်တည်း၊ ဤရေဓာတ်မှ တစ်ပါး အကျိတ်အခဲဖြစ်အောင် ဖွဲ့စည်းသောဓာတ်ဟူ၍ မရှိပြီ။

ရှစ်သောင်း လေးထောင် နှစ်ပြန်ဆောင်သော မြင့်မိုရ်တောင်

ကြီး၌ရှိသော ဖွဲ့စည်းမှုသည် ယခုခဏချင်း ပျက်ဆုံးခဲ့သည် ဖြစ်အံ့၊ ထိုမြင့်မိုရ်တောင်ကြီးသည် ယခုခဏချင်း ကွယ်ပျောက်ရာ၏၊ ရှစ်သောင်း နှစ်ထောင် နှစ်ပြန်ဆောင်သော စကြဝဠာတောင် ကြီး၌ရှိသော ဖွဲ့စည်း မှုသည် ယခုခဏချင်း ပျက်ဆုံးခဲ့သည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုစကြဝဠာ တောင်ကြီး သည် ယခုခဏချင်း ကွယ်ပျောက်ရာ၏၊ မဟာပထဝီ မြေကြီး၌ရှိသော ဖွဲ့စည်းမှုသည်လည်း ယခုခဏချင်း ပျက်ဆုံးခဲ့သည် ဖြစ်အံ့၊ ဤမဟာ ပထဝီမြေကြီးသည် ယခုခဏချင်း ကွယ်ပျောက်၍ ကောင်းကင်အတိသာ ဖြစ်လေရာ၏။

အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ ဖွဲ့စည်းမှုဟူသော ချုပ်ထိန်းမှုမရှိ ခဲ့သည်ရှိသော် မြင့်မိုရ်တောင် စကြဝဠာတောင် သီလာပထဝီ ဖြစ်၍ နေသော တစ်ခဲနက်သော ပရမတ်မြေ၊ ပရမတ်မီး၊ ပရမတ်လေ တို့သည် တစ်ပါးကိုတစ်ပါး ထောက်ခံမှု, မှီတွယ်မှု အစည်းအရုံး ခဏချင်း ကင်းလွတ်ကြလေကုန်၏၊ နိဗ္ဗာန်မှတစ်ပါးသော သင်္ခတ လက္ခဏာရှိသော ပရမတ္ထဓမ္မတို့မည်သည် ထောက်ခံမှု, မှီတွယ်မှု နှင့်ကင်း၍ မျက်တောင် တစ်ခတ် လျှပ်တစ်ပြက်မျှ အသက်ရှည်၍ တည်နေနိုင်သောမည်သည် မရှိလေကုန်၊ မြင့်မိုရ်တောင်ကြီး, စကြာဝဠာတောင်ကြီး မဟာပထဝီ မြေကြီးတို့၌ ပရမတ်မြေဓာတ် သက်သက်ကို ကွက်ခြား၍ ကြည့်ရှုလို သည်ရှိသော် ခက်မာမှုဟူသော မြေဓာတ်နှင့်မရောစေမူ၍ ဖွဲ့စည်းမှု ဟူသော ရေဓာတ်မှ သက်သက်ကို ကွက်ခြား၍ ကြည့်ရသည်၊ အဆင်း သဏ္ဌာန် အထည်ဒြပ်စုလည်းခုခံ၍ နေတတ်သည်။ (ကြည့်ရှုသော ဓမ္မဝဝတ္ထာနညာဏ်၌ အဆင်းသဏ္ဌာန် အထည်ဒြပ်စု ခုခံ၍ နေခဲ့လျှင် နောက်၌ ဖြစ်မှုပျက်မှုကို ရှုသောအခါ မထင်နိုင်ဘဲ နေတတ်သည်)

ပရမတ်အစစ်ကို အမြင်စင်ကြယ်လှပါမှ အနိစ္စအစစ်၊ ဒုက္ခအစစ်၊ အနတ္တအစစ်ကို မြင်နိုင်သည်။

မြေဓာတ်၌ ဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း ဤရေဓာတ်၌လည်း ဖွဲ့စည်းမှု သက်သက်ဟုဆိုအပ်သော ရေဓာတ်အမြင် စင်ကြယ်သောအခါ မြင့်မိုရ် မဟာပထဝီတစ်ခုလုံး၌ အကျိတ်အခဲ အဆန်အမာ မရှိသည့်အတွက် မှန်ထဲရေထဲမှာ ထင်မြင်ရသော မိုးရိပ်တိမ်ရိပ် နေဝန်း လဝန်း အရိပ် သစ်ပင်တို့ကဲ့သို့ ဖွဲ့စည်းမှုဟူသော အာပေါလက္ခဏာကြီး ထင်မြင် လိမ့်မည်။ မြင့်မိုရ်တောင် မဟာပထဝီတို့၌ ထင်မြင်နိုင်သောအခါ လူ, နတ်, ပြဟ္မာ သတ္တဝါခပ်သိမ်းတို့၌ ထင်မှုမြင်မှု အလွန်လွယ်လှတော့သည်၊ သတ္တဝါသဏ္ဌာန်မှာ ထင်မြင်မှုသာ လိုရင်းဖြစ်သည်၊ မြင့်မိုရ် မဟာပထဝီ တို့က ချီ၍ပြလိုက်သည်မှာ သတ္တဝါသဏ္ဌာန်၌ ထင်လွယ် မြင်လွယ်အောင် ချီလိုက်သည်၊ မိမိသဏ္ဌာန်၌ ဦးခေါင်းခြေဖဝါး ထုတ်ချင်းပေါက်အောင် ထင်လင်းပြီးမှ သူတစ်ပါးသဏ္ဌာန်စုကိုလည်း ထို့အတူ ထုတ်ချင်းပေါက် အောင်ရှုလေ။

ဤတွင်ရွေ့ကား၊ အာပေါဟူသော ရေဓာတ်ကို
ဓာတ်ပေါက်အောင် ရှုနည်းအမြွက်ပြီး၏။

ပရမတ်နှစ်-မီးဓာတ်အစစ်

ပူမှု, အေးမှုဟူသော အမူအရာ ကြိယာမှုသက်သက်သည် ပရမတ်နှစ်, မီးဓာတ်စစ်မည်၏၊ ပူမှုအေးမှုဟူသည်လည်း ကလာပ်တူ မဟာဘုတ် သုံးပါးတို့ကို ရင့်မာသန်စွမ်းအောင် ပေါင်းနွေးမှုပေတည်း၊ အပူစွမ်း အအေးစွမ်း နှစ်ပါးစုံသည်ပင်လျှင် ကလာပ်တူ မဟာဘုတ်

တို့ကို ရင့်မာအောင် ထက်သန်အောင် အသီးအသီး အစွမ်းသတ္တိနှင့် ပြည့်စုံကြအောင် ပေါင်းနှေးမှုရှိသည်ချည်းဖြစ်သည်။

အမိဝမ်းမှဥ၍ မြုံ၍တည်ရှိသော ကြက်ဥတို့သည် အမိဖြစ်သူ ကြက်မက မပြတ်ဝပ်၍ အငွေ့ပေးမှ အစဉ်အတိုင်း ရင့်မာသန်စွမ်း၍ ကြက်သူငယ်အဖြစ်သို့ ရောက်သဖြင့် ပေါက်ဖွားနိုင်သည်၊ အမိ ကြက်မက မဝပ်ဘဲ အငွေ့မပေးဘဲ နေခဲ့သည်ရှိသော် ကြက်သူငယ် အဖြစ်သို့ မရောက်နိုင်ပြီ၊ အမိဝမ်းတွင်းက ထုံခဲ့သော အငွေ့အကုန်တွင် ပုပ်ခြင်းသို့ ရောက်လေတော့သည်။

ဤအတူ တေဇောဟူသော ဤမီးဓာတ်သည် အမိကြက်မနှင့် တူသည်၊ အတူတကွဖြစ်သော မြေဓာတ်, ရေဓာတ်, လေဓာတ်, ဤဓာတ်ကြီးသုံးပါးတို့သည် ကြက်ဥနှစ်တို့နှင့် တူကြကုန်သည်။ မီးဓာတ်နှင့်အတူတွဲဖက်ရမှ မြေဓာတ်ဟူသော ခက်မာမှုသည် အောင်မြင်စွာ ဖြစ်နိုင်သည်၊ ရေဓာတ်ဟူသော ဖွဲ့စည်းမှုသည်လည်း အောင်မြင်စွာ ဖြစ်နိုင်သည်၊ လေဓာတ်ဟူသော အဝှန်အဝါမှုသည်လည်း အောင်မြင်စွာ ဖြစ်နိုင်သည်၊ မီးဓာတ်နှင့်ကင်း၍ အောင်မြင်စွာ မဖြစ်နိုင်ကြကုန်။

မဟာသမုဒ္ဒရာရေ၊ သီတာရေ၊ ကမ္ဘာကိုခံသော ရေတို့သည် လည်း သီတဓာတ်မီး၏ အစီးအပွါးတို့သာတည်း၊ သီတဓာတ်မီး၏ အုပ်စိုးချက်နှင့် ဆက်လက်ဖြစ်ပွါးကာနေကြရကုန်သည်၊ မြင့်မိုရ်တောင် စကြဝဠာတောင် သီလာပထဝီမြေကြီးတို့သည်လည်း သီတဓာတ်မီး၏ အစီးအပွါးတို့သာတည်း၊ တစ်ပါးသောဓာတ်တို့နှင့် မရောနှောစေပဲ မီးဓာတ်သက်သက်ကို ရှုသောအခါ အေးသောဝတ္ထုတို့၌ အေးမှု

သက်သက်ကိုရှုရမည်၊ ပူသောဝတ္ထုတို့၌ ပူမှုသက်သက်ကို ရှုရမည်၊ အဆင်းသဏ္ဍာန် အထည်ဒြပ်ပညတ်နှင့် ရောချ၍မနေစေနှင့်၊ ပူမှု အေးမှုဟူသော ဤပရမတ်မီးဓာတ်၌ အဆန်အမာဟူ၍ အဏုမြူမျှ မရှိသည့်အတွက်ကြောင့် ဤမီးဓာတ်ကို အမြင်စင်ကြယ်သော အခါ လည်း ရေကြည်မှန်ကြည်စသည်တို့၌ နေဝန်း, လဝန်း, အရိပ် တိမ်ရိပ် မိုးရိပ်တို့ကဲ့သို့ ဉာဏ်အမြင်မှာသာ ကြီးကျယ်၍ အထည်ဒြပ် မရှိကြောင်း ထင်ရှားလိမ့်မည်၊ မိမိကိုယ်ကို ရှုသောအခါ ဉာဏ်နိုင်ရုံ ပိုင်း၍ပိုင်း၍ရှု၊ မိမိကိုယ်မှာ အလင်းထင်မြင်နိုင်လျှင် သတ္တဝါအနန္တမှာပင် ထင်တော့ သည်။

ဤတွင်ရွေ့ကား တေဇောဟူသောမီးဓာတ်ကို
ပရမတ်ဓာတ်ဉာဏ်ပေါက်အောင်
ရှုနည်းအမြွက်မျှပြီး၏။

ပရမတ်နှစ်- လေဓာတ်အစစ်

မီးတောက်မီးခိုး၏ အတွင်း၌ မီးဓာတ်၏ အာနုဘော်ကြောင့် မီးဓာတ်ကိုပင် အစဉ်ဖြစ်ပွါး၍ သွားနိုင်အောင် လှုံ့ဆော် ချီးပင့်မှု ဟူသော ဝါယောဓာတ်သည်ပါရှိ၏၊ ထိုဝါယောအတွက်ကြောင့် မီး၏ပြန့်ပွါးခြင်း, မီးရှိန်၏ပြန့်ပွါးခြင်း, မီးရောင်၏ ပြန့်ပွါးခြင်း, မီးတောက်၏ လူလူ တက်ပွါးခြင်း, အခိုးထွက်ခြင်း, အဆင့်ဆင့် မီးကူးခြင်းအစရှိသော မီးဓာတ်၏ ပြန့်ပွါးစည်ကားမှုတို့သည် ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏သို့၊ ထိုအတူ ဝါယောမည်သော ဤလေဓာတ်သည် ပူမှု, အေးမှုဟူသော အရှိန် အဝှန်ပေတည်း။

မီးစာရှိရာ၌ အနည်းငယ်ချထားသောမီးသည် ထိုအရှိန် ကြောင့်မီးစာရှိသမျှ အကုန်ပြန့်ပွါးနိုင်သည်၊ မီး၌ အတွင်းအရှိန် အဝှန်ညှံ့၍ မပွါးတဲ့နိုင် မတောက်တဲ့နိုင်ရှိလျှင် ယပ်နှင့်ယပ်၍ ပြောင်း နှင့်မှုတ်၍ အပ-က အရှိန်အဝှန် ကူရသေးသည်၊ ပူမှုရှိလျှင် ပူရှိန် ပူဟုန်ရှိမြဲ၊ အေးမှုရှိလျှင် အေးရှိန် အေးဟုန်ရှိမြဲ၊ ပူမှု အေးမှုကား တစ်ခြား၊ အရှိန်အဟုန်ကား တစ်ခြား၊ ပူမှု အေးမှုကား ပရမတ်မီး ဓာတ်တည်း၊ အရှိန်အဝှန်ကား ပရမတ်လေဓာတ်တည်း။

ထိုအရှိန်အဝှန်ဟူသော လေဓာတ်သည် ကလာပ်တူဖြစ်သော မြေဓာတ်, ရေဓာတ်, မီးဓာတ်တို့၏ အားခွန်ဗလလည်းမည်၏၊ ထို အရှိန်အဝှန်ပွါးရာ ကလာပ်တူ မဟာဘုတ် ရုပ်ကလာပ်တို့သည် ဖြစ်ပေါ်၍လိုက်ရကုန်၏၊ ထိုအဟုန်အဝှန်သည် အလွန်ထက်သန် သည်ရှိသော် လေပြင်းမုန်တိုင်းဖြစ်လေ၏၊ ထိုအဝှန်အဟုန်သည် လေ မွှေ့ရာ, လေခေါင်းအုံး စသည်တို့ကဲ့သို့ ထောက်ကန်တောင့်တင်းမှု, ချီးပင့် ထမ်းဆောင်မှုဖြစ်၍ ဝိတ္ထမ္ဘိတလက္ခဏာဟု ကျမ်းဂန်တို့၌ ဆိုပေသည်၊ မြင့်မိုရ်တောင် စကြဝဠာတောင် သီတာပထဝီစသည်တို့၌ရှိသော သီတဓာတ်မီးသည် ထိုအဟုန်အဝှန်ဟူသော လေဓာတ်၏အစွမ်းဖြင့် ခဏတိုင်းခဏတိုင်း ပွါးများ၍ ကမ္ဘာပျက်သည်တိုင်အောင် ရုပ်ကလာပ် အဆက်ဆက်တို့ကို ပွါးများစေနိုင်သည်။ (မြင်အောင် ကြည့်။)

ဝါယောလှုံ့ဆော်မှု

ဟဒယဝတ္ထု၌ ဖြစ်ပေါ်သော တစ်ခု, တစ်ခုသောစိတ်ကြောင့် ခဏချင်း ခဏချင်း တစ်ကိုယ်လုံး စိတ္တဇရုပ်ကလာပ်ပျံ့နှံ့ဖြစ်ပွါးမှု, ဥတုဇရုပ်ကလာပ်တို့ပျံ့နှံ့ဖြစ်ပွါးမှု, ဝမ်းထဲသို့ရောက်သော အစာ

အာဟာရဓာတ်တို့၏ တစ်ကိုယ်လုံး အနှံ့အပြား ပျံ့နှံ့ဖြစ်ပွါးမှု, ကလလ ရေကြည်မှစ၍ သတ္တဝါတို့၏ အစဉ်အတိုင်း တိုးပွါးစည်ကားမှု, အညွန့်အညှောက်ပေါ် ပေါက်သည်မှစ၍ သစ်ပင်ချုံမြက်တို့ အစဉ် အတိုင်း တိုးပွါးစည်ကားမှုတို့သည်လည်း ဝါယောလှုံ့ဆော်မှုနှင့် ဖြစ်ကြကုန်သည်သာတည်း။

မြင့်မိုရ်တောင် စကြာဝဠာတောင် မဟာပထဝီ မြေကြီးမှစ၍ သက်ရှိသက်မဲ့အလုံးစုံတို့ကို ရှရှရှရှ ထင်အောင်ကြည့်လေ၊ မိမိကိုယ်မှစ၍ အကုန်လုံးနှံ့အောင်ကြည့်၊ ဦးထိပ်မှစ၍ ခြေဖဝါးတိုင် အလင်းပေါက်အောင်ကြည့်၊ ဤပရမတ်နှစ် လေဓာတ်စစ်သည်လည်း အဆန်အမာဟူ၍ အဏုမြူမျှ မရှိသည့်အတွက်ကြောင့် ရေထဲမှန်ထဲ၌ ထင်သော လူရိပ်စသည်ကဲ့သို့ ထင်မြင်လိမ့်မည်၊ မျက်စိတွင်မြင်နေကြဖြစ်သော အဆင်းသဏ္ဍာန် အထည်ဒြပ်ပညတ်ကြီးခုခံ၍ နေတတ်သည်၊ အဟုတ်မရှိသော ထိုပညတ်ကိုဉာဏ်ဖြင့် မှုတ်လွင့်၍ ပစ်လေ။

ဤတွင်ရွေ့ကား ဝါယောဟူသော လေဓာတ်ကို
ဓာတ်ပေါက်အောင် ရှုနည်းပြီး၏။

-------*-------

မြေ, ရေ, မီး, လေ-ဟူသော ဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့၏ အချင်းချင်းမှီတွယ်ကြပုံ၊ တစ်ပါးပျက်လျှင် အကုန်လုံး ပျက်ကြပုံကို ပြဆိုလိုက်ဦးအံ့

ခက်မာမှု၊ ဖွဲ့စည်းမှု၊ ပေါင်းနွေးမှု၊ အရှိန်အဟုန်မှု၊ ဤလေးခုသောအခြင်းအရာ အမှုအရာကြိယာကြီးတို့သည် သဘောလက္ခဏာအားဖြင့် အသီးအသီး ထင်ရှားကြကုန်၏။ တည်ရာဌာနအားဖြင့်

ခက်မာမှုကို မ-တည်ပြု၍ တစ်ခုထည်းကဲ့သို့ တည်ကြကုန်၏၊ ဖြစ်အတူ ပျက်အတူ တည်အတူတို့သာတည်း။

ခက်မာမှုဟူသော မြေဓာတ်ပျက်ဆုံးလျှင် တည်ရာမရှိသည် ဖြစ်၍ ကြွင်းသော ဓာတ်သုံးပါးလည်း ပျက်ဆုံးရတော့သည်၊ ထိုအတူ ဖွဲ့စည်းမှုဟူသော ရေဓာတ်ပျက်ဆုံးလျှင်လည်း အဖွဲ့ အစည်းပျက်သဖြင့် တစ်ပါးနှင့်တစ်ပါး ထောက်ပံ့မှုကင်းကြ၍ အကုန်ပျက်ဆုံးကြတော့သည်၊ ပေါင်းနွေး၍ ထက်သန်အောင် ပြုမှုဟူသော မီးဓာတ်ပျက်ဆုံးလျှင်လည်း ကြွင်းသော ဓာတ်သုံးပါးတို့သည် မိမိသဘောအတိုင်း ပြည့်စုံစွာ မတည်နိုင်ကြ၍ အကုန်လုံး ပျက်ဆုံးကြတော့သည်၊ ကြံ့ခိုင်တောင့်တင်းမှုဟူသော လေဓာတ်ပျက်ဆုံးလျှင်လည်း ကြွင်းသောဓာတ်တို့သည် အားပြတ်၍ ပျက်ဆုံးကြကုန်တော့သည်၊ မီးဟူသော ပူမှုအေးမှုသည် လှုံ့ဆော်မှု တလူလူဆောင်ရွက်ခြင်းဟူသော လေဓာတ်နှင့်တွဲရမှ ဖြစ်နိုင်သည်၊ လေဓာတ်မရှိလျှင် အားပြတ်၍ ခဏချင်းကွယ်ဆုံးလေ၏။

ထို့အတူ ခက်မာမှုဟူသော မြေဓာတ်သည်လည်း ခက်မာခြင်းကြိယာကို ကြံ့ယံ့ တင်းယင်းအောင် ချီးပင့်သော လေဓာတ် မရှိလျှင် အားပြတ်၍ ကွယ်ဆုံးလေ၏၊ ဖွဲ့စည်းခြင်းဟူသော ရေဓာတ်သည်လည်း ဖွဲ့ကွယ်ခြင်းကြိယာကို ကြံ့ယံ့တင်းအောင်ချီးပင့်သော လေဓာတ်မရှိလျှင် အားပြတ်၍ ကွယ်ဆုံးလေ၏၊ ဤကား အခြင်းအရာကြီးလေးပါးတို့၏ အချင်းချင်းမှီတွယ်ကြပုံ၊ တစ်ပါးပျက်လျှင် အကုန်လုံးပျက်ပုံကို ပြဆိုလိုက်သောအချက်တည်း။

ဤဓာတ်ကြီးလေးပါးကို သဘောပိုင်နိုင်စွာ ဉာဏ်အမြင် ပေါက်ရောက်ပါလျှင် ပထမမဟာနိဗ္ဗာန်သို့ လွယ်ကူစွာဆိုက်ရောက်နိုင်ကြကုန်

လတ္တံ့၊ ထိုဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့၌ အချုပ်အခြာ ဦးစီးဦးကိုင်ကား တေဇောပင်တည်း၊ စကြာဝဠာ ကမ္ဘာမြေရေနှင့်တကွ ရုပ်သဏ္ဌာန်နှင့် စပ်သော သက်ရှိသက်မဲ့ အလုံးစုံသည် တေဇော၏ အစီးအပွါးချည်း တည်း၊ ဓာတ်မီး၏အစီအပွါးချည်းတည်း၊ တေဇောဟူသော ဓာတ်မီး၏ ဣဒ္ဓိပ္ပါဒ်တန်းခိုးအကျိုးများကို ဘုရားသဗ္ဗညုတို့၏ ဉာဏ်တော်သည်သာ မှီနိုင်ရာသတည်း။

ဓာတ်ဉာဏ်ပေါက်အောင်ရှုနည်းပြီး၏။

ခြောက်မျိုးသော ဓာတ်ကြည်ဓာတ်လင်း မှန်ကြည်မှန်လင်း ကိုယ်တွင်းအပြည့် ခြယ်လယ်ပုံပြဆိုချက်

ပသာဒေါ=အကြည်၊ မဏ္ဍော=အကြည်၊ အစ္ဆော=အကြည်၊

[အကြည်ဟောသဒ္ဒါစု]

ထိုသဒ္ဒါတို့တွင် မဏ္ဍသဒ္ဒါ၏နာမသတ်အနက်ကိုယူ၍ ဖန်မန် ဟူသောစကား၌ မန်ဟူ၍ဆိုသည်။ ထိုမန်ကိုပင် ယခုကာလမှန်ဟူ၍ ဆိုကြသည်။ ထိုမှန်သည်-

ဥတုဇဓာတ်မှန်၊

ကမ္မဇဓာတ်မှန်၊

ဟူ၍-နှစ်မျိုးရှိ၏။

ရန်ကုန်မြို့-မန္တလေးမြို့တို့၌ မှန်တန်းမှာ လုပ်အပ်သော မှန်စု၊ မျက်မှန်-မှန်ပြောင်းမှန်စုသည် ဥတုဇဓာတ်မှန်စုပေတည်း၊ သတ္တဝါတို့၏ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်အတွင်း၌ ဖြစ်သောမှန်စုသည် ကမ္မဇဓာတ်မှန်စုပေတည်း။

ကမ္မဇခါတ်မှန်

ထိုကမ္မဇခါတ်မှန်သည်-

စက္ခုခေါ်သောခါတ်မှန်,
သောတခေါ်သောခါတ်မှန်,
ဃာနခေါ်သောခါတ်မှန်,
ဇိဝှါခေါ်သောခါတ်မှန်,
ကာယခေါ်သောခါတ်မှန်,
မနောခေါ်သောခါတ်မှန်,

ဟူ၍-ခြောက်မျိုးအပြားရှိ၏။

စက္ခုခါတ်မှန်သည် မျက်အိမ်တွင်း၌တည်၏၊ သောတ ခါတ်မှန်သည် နားတွင်း၌တည်၏၊ ဃာနခါတ်မှန်သည် နှာခေါင်းတွင်း၌တည်၏၊ ဇိဝှါခါတ်မှန်သည် လျှာအပြင်၌တည်၏၊ ကာယခါတ်မှန်သည် တစ်ကိုယ်လုံးအပြည့်အနှံ့တည်၏၊ မနောခါတ်မှန်သည် နှလုံးအိမ်၌တည်၏၊ ဤအကြည်ခါတ် ၆-မျိုးကိုရှု၍ ထင်မြင်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား ဤခန္ဓာကိုယ်ကြီးသည် အလွန်ကြည်လှစွာသော ဖန်တုံးဖန်တိုင်ကြီး, မှန်တုံးမှန်တိုင်ကြီးနှင့် အလွန်တူလှ၏။ (ဤအကြည်ခါတ် ၆-မျိုးကိုပင် သဗ္ဗိုဟ်ဒွါရသင်္ဂဟ၌ ဒွါရဟုခေါ်သည်။)

ဒွါရဆိုသည်လည်း-

အကာသဒွါရ၊
မဏ္ဍာဒွါရ၊

ဟူ၍-နှစ်မျိုး အပြားရှိ၏။

ဘုန်းရှိသောသူတို့၏အိမ်၌ တံခါးနှစ်မျိုးရှိ၏၊ အိမ်တွင်း အိမ်ပြင် ထွက်ဝင်ရန် အပေါက်တံခါး, လေဝင်ရန် လေသာပြူတင်းပေါက် တံခါး၌ အပေါက်တံခါးတစ်မျိုး၊ အပေါက်ကားမရှိ၊ မှန်ချပ်တပ်၍ထားသော အကြည်တံခါး၊ အလင်းတံခါးတစ်မျိုး။

ထို၂-မျိုးတို့တွင် မှန်ချပ်တပ်သော အကြည်တံခါး၊ အလင်း တံခါး၏ ကိစ္စမူကား၊ ထိုမှန်ချပ် မျက်နှာစာ၌ အဝေးအနီးတွင် ရှိရှိသမျှသော နေ, လ, နက္ခတ်, တာရာ, တိမ်တိုက်, တိမ်တောင် ကောင်းကင်, မြေပြင်, ရေပြင်, တော, တောင်, သစ်ပင်, အိမ်, ကျောင်းကန်, ဘုရားစေတီအစရှိသော အဆောက်အဦတို့သည် မိမိတို့သဏ္ဌာန်အတိုင်း မှန်ချပ်အပြင်မှာ ထင်လာရကုန်၏။

အိမ်တွင်း၌နေကြကုန်သော အိမ်သူအိမ်သားတို့သည် အိမ်တွင်း၌ နေလျက်ပင် ထိုမှန်ချပ်မှာ ထင်လာသော နေဝန်းသဏ္ဌာန် လဝန်း သဏ္ဌာန် နေရောင် လရောင်အစရှိသော အလုံးစုံတို့ကို အကုန် အစင်မြင် ရကုန်၏၊ အိမ်ပြင်ကနေ၍ ထိုမှန်တံခါးဖြင့်အိမ်တွင်းသို့ ကြည့်ပြန် လျှင်လည်း အိမ်တွင်းရှိရှိသမျှ အကုန်မြင်ရ၏၊ ထိုမှန်တံခါးမှာ နေရောင် လရောင် မီးရောင်တို့သည်မှန်၏။

ထိုတံခါးနှစ်မျိုးအပြည့်ရှိသော အိမ်ကြီးနှင့်အလားတူ ဤ တစ်ခုခု သော လူ့ခန္ဓာ-နတ်ခန္ဓာ နွား, ကျွဲ, ဆင်, မြင်း, ကြက်, ငှက် စသော ခန္ဓာစုမှာလည်း အာကာသတံခါးတစ်မျိုး၊ မဏ္ဍာမှန်တံခါး တစ်မျိုးဟူ၍ နှစ်မျိုးစီရှိကြ၏။

အာကာသတံခါး

အာကာသတံခါးဆိုသည်ကား-

ခံတွင်းပေါက်၊ လည်ချောင်းပေါက်၊ နှာရည်ထွက်သော နှာခေါင်းပေါက်၊ မျက်ရည်ထွက်သော မျက်စိပေါက် အစရှိသော၏ ဒွါရကိုးပေါက်ဟူ၍ဆိုအပ်သော အပေါက်စု ကိုးသောင်းကိုးထောင်သော မွေးညင်းပေါက်စုသည် အာကာသတံခါးမျိုးစုတည်း။

ဆိုခဲ့ပြီးသော--

စက္ခုအကြည်,
သောတအကြည်,
ဃာနအကြည်,
ဇိဝှါအကြည်,
ကာယအကြည်,
မနောအကြည်,

တည်းဟူသော အဇ္ဈတ္တကမ္မဇခေတ်မှန်မျိုးတို့သည်ကား- အာကာသတံခါးပေါက်မဟုတ်၊ မှန်ချပ်တွေနှင့်အလားတူသော မှန်ပေါက်, အကြည်ပေါက်, အလင်းပေါက်တို့ပေတည်း။

နန်းအိမ် ဥပမာ

ကမ္မဇခေတ်မှန် ခြောက်မျိုးတို့၏ကိစ္စ။ ။ ကမ္မဇခေတ်မှန် ခြောက်မျိုးတို့၏ ကိစ္စမူကား - အမိုးအကာ လေသာပြူတင်း အလုံးစုံဖန်မှန်အတိပြီးသော နန်းအိမ်ကြီးသည်ရှိ၏၊ အလယ်၌ အတုမရှိ အလွန်ကြည်သော ဖန်လုံးမှန်လုံး တစ်ခုလည်းရှိ၏၊ ထိုနန်းအိမ်ကြီးမှာ အထက်ကောင်းကင် တစ်ခွင်လုံး၌ရှိနေကုန်သော တမ်တိုက်တိမ်လွှာ နေ,

လ, နက္ခတ်, တာရာအပေါင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ ကောင်းကင်၌ ပျံသွားသော ငှက်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အထက်အမိုးရှိ မှန်ချပ်တို့မှ ဝင်၍ အိမ်တွင်းရှိမှန်လုံးမှာ အကုန်ပေါ်ကြကုန်၏၊ အထက်အမိုး မှန်ချပ်စုမှာ နေဝန်း, လဝန်းတစ်ခုစီ၊ အိမ်တွင်းရှိမှန်လုံးမှာ နေဝန်းတစ်ခု လဝန်းတစ်ခုပေါ်၏၊ ထို့အတူ အထက်ကောင်းကင်၌ ရှိသမျှသော ဝတ္ထုတို့သည် အမိုးမှန်ချပ်တို့၌လည်းကောင်း၊ အိမ်တွင်းမှန်လုံး၌ လည်းကောင်း၊ တစ်ပြိုင်နက် တစ်ချက်တည်းပေါ်ကြကုန်၏။

ထို့အတူ အရှေ့အရပ်၌ရှိသမျှသော ဝတ္ထုတို့သည် အရှေ့နံရံ ပြူတင်း မှန်ချပ်တို့၌လည်းကောင်း၊ အိမ်တွင်းရှိမှန်လုံး၌လည်းကောင်း၊ တစ်ပြိုင်နက်ပေါ်ကုန်၏၊ အနောက်အရပ်၌ ရှိသမျှသော ဝတ္ထုတို့သည် အနောက် နံရံပြူတင်း မှန်ပေါက်တို့၌လည်းကောင်း၊ အိမ်တွင်းရှိ မှန်လုံး၌လည်းကောင်း၊ တစ်ပြိုင်နက်ပေါ်ကုန်၏၊ မြောက်အရပ်၌ ရှိသမျှ သော ဝတ္ထုတို့သည်၊ မြောက်နံရံ ပြူတင်း မှန်ပေါက်တို့၌ လည်းကောင်း၊ အိမ်တွင်းရှိ မှန်လုံး၌လည်းကောင်း၊ တစ်ပြိုင်နက် ပေါ်လာကုန်၏၊ အောက်အရပ်၌ ရှိသမျှသော ဝတ္ထုတို့သည် အောက်ကြမ်းပြင် မှန်ချပ်စု၌ လည်းကောင်း၊ အိမ်အလယ်၌ မှန်လုံးတစ်ခု၌လည်းကောင်း၊ တစ်ပြိုင် နက်ပေါ်ကြကုန်၏။

နန်းအိမ်ကြီးနှင့် ခန္ဓာကိုယ်တူပုံ

ဤနန်းအိမ်ကြီးအလားတူ ဤကိုယ်ခန္ဓာ၌လည်း မနော ဟူသော အကြည်ဓာတ် မှန်လုံးကြီးသည် နှလုံးအိမ်တွင်း၌တည်၏ ထိုမနော ဟူသော အကြည်သည်သာလျှင် တလျှမ်းလျှမ်း တလက်လက် ပြိုးပြိုးပြက် တောက်ထွန်း၏။

"ဘိက္ခုဝေ=ရဟန်းတို့ ၊ ဣဒံစိတ္တံ=ဤစိတ်ဟူသော ဓာတ်သည်၊ ပဘဿရံ=တထိန်ထိန်တလက်လက် ပြိုးပြိုးပြက်ရှိ၏"။

အဟိတ်စိတ် ပင်ဖြစ်သော်လည်း အသက်ထက်ဆုံး တွေ့ဘူး သမျှ ကြုံဘူးသမျှကို အောက်မေ့လို၍ ရွေးရှုပြုလိုက်လျှင် အလိုရှိရာ အာရုံဝတ္ထုအမှု ကိစ္စစုသည် ထိုစိတ်အကြည်မှာ ထင်လာ ပေါ်လာရသည်၊ အဟိတ်ဟူသော မနောအကြည်ထက် ဒွိဟိတ်မနောက သာလွန်၍ ကြည်သည်၊ ဒွိဟိတ်မနောအကြည်ထက် တိဟိတ်မနော အကြည်က သာလွန်၍ကြည်သည်။

ဘုံအားဖြင့် -

ဘုံအားဖြင့် လူတိဟိတ်မနောထက် ဘုမ္မစိုးမနောက သာလွန်၍ကြည်သည်။

ထို့ထက် တာဝတိံသာမနော။
ထို့ထက် ယာမာမနော။
ထို့ထက် တုသိတာမနော။
ထို့ထက် နိမ္မာနရတိမနော။
ထို့ထက် ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိ မနော။

စသည်ဖြင့် အထက်ဘဝဂ်တိုင်အောင် အဆင့်ဆင့်သိလေ။

ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့် -

ပုထုဇ္ဇန်သာမန်ထက်ပကတိသာဝကဗောဓိအလောင်း မနော။
ထို့ထက် မဟာသာဝကဗောဓိအလောင်း မနော။
ထို့ထက် အဂ္ဂသာဝကဗောဓိအလောင်း မနော။

ထို့ထက် ပစ္စေကဗောဓိအလောင်း မနော။

ထို့ထက်သဗ္ဗညုဗောဓိ အလောင်းတော်ကြီးများ မနောက သာလွန်၍ကြည်သည်။

ဘုရားအဖြစ်သို့ရောက်တော်မူပြီးသော မနောအကြည်သည် အထွတ်အထိပ်သို့ရောက်၏၊ ထိုထက် တိုးတက်ဖွယ်ကိစ္စ မရှိပြီ။ စကြဝဠာအနန္တ ကမ္ဘာအနန္တ သတ္တဝါအနန္တ သင်္ခါရအနန္တ ပညတ်အနန္တ နိဗ္ဗာန်ဧက ဤအလုံးစုံသောတရားစုသည် သဗ္ဗညု မနောအကြည်တွင် မထင်သည်ဟူ၍မရှိပေ၊ အလုံးစုံ အကုန်ထင်ကြရပေ၏။

ဤမနောအကြည်သည် နန်းအိမ်ကြီးအလယ်၌ စိုက်ထားသော မှန်လုံးကြီးနှင့်တူ၏၊ စက္ခု, သောတ, ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယဟူသော အကြည်ငါးမျိုးတို့သည် နန်းအိမ်ကြီးမှာ ခြောက်မျက်နှာရှိ မှန်ချပ်တို့နှင့် တူကုန်၏၊ မျက်စိဖြင့်မြင်ကောင်းသော အဆင်းသဏ္ဌာန် အထည်ဝတ္ထု ဟူသမျှသည် စက္ခုအကြည်၊ မနောအကြည် နှစ်ဌာန၌ဆိုက်ရသည်၊ အသံဟူသမျှသည် သောတအကြည် မနောအကြည် နှစ်ဌာန၌ ဆိုက်ရ သည်၊ အနံ့ဟူသမျှသည် ဃာနအကြည် မနောအကြည် နှစ်ဌာန၌ ဆိုက်ရသည်၊ အရသာဟူသမျှသည် ဇိဝှါအကြည် မနောအကြည် နှစ်ဌာန၌ဆိုက်ရသည်၊ တွေ့၍ ထိ၍ သိကောင်းသော အပူအချမ်း, အကြမ်း အနုဟူသမျှသည် တစ်ကိုယ်လုံးရှိ ကာယအကြည်နှင့် မနော အကြည်နှစ်ဌာန၌ဆိုက်ရသည်၊ ကြွင်းသော ဓမ္မာရုံဟူသမျှသည် မနော အကြည်သက်သက်၌ ဆိုက်ရသည်။

အကြည်-၂-ခု တစ်ပြိုင်နက်ပေါ်ပုံ

မျက်စိဖြင့် လကိုကြည့်သောအခါ မျက်စိအကြည်မှာ လဝန်း သဏ္ဍာန်တစ်ခု။ ။ နှလုံးအိမ် မနောအကြည်မှာ လဝန်းသဏ္ဍာန် တစ်ခု။ ရောင်ခြည် ရွှန်းရွှန်း ထိန်ထိန်ထွန်းသော လဝန်း သဏ္ဍာန်နှစ်ခုတို့သည် မရှေး မနှောင်းတစ်ပြိုင်နက် တစ်ချက်တည်း ထိုနှစ်ဌာနမှာ ပေါ်ရ ကုန်သည်။

ငှက်ရိပ်, လူရိပ်-ဥပမာ

မရှေးမနှောင်းတစ်ပြိုင်နက်ကျပုံကား။ ။ ငှက်နှင့် ငှက်ရိပ် သစ်ကိုင်းနှင့် သစ်ကိုင်းရိပ်မှာ မရှေးမနှောင်း တစ်ပြိုင်နက် နားဘိ သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မှန်ကြည့်သောအခါ လူနှင့် လူရိပ် တစ်ပြိုင်နက် ပြုံးခြင်း ရယ်ခြင်း မဲ့ခြင်း စသည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း မှတ်ရမည်။

အရှေ့အရပ်မှ နေဝန်း

အရှေ့လောကဓာတ်မှ ထွက်ပေါ်၍လာသော နေဝန်း၏ အရိပ်သဏ္ဍာန်ကြီးသည် နန်းအိမ်ကြီးမှာ အရှေ့နံရံရှိ မှန်အကြည် ပေါက်မှ အိမ်လယ်ရှိမှန်လုံးတိုင်အောင် ထိုးဝင်၍ မှန်လုံးထဲမှာ ထိန်ထိန်ရွှန်းရွှန်း နေဝန်းသဏ္ဍာန်ကြီးထင်လေ၏၊ အရှေ့အရပ် မျက်နှာကိုမကြည့်ဘဲ ထိုမှန်လုံးကိုကြည့်၍ပင် နေဝန်းသဏ္ဍာန်ကြီး ကိုမြင်နိုင်၏။

ဤအတူ မျက်စိဖြင့် လ-ကိုကြည့်လေရာ၏၊ လ-၏ရွှန်းရွှန်း ဖိတ်ဖိတ် အရိပ်သဏ္ဍာန်ကြီးသည် စက္ခုဟူသော ကမ္မဇဓာတ်မှန် အကြည်ပေါက် နှလုံးအိမ်တွင်းရှိ မနောဟူသော ကမ္မဇဓာတ်မှန်

တိုင်အောင် ထိုးဝင်၍ နှလုံးအိမ်တွင်းမှာ ထိန်ထိန်ရွှန်းရွှန်း လဝန်းသဏ္ဌာန် တစ်ခုပေါ်လေသည်၊ စက္ခုအကြည်မှာပေါ်သည်နှင့် နှလုံးအိမ်တွင်းမှာ ပေါ်မှုသည် မရှေးမနှောင်း တစ်ပြိုင်နက် တစ်ချက်တည်းသာတည်း။

ကွယ်ပျောက်မှုမှာမူကား- စက္ခုအကြည်မှာ လဝန်းသဏ္ဌာန် ကွယ်ပျောက်သော်လည်း မနောအကြည်မှာ ပျောက်တဲ့နိုင်သည် မဟုတ်။ (မြင်အောင် ကြည့်ပါလေ) သည်တစ်ချက် ကောင်းကောင်း မြင်လျှင် အကြည်ခြောက်မျိုးအကုန် ဓာတ်ပေါက်အောင် မြင်နိုင်လိမ့်မည်။

ထိုလဝန်းသဏ္ဌာန်အရိပ်ကြီး၏ စက္ခုမှန်ကြည်မှာ ထင်မှု၊ နှလုံးအိမ်တွင်း မနောမှန်ကြည်မှာ ထင်မှု ပေါ်မှုသည် မိုးကြိုးမှန်သကဲ့သို့ ပြင်ထန်၏၊ ထိုအတူ နေဝန်းကို ကြည့်ရှုရာ၌လည်း မျက်စိဟူသော စက္ခုအကြည်မှာ နေဝန်းသဏ္ဌာန် အရိပ်ကြီးတစ်ခု၊ မနောအကြည်မှာ နေဝန်းသဏ္ဌာန်အရိပ်ကြီးတစ်ခု၊ မရှေးမနှောင်း တစ်ပြိုင်နက်တစ်ချက်ထည်းသာတည်း။ သစ်ပင်ကိုကြည့်ရာ၌ စက္ခုမှာ သစ်ပင်သဏ္ဌာန် အရိပ်တစ်ခု၊ မနောမှာ သစ်ပင်သဏ္ဌာန်အရိပ်တစ်ခု၊ တစ်ပြိုင်နက် ပေါ်သည်။ လူကိုကြည့်ရာ၌ စက္ခုမှာလူသဏ္ဌာန် အရိပ်ကြီးတစ်ခု၊ မနောမှာ လူသဏ္ဌာန် အရိပ်ကြီးတစ်ခု၊ တစ်ပြိုင်နက်ပေါ်သည်။ ထိုပေါ်မှုသည် မိုးကြိုးကြီးကျသကဲ့သို့ ပြင်းထန်သည် မျက်စိနှင့် မြင်မြင်သမျှ ခပ်သိမ်းတို့၌ ဤနည်းအတူချည်း သိလေ။

စက္ခုဝိညာဏ်စိတ်

တိမ်တိုက်ချင်းချင်း ခွပ်ကြသောအခါ လျှပ်ရောင်ဖြစ်ပေါ်လာသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ လေချင်းချင်းတိုက်ကြသောအခါ ကြယ်ပျံသည်-

ဟု ခေါ်ကြသော ဥက္ကာလုံးဖြစ်ပေါ်လာသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ခက်မာသော ဝတ္ထုတစ်ခုနှင့် ခက်မာသောဝတ္ထုတစ်ခု ထိခိုက်ကြသောအခါ အသံဖြစ်ပေါ်လာသကဲ့သို့လည်းကောင်း သံမီးခတ်နှင့် အနှစ်အဆီရှိသောကျောက် ထိခိုက်မိကြသောအခါ မီးပွင့် မီးပွား ဖြစ်ပေါ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ထို့အတူ လဝန်းသဏ္ဍာန်စသော အရိပ်သည် စက္ခုအကြည်မှာ ထိခိုက်သောအခါ မိုးကြိုးကျသကဲ့သို့ ပြင်းထန်သော ထိခိုက်ချက်ဒဏ်အဟုန်ကြောင့် စက္ခုအကြည်ပေါ်မှာ ဝိညာဏ်စိတ် တဖွါးဖွါး ဖြစ်ပေါ်လာသည်၊ ထိုဝိညာဏ်စိတ်ကို စက္ခုပေါ်မှာဖြစ်ခြင်းကြောင့် စက္ခုဝိညာဏ်စိတ်ခေါ်သည်၊ ထိခိုက် ချက်စဲပြန်လျှင် မီးပွားသေပျောက်သကဲ့သို့ ထိုဝိညာဏ် သေပျောက်ပြန်၏။

မနောအကြည်မှာ ထိခိုက်ချက်ဒဏ်အဟုန်ကြောင့် ထိုလဝန်းသဏ္ဍာန်ကိုသိသော ဝီထိစိတ်အစဉ် တဖွါးဖွါးဖြစ်ပေါ်လေသည်။

ခေါင်းလောင်းကြေးစည်တို့ကို ဒုတ်တံနှင့် တစ်ချက် နှက်လိုက်လျှင် နှက်လိုက်သော ဒဏ်အဟုန်ကြောင့် အသံကလာပ်တွေ တဖွါးဖွါးပေါ်၍ နေသကဲ့သို့တည်း၊ ထိုဒဏ်ငြိမ်းပြန်လျှင် အသံပျောက်ဆုံးပြန်သကဲ့သို့ လဝန်းသဏ္ဍာန် ထိခိုက်ချက် ဒဏ်ဟုန်ငြိမ်းပြန်လျှင် ထိုဝီထိစိတ်အစဉ်သည် သေပျောက်ပျက်ဆုံးပြန်လေ၏။ (မျက်စိဖြင့် မြင်မြင်သမျှမှာ ဤနည်းအတူချည်းသိလေ။)

စက္ခုအကြည်၊ ရူပါရုံ၊ စက္ခုဝိညာဏ်၊ ဓာတ်သုံးပါးတစ်ချက်ထည်း
ဓာတ်ဉာဏ်ပေါက်အောင်ရှုနည်းပြီး၏။

သောတဝိညာဏ်စိတ်

မိုးသံလုံး၊ ရေသံလုံး၊ လေသံလုံး၊ စည်သံလုံး၊ ခေါင်းလောင်း သံလုံး၊ လူသံ၊ ခွေးသံ၊ ကြက်သံ၊ ငှက်သံ အစရှိသော အသံစုသည် နားခေါ်သော သောတခါတ်မှန်၌လည်းကောင်း၊ နှလုံးအိမ်တွင်းရှိ မနောခါတ်မှန်၌ လည်းကောင်း၊ ဤအကြည် ခါတ်မှန်နှစ်ခု၌ မရှေး မနှောင်း တစ်ပြိုင် နက်တစ်ချက်ထည်း ပေါ်သည်ခိုက်သည်။

ထိုထိခိုက်မှုသည်လည်း မိုးကြိုးကျသကဲ့သို့ ပြင်းထန်သည်၊ သောတအကြည်မှာ အသံလုံးပေါ်ချက် ထိခိုက်ချက်ဒဏ်အဟုန်ကြောင့် သောတအကြည်ပေါ်မှာ ဝိညာဏ်စိတ် တဖွါးဖွါး ဖြစ်ပေါ်သည်၊ ထို ဝိညာဏ်စိတ်ကို သောတအကြည်ပေါ်မှာ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့် သောတ ဝိညာဏ်စိတ်ခေါ်သည်၊ အသံစဲပြန်လျှင် ထိုသောတဝိညာဏ်စိတ်သည် သေပျောက်ကွယ်ဆုံးပြန်၏။

မနောအကြည်မှာ ထိခိုက်ချက်ဒဏ်အဟုန်ကြောင့် ထိုအသံကို သိသော ဝီထိစိတ်အစဉ် တဖွါးဖွါး ဖြစ်ပေါ်သည်၊ အောက်က ပြဆိုခဲ့ပြီး သော ခေါင်းလောင်းပမာကဲ့သို့ ထိုအသံ ခိုက်ဒဏ်ငြိမ်းပြန်လျှင် ထို ဝီထိစိတ်အစဉ် သေပျောက်ကွယ်ဆုံးပြန်၏။ [နားနှင့်ကြားကြားသမျှ ဤနည်းချည်းသိလေ။]

သောတအကြည်၊ သဒ္ဒါရုံ၊ သောတဝိညာဏ်စိတ်၊
ခါတ်သုံးပါးကို တစ်ချက်ထည်းခါတ်ဉာဏ်
ပေါက်အောင်ရှုနည်းပြီး၏။

ဃာနဝိညာဏ်စိတ်

ခွေးသေကောင်ပုပ်အနံ့၊ လူသေကောင်ပုပ်အနံ့၊ မြွေသေကောင်ပုပ်အနံ့၊ စပယ်နံ့၊ နှင်းဆီနံ့၊ ဒေါနနံ့၊ ရေမွှေးနံ့အစရှိသော အနံ့စုသည် နှာခေါင်းခေါ်သော ဃာနဓာတ်မှန်၌လည်းကောင်း၊ နှလုံးအိမ်တွင်းရှိ မနောဓာတ်မှန်၌လည်းကောင်း၊ ဤအကြည်ဓာတ်မှန် နှစ်ခု၌ မရှေး မနှောင်း တစ်ပြိုင်နက် တစ်ချက်ထည်း ပေါ်သည် ခိုက်သည်။

ထိုထိခိုက်မှုသည်လည်း မိုးကြိုးကျသကဲ့သို့ ပြင်းထန်သည်၊ ဃာနအကြည်မှာအနံ့လုံးပေါ်ချက် ထိခိုက်ချက်ဒဏ်အဟုန်ကြောင့် ဃာနအကြည်ပေါ်မှာ ဝိညာဏ်စိတ် တဖွါးဖွါးဖြစ်ပေါ်သည်၊ ထို ဝိညာဏ်စိတ်ကို ဃာနအကြည်ပေါ်မှာ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့် ဃာနဝိညာဏ်စိတ်ခေါ်သည်၊ အနံ့စဲပြန်လျှင် ထိုဃာနဝိညာဏ်စိတ်သည် သေပျောက်ကွယ်ဆုံးပြန်၏။

မနောအကြည်မှာ ထိခိုက်ချက်ဒဏ်အဟုန်ကြောင့် ထိုအနံ့ကို သိသော ဝီထိစိတ်အစဉ် တဖွါးဖွါးဖြစ်ပေါ်သည်၊ ထိုအနံ့ခိုက်ဒဏ်ငြိမ်းပြန်လျှင် ထိုဝီထိစိတ်အစဉ် သေပျောက်ကွယ်ဆုံးပြန်၏၊ (နှာခေါင်းနှင့်နံသမျှ ဤနည်းချည်းသိလေ။)။

နှာခေါင်းရှိဃာနအကြည်၊ အနံ့အမျိုးမျိုးဟူသောဂန္ဓာရုံ၊
ထိုနှာခေါင်းအကြည်မှာဖြစ်ပေါ်သောဃာနဝိညာဏ်စိတ်၊
ဤသုံးပါးကို တစ်ချက်ထည်း ဓာတ်ဉာဏ်ပေါက်အောင် ရှုနည်းပြီး၏။

ဇိဝှါဝိညာဏ်စိတ်

အချို၊ အချဉ်၊ အငံ၊အစပ်၊ အဖန်၊ အခါး အစရှိသော အရသာ စုသည် လျှာခေါ်သော ဇိဝှါဓာတ်မှန်၌လည်းကောင်း၊ နှလုံးအိမ်တွင်းရှိ မနောဓာတ်မှန်၌လည်းကောင်း၊ ဤအကြည် ဓာတ်မှန်နှစ်ခု၌ မရှေး မနှောင်း တစ်ပြိုင်နက် တစ်ချက်ထည်း ပေါ်သည်ခိုက်သည်၊ ထိုထိခိုက်မှု သည်လည်း မိုးကြိုးကျသကဲ့သို့ ပြင်းထန်သည်၊ ဇိဝှါအကြည်မှာ အရသာပေါ်ချက် ထိခိုက်ချက်ဒဏ် အဟုန်ကြောင့် ဇိဝှါအကြည်ပေါ်မှာ အရသာလုံးပေါ်ချက် ဒဏ်အဟုန်ကြောင့် ဇိဝှါအကြည်ပေါ်မှာ ဝိညာဏ် စိတ် တဖွါးဖွါးဖြစ်ပေါ်သည်၊ ထိုဝိညာဏ်စိတ်ကို ဇိဝှါအကြည်ပေါ်မှာ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့် ဇိဝှါဝိညာဏ်စိတ်ပေါ်သည်၊ အရသာစဲပြန်လျှင် ထိုဇိဝှါ ဝိညာဏ်စိတ်သည် သေပျောက်ကွယ်ဆုံးပြန်၏။

မနောအကြည်မှာ ထိခိုက်ချက် ဒဏ်အဟုန်ကြောင့် ထို အရသာကိုသိသော ဝီထိစိတ်အစဉ် တဖွါးဖွါးဖြစ်ပေါ်သည်၊ ထိုအရသာ ခိုက် ဒဏ်ငြိမ်းပြန်လျှင် ထိုဝီထိစိတ်အစဉ် သေပျောက် ကွယ်ဆုံးပြန်၏။ (လျှာနှင့်လျှက်သမျှ ဤနည်းချည်းသိလေ။)

လျှာအပြင်ဇိဝှါအကြည်၊ အချိုအချဉ်အစရှိသော ရသာရုံ
လျှာအကြည်ပေါ်မှာဖြစ်ပေါ်သော ဇိဝှါဝိညာဏ်စိတ်
ဤဓာတ်သုံးပါးကို တစ်ချက်ထည်းဓာတ်ဉာဏ်ပေါက်အောင် ရှုနည်းပြီး၏။

ကာယဝိညာဏ်စိတ်

ကာယဟူသော-မှန်အကြည်သည်ကား ဦခေါင်း ဦးထိပ်မှစ၍ ခြေဖဝါးအပြင်တိုင်အောင် ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပ အသားအသွေး ရှိသမျှ အလုံးစုံကို အကုန်နှံ့ပြား၍တည်၏၊ မြမြထက်သော အပ်သွားနှင့် ထိုး၍

စမ်းလျှင် နာမှန်းသိရာအရပ်စုသည် ကာယဓာတ်ကြည် ရှိသည်ချည်း တည်း။

ပထဝီကြမ်း, ပထဝီနု အမျိုးမျိုး၊ အပူအအေးဟူသော တေဇော အမျိုးမျိုး၊ အဟုန်ကြမ်းအဟုန်နုဟူသော ဝါယောအမျိုးမျိုးစုသည် ထိုကာယအကြည်မှာချည်း ဆိုက်ရသည်၊ ခြေဖဝါး အပြင်ကို မီးနှင့်ကင်၍ ပူမှန်းသိရာ၊ ရေနှင့်ဆေး၍ အေးမှန်းသိရာတို့၌ ထိုပူမှု, အေးမှုတို့သည် ခြေဖဝါးအပြင်ရှိ ကာယဓာတ်ကြည်စုမှာတစ်ချက်၊ နှလုံးအိမ်တွင်းရှိ မနောအကြည်ကြီးမှာတစ်ချက်၊ တစ်ပြိုင်နက် ပေါ်လေ၏၊ ခိုက်လေ၏၊ တိုက်လေ၏။

ထိုထိမှု ခိုက်မှု တိုက်မှုသည် မိုးကြိုးမှန်ကဲ့သို့ ပြင်းထန်၏၊ ပြင်းထန်သောဒဏ်ချက်ကြောင့် ခြေဖဝါး အပြင်တစ်ခုလုံးမှာ ကာယ ဝိညာဏ်စိတ် အပြည့်ပေါ်လေ၏၊ နှလုံးအိမ်အတွင်းမှာ ထိုအပူ အအေး ကိုသိသော ဝီထိစိတ်အစဉ် တထွေထွေ ဖြစ်ပေါ်လေ၏၊ ထိုအပူ ထိုအအေးစု ပျောက်စဲလျှင် ထိုဝိညာဏ်စု, ထိုဝီထိအစု ပျောက်ပျက် သေဆုံးလေ၏။

အတွင်းပြင် တစ်ကိုယ်လုံး၌ ပူမှန်းသိရာဌာန၊ အေးမှန်း သိရာဌာန၊ နာမှန်းသိရာဌာန၊ ကျင်မှန်းသိရာဌာန၊ ကိုက်မှန်း, ခဲမှန်း, ညောင်းမှန်း, ညာမှန်း, ထုံမှန်း, အောင့်မှန်း, အင့်မှန်း, လှုပ်မှန်း, တုံမှန်း သိရာဌာန စသည်တို့မှာ ဤနည်းချည်းတည်း။ (ကာယဝိညာဏ်ဓာတ် ပေါ်မှုကိုသိလေ။)

ကာယဓာတ်မှန်၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၊ ကာယဝိညာဏ်စိတ်၊

ဓာတ်သုံးမျိုးကို ဓာတ်ဉာဏ်ပေါက်အောင်ရှုနည်းပြီး၏။

မနောဝိညာဏ်စိတ်

နှလုံးအိမ်တွင်း၌ စန်းရေပွက်သကဲ့သို့ တလက်လက် တလင်း လင်း တဖွါးဖွါးမပြတ်မစဲ အမြဲဖြစ်ပေါ်၍ နေသောဘဝင်စိတ်ကို မနော အကြည်ဆိုသည်။

ထိုဘဝင်စိတ်-ဟုဆိုအပ်သော မနောအကြည်သည် ရှေးဘဝ ပေါင်းနှင့်စပ်သော အာရုံကိုသာ အာရုံပြုသည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ ထိုသို့ပြုသော်လည်း ထင်လင်းသောပြုခြင်းမဟုတ်၊ မထင်မရှားသော ပြုခြင်းသာဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ အဘယ်ကိုအာရုံပြုသည်ဟု ပုဂ္ဂိုလ် သဏ္ဍာန်မှာ ပေါ်တော့သည်မဟုတ်။ တစ်ညဥ့်လုံး အိပ်၍နေရာ အိပ်မက်မှာကိုလွတ်၍ ဘဝင်စိတ်အာရုံပြုချက်နှင့် ငါသည်-ဘယ် အာရုံကို တွေ့မြင်ရသည်ဟု မသိလေ။ ထိုဘဝင်ဟူသော မနော အကြည်လည်း မြစ်ရေအစဉ်ကဲ့သို့ ဖြစ်၍နေစဉ်အခါ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် သေငယ်သေ၍ နေသတည်း။

အကြင်အခါ နေဝန်းလဝန်းစသော အာရုံနိမိတ်သည် စက္ခု အကြည်စသော အကြည်ငါးမျိုးတို့မှဝင်၍ ထိုဘဝင်ဟူသော မနော အကြည်မှာပေါ်၏၊ ခိုက်၏။ ထိုအခါ ဘဝင်အကြည်သည် ဒုတ် လုံ့ ဒဏ်ထိသော မြွေကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ တီကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဆတ် ဆတ်ခါ ထကြွ၍ ပြတ်စဲပြီးလျှင် ထိုနေရာမှာ ကြယ်ဥက္ကာလုံးတွေ ပေါ်ထွက်သကဲ့သို့ ထိခိုက်လာသော အာရုံကိုသိသော ဝီထိစိတ်တွေ ပေါ်ထွက်လေ၏။ ထိုအခိုက်အတိုက် ပြယ်ပျောက်ပြန်လျှင် ကြယ် ဥက္ကာလုံးတွေ ကွယ်ပျောက်ပျက်ဆုံးသကဲ့သို့ သေပျောက် ပျက် ဆုံးလေ၏။

အကြင်အခါ၌ မြင်မှု၊ ကြားမှု၊ နံမှု၊ လျက်မှု၊ ကိုယ်မှာ တွေ့ထိမှုတို့မှအလွတ်ဖြစ်၍ ခြောက်ပါးသောအာရုံတို့သည် မနောအကြည်သက်သက်မှာသာ ဝင်၍ထင်လာကုန်၏၊ ထိုအခါမှာလည်း ထိုဘဝင်ဟူသော မနောအကြည်သည် ဆတ်ဆတ်ခါခါ လှုပ်ကြွ၍ ပြတ်စဲပြီးလျှင် အာဝဇ္ဇန်းဇောတို့သည်ဖြစ်ပေါ်၍ ထိုအာရုံဝတ္ထု အမှုကိစ္စတို့ကို ကြံဖန်ကုန်၏။ အထင်အခိုက် စဲပြန်လျှင် ထိုအာဝဇ္ဇန်းဇောတို့သည် ပေါ်ထွက်သောကြယ်ဥက္ကာလုံး တွေပျောက်ကွယ်သကဲ့သို့ ပျောက်ကွယ်သေဆုံးကြလေကုန်၏။

ဘဝင်ဟူသောမနောအကြည်ဓာတ်၊ ဓမ္မာရုံ၊ မနောဝိညာဏ် ဓာတ်သုံးပါးကို ဓာတ်ဉာဏ်ပေါက်အောင်ရှုနည်းပြီး၏။

အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ လက္ခဏာရေးသုံးပါးကို ထင်ရှားအောင်ပြပေအံ့

လက္ခဏာရေးသုံးပါးကို ရှုလိုမြင်လိုသောသူသည် ထိုလက္ခဏာရေးသုံးပါး၏ ခိုရာမှီရာဖြစ်သော ရုပ်ဓာတ်နာမ်ဓာတ်တို့ကို တစ်ကိုယ်ကောင်လုံး အုန်းအုန်းဆူကြွ အကုန်ထအောင်ဆွရသည်၊ တစ်ကိုယ်ကောင်လုံး အုန်းအုန်းဆူကြွ အကုန်ထမှမြင်ရသည်။

ဆွပုံဆွနည်း

ဆွပုံဆွနည်းမှာ၊ ဤခန္ဓာကို -

နှစ်ပုံခွဲ၍ ဆွနည်း၊

သုံးပုံခွဲ၍ ဆွနည်း၊

လေးပုံခွဲ၍ ဆွနည်း၊
ငါးပုံခွဲ၍ ဆွနည်း၊
ခြောက်ပုံခွဲ၍ ဆွနည်း-

စသည်ဖြင့်များသော အပြားရှိ၏။

နှစ်ပုံခွဲ၍ဆွနည်း

ရုပ်တစ်စု၊ နာမ်တစ်စုပြု၍ ဆွနည်းသည် နှစ်ပုံခွဲ၍ဆွနည်း မည်၏။

သုံးပုံခွဲ၍ဆွဲနည်း

ဝေဒနာသုံးပါးနှင့် သုံးပုံခွဲ၍ဆွနည်းသည် သုံးပုံခွဲ၍ ဆွနည်း မည်၏။

လေးပုံခွဲ၍ဆွနည်း

အာဟာရလေးပါးပြု၍ ဆွနည်းသည် လေးပုံခွဲ၍ ဆွနည်း မည်၏။

ငါးပုံခွဲ၍ ဆွနည်း

ခန္ဓာငါးပါးပြု၍ ဆွနည်းသည် ငါးပုံပြု၍ဆွနည်းမည်၏။

ခြောက်ပုံခွဲ၍ ဆွနည်း

မြေတစ်စု၊ ရေတစ်စု၊ လေတစ်စု၊ မီးတစ်စု၊ ဝိညာဏ်တစ်စု၊ အာကာသတစ်စုပြု၍ ဆွနည်းသည် ခြောက်ပုံခွဲ၍ ဆွနည်းမည်၏။

(အာယတနနှင့်ခွဲလျှင် ဆဲ့နှစ်ပုံဖြစ်၏။ ဓာတ်ခွဲလျှင် ဆဲ့ရှစ်ပုံ ဖြစ်၏။

ကောဋ္ဌာသနှင့်ခွဲလျှင် သုံးဆယ့်နှစ်ဖြစ်၏။ အဘိဓမ္မာနည်းနှင့်ခွဲမူကား၊ တရားသရုပ် အလွန်များ၏။)

ဤခန္ဓာကို လက္ခဏာရေးနှင့် ကြိတ်နယ်လိုသောသူမှာ- အဘိဓမ္မာနည်းမလို၊ ပညာပါရမီပွါးများဘို့ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ပွါးများဖို့ အရာ၌သာ အဘိဓမ္မာနည်းလိုသည်။ တရားကိုယ် အစိတ် အလီများ ပြားလွန်းလျှင် ခွဲမှုခြမ်းမှုဝန်ကြီး၍ ခရီးမတွင်ရှိမည် အစိတ်များလျှင် မမြင်နိုင် မထင်နိုင်သော တရားစုအများပါရှိသည်။

မမြင်သောတရားကို လက္ခဏာရေးတင်၍လည်း ဘာဝနာ အစစ်မဖြစ်။ တရားကိုယ်တရားချက်ကို အတတ်မြင်၍တင်မှ ဘာဝနာ အစစ်ဖြစ်သည်။

မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း အဘိဓမ္မာနည်းကို တာဝတိံသာ၌ တစ်ခါ၊ စန္ဒကူးတောတွင် ရှင်သာရိပုတ္တရာကိုတစ်ခါသာ ဟောလေသည်။ သည့်ပြင် ဘယ်သတ္တဝါကို အဘိဓမ္မာနည်းနှင့်ဟော၍ ချွတ်သည်ဟုမရှိ၊ တာဝတိံသာတွင် အဘိဓမ္မာဟောစဉ်အခါမှာလည်း နတ်ပြဟ္မာတို့ကို သုတ္တန်နည်းညှပ်၍ ညှပ်၍ ချွတ်ရသည်။

ဗုဒ္ဓါနုဿတိကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းလိုသောသူသည် ကျယ်ဝန်း နက်နဲလှ၍ ဈာန်မရ။ ။စတုဓာတုဝဝတ္ထာန်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဗုဒ္ဓါနုဿ တိကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းလိုသောသူသည် ကျယ်ဝန်းနက်နဲလှ၍ ဈာန်မရ။ ။စတုဓာတုဝဝတ္ထာန် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းသောသူသည် သိမ်မွေ့ နက်နဲ လှ၍ ဈာန်မရ။ ။ဤအတူမှတ်။ ။

အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် တရားအစိတ်အလီ ကျယ်ဝန်း များပြား

၍နေသောကြောင့် ဆဲ့ငါးရက်မှရဟန္တာဖြစ်သည်။ အရှင်မောဂ္ဂလာန်မှာ တရားအစိတ်အလီ သင့်တင့်ရုံခွဲခြမ်း၍ ရှုသောကြောင့် နှစ်ရက်နှင့် ရဟန္တာဖြစ်သည်။ (သက်သေ။)

ဓာတ်ခြောက်ပါးခွဲ၍ ပက္ကုသာတိမင်းကျွတ်ရာမှာ ဓာတ်ကြီးလေးပါး၌ လက္ခဏာရေးသုံးတင်လျှင် ဥပါဒါရုပ်စုပြီးတော့သည်။ စိတ်၌ လက္ခဏာရေးသုံးပါးတင်လျှင် စေတသိက်စုပြီးတော့သည်။ အာကာသဓာတ်မှာ ထင်ရှားလှ၍ အကူအပံ့မျှထည့်လေသည်။ ဘုံနန်း ပြာသာဒ်ဆောက်လုပ်ရာ၌ သည်တိုင်, ထုပ်လျှောက်, ရက်မ, ဆင့်, ကြမ်း, ဒိုင်းကျားတို့နှင့် သတ္တဝါမှာ အမာခံအထည်ခံ ဓာတ်ကြီးလေးပါး တူသည်။ ပြာသာဒ်အမွန်းအခြယ် ကြိယာစုနှင့် အကြည်ဓာတ်ခြောက် မျိုးတူသည်။

သန္တတိခွါပုံ

အနိစ္စလက္ခဏာကို သန္တတိဖုံးလွှမ်းသည်။ သန္တတိကိုခွဲမှ အနိစ္စလက္ခဏာပေါ်သည်ဟူသော ကျမ်းဂန်စကား၌-သန္တတိကို ခွါမှုသည် အာဟာရနှင့်စပ်၍ ခွါမှု, ဣရိယာပထနှင့် စပ်၍ခွါမှု, အနာရောဂါနှင့် စပ်၍ ခွါမှုစသည်ဖြင့် များပြား၏။

အာဟာရနှင့်စပ်၍ ခွါပုံ

အာဟာရနှင့်စပ်၍ ခွါမှုကို ဆိုပေအံ့။

"သဗ္ဗေသတ္တာ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ"

သဗ္ဗေ=အလုံးစုံကုန်သော၊ သတ္တာ=သတ္တဝါတို့သည်၊ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ=အာဟာရနှင့်တွဲဖက်၍ အသက်ရှည်ရ တည်ရကြကုန်၏။

(ပါဠိတော်)

တစ်ထပ်စာပြု၍ မျိုးအပ်သောအစာ၌ ခါတ်ဆီထက်ဝက်၊ ခါတ်မီးထက်ဝက်ပါ၏။ ဆာလောင်နွမ်းလျ၍နေသောသူ၌ ဆာလောင်မှုကား ပါစကခါတ်မီးသည် အစာအိမ်မှာ အစာမရှိ၍ အထက်နှလုံးအသည်းသို့ မီးကူးလျှင် နှလုံးအသည်းစသော ရင်တွင်းသားတို့မှ ခါတ်မီးထ၍ လောင်သည်ကို ဆာလောင်ခေါ်သည်။ နွမ်းလျမှုကား၊ တစ်ကိုယ်လုံးရှိ ရုပ်ခါတ်တို့ လျော့ပါးမှုတည်း။

ရေမြှုပ်ဆိုင် ဥပမာ

လေဟုန်လှိုင်းဟုန်ကြောင့် ရေမှဖြစ်သော လူပမာနရှိသော ရေမြှုပ်စုကြီးသည် ရေမှလွတ်၍ ကုန်းပေါ်သို့ရောက်လေရာ ရေနှင့်ကွာ၍ အာပေါအစေးခြောက်သဖြင့် အတွင်းတစ်ခွင်လုံး အပြင်တစ်ခွင်လုံးရှိ ရေပွက်တို့သည် ဖြုတ်ဖြုတ် ဖြုတ်ဖြုတ်ကြေ ပျက်ကြ ကုန်၏။ အတွင်း တစ်ခုလုံး ရေပွက်ငယ်နှင့်ကြေပျက်ပုံကို အကုန်မြင်အောင်ကြည့်။ ထိုအခါ အတွင်းသား ရေပွက်တို့ကြေ ပျက်ကြကုန်သည်အတွက် ရေမြှုပ်ခဲကြီး အတွင်းသားအားလုံး ကြဲ၍ဟာ၍ ကုန်သဖြင့် တရွေ့တရွေ့ ကြုံ၍သွား၏ ကျန်ရှိသော ရေမြှုပ်သားတို့လည်း လျော့လျော့ပါးပါး အားနွဲ့အင်နွဲ့ဖြစ်ကြကုန်၏။ (မြင်အောင်ကြည့်။)

မီးအိမ်ပျံ ဥပမာ

မီးအိမ်ပျံမှိုင်းခံရာ၌ ရေနံတိုင်ကြီးကို မီးညှိ၍ အတွင်းသို့ သွင်းလိုက်လျှင် မီးတောက်များမှထွက်သော အခိုးတို့သည် အိမ်တွင်း တစ်ခွင်လုံး အပြည့်တိုးပွါးကာနေကုန်၏။

ဤကိုယ်တစ်ကောင်လုံးသည် မီးအိမ်ရှည်ကြီးနှင့်တူ၏။ တစ်ထပ်စာမျှလိုက်သော အစာစုသည် မီးအိမ်တွင်သွင်းလိုက်သော ရေနံတိုင်မီးတောက်ကြီးနှင့်တူ၏။ အစာသစ်တွင်ပါသော ဓာတ်ဆီ ဓာတ်မီးတို့မှထ၍ တစ်ကိုယ်လုံး အပြည့်တိုးပွါးသော မြေ, ရေ, မီး, လေ မဟာဘုတ် ရုပ်သစ်ကလာပ်သစ်တို့သည် မီးအိမ်တွင်း၌ မှိုင်းခိုး တိုးပွါးပြည့်လျှမ်းသည်နှင့်တူ၏။

ဤဥပမာ၌-အစာအိမ်၌ ထမင်းအစာရောက်သောအခါ အတွင်းတစ်ခွင်လုံး အပ်သွားရာမျှမလပ်ရအောင် ဘုတ်သစ်, ရုပ်သစ်, ကလာပ်သစ်တို့ တိုးတက်ဖြစ်ပွါးပုံကို အတပ်မြင်အောင်ပြသည်။ (မြင်အောင်ကြည့်။)

မှန်တုံး, ဖန်တုံး-ဥပမာ

လူကောင်ပမာဏရှိသော မှန်တုံးဖန်တုံးကြီးဝယ် အလယ်အတွင်း၌ မီးတိုင်သွင်း၍ ထွန်းထားလျှင် မီးတောက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် မှန်တုံးဖန်တုံးတစ်ခုလုံး မီးရောင်အပြည့်အနှံ့ဖြစ်ပေါ်၏။ ထွန်းထားသောမီး တရွေ့တရွေ့ သေ၍သေ၍ မှိန်၍မှိန်၍သွားလျှင် ထိုမီးရောင်တို့လည်း ချုပ်ယုတ်နည်းပါး၍သွားကုန်၏။ မီးတောက်သေလျှင် မီးရောင်တို့လည်း အကုန်ပျောက်ကုန်၏။ ဤဥပမာဖြင့်- ထိုရုပ်သစ်ကလာပ်သစ်တို့သည် အစာအိမ်မှ အာဟာရဆူလျှင် ဆူဆူတက်တိုးပွားကုန်၏။ အာဟာရကျလျှင်ကျကြကုန်၏။ အာဟာရကုန်လျှင် ကုန်ကြကုန်၏ဟုပြသည်။ (မြင်အောင်ကြည့်။)

သန္တတိခွါပုံကိုဆိုအံ့

ယခုနေ့ညစာစားပြီးနောက် အစာရေစာစားပြီးဖြတ်လိုက်အံ့၊ ဤကိုယ်သည် အဘယ်သို့ဖြစ်သွားမည်နည်း-ဟု ဉာဏ်နှင့်ကြည့်၊ ယခု စားသောအစာ မကျေမီအတွင်း ယင်းအစာတွင်ပါသော ဓာတ်ဆီ ဓာတ်မီးတို့၏အဟုန်ကြောင့် တစ်ကိုယ်လုံးရှိ ဓာတ်ဆီ ဓာတ်မီးတို့သည် လျှမ်လျှမ်းတောက်မျှအကုန်ထ၍ တစ်ကိုယ်လုံးဝယ် အထည်ခံ အမာခံ ဖြစ်သော ဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့ကို အပြည့်အနှံ့ပွါးစေကုန်၏။

မြေ, ရေ, မီး, လေ, ဓာတ်ကြီးလေးပါး အသစ်အသစ် ဖြစ်ပေါ် တိုးပွါးလျှင် ကြာအိုင်ကြီးဥပမာကဲ့သို့ စက္ခု, သောတ, ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယ, မန, ဓာတ်ကြည်ခြောက်ပါးတို့လည်း လင်းလင်းလက်တိုးပွါးကုန်၏။ နွေအခါ ခြောက်သွေ့ ကျဲချောင်၍နေသော တောကြီးမှာ မိုးကြီး ကြီးစွာရွာ၍ ယခုအသစ်ဖြစ်ပေါ်ပေါက်ပွါးသော အညွန့်အရွက်တို့ဖြင့် ထူထပ်ပိတ်ဆို့ ညို့ညို့ မှိုင်းမှိုင်းဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။ (မီးအိမ်ပျံ ဥပမာနှင့် လည်း တူအောင်ကြည့်။)

မျက်လုံးနှစ်ခုသည် ထိုတောအုပ်၌ ချုံဖုတ်ငယ်နှစ်ခုနှင့်တူ၏။ ထိုချုံငယ်နှစ်ခုသည် အရွက်ကြွေ၍ ကျဲရဲရဲနေစဉ် မိုးကြီးရွာ၍ အတွင်း ပြင် အရွက်အညွန့်ပြည့်သဖြင့် တစ်ချုံလုံးစွဲ၍ ရွှန်း၍ ပိတ်၍ပိန်း ၍ စိမ်းစိမ်းညို့ညို့ မှို့မှို့ မှိုင်းမှိုင်းဖြစ်ပြန်၏။ (ချုံဖြစ်ပုံကို မြင်အောင်ကြည့်)

မျက်လုံးနှစ်လုံးမှာလည်း ဝမ်း၌အစာမရှိ၍ မျက်လုံး ရုပ်ခဲ အတွင်းသား ကျဲရဲရဲနေပုံ၊ အစာမျိုသောအခါ မိုးကြီးရွာ၍ တစ်ချုံလုံး ပေါက်သော အရွက်အညွန့်ပြည့်သကဲ့သို့ အစာ၌ပါသော ဓာတ်ဆီ အခိုး

ခေတ်မီးအခိုးတက်၍ မျက်လုံးတွင်းရှိ ခေတ်ဆီခေတ်မီးတို့ကို လန်းလန်း ရွှင်ဖြိုး ကြွအောင်နှိုး၍ ထိုခေတ်ဆီ ခေတ်မီးတို့၏ အစီးအပွါး ခေတ်ဆီ လေးပါး အကြည်ခေတ်သုံးပါးတို့ တစ်ဖွားဖွားဖြစ်ပေါ် တိုးတက်ပြည့် လျှမ်းပုံများကို အတပ်မြင် အောင်ကြည့်။ ဤသို့သော အချက်သို့ဆိုက်မှ ဒွိဟိတ်, တိဟိတ် နှစ်ပါးကွဲပြားသည်။ ဒွိဟိတ်မှန်လျှင် မြင်အောင် မကြည့်နိုင်။ တိဟိတ်မှန်မှအတတ်မြင် အောင်ကြည့်နိုင်သည်။

ထို့ကြောင့် ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်အင်္ဂါကို ပြရာ၌-

"ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ ပညာယ သမန္နာဂတော"

ဟု ဟောတော်မူသည်။

ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ=ရုပ်ခေတ်နာမ်ခေတ်တို့၏ အသစ်အသစ် တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်တိုးတက် ချက်ကိုလည်းကောင်း, ဖြစ်ပေါ် တိုး တက်ပြီးသော် ထိုရုပ်ခေတ်နာမ်ခေတ်တို့၏ အစဉ်အတိုင်း ဖြုတ်ဖြုတ် ဖြုတ်ဖြုတ် ချုပ်ပျက်ကွယ်ပျောက်ချက်ကိုလည်းကောင်း၊ အတတ်သိမြင် နိုင်သော၊ ပညာယ=ပညာနှင့်၊ သမန္နာဂတော=ပြည့်စုံ၏။

မျိုးအပ်သော တောဖြစ်, တောင်ဖြစ်, မြေဖြစ်, ရေဖြစ်, အစာ ရေစာ၌ပါသော ဗဟိဒ္ဓခေတ်ဆီခေတ်မီးတို့မှ ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ် ကြသော ရုပ်သစ်ကလာပ်သစ်တို့ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်လည်း ထိုတဖွါးဖွါး ဖြစ်ပေါ် ကြကုန်သော ရုပ်သစ် နာမ်သစ် ကလာပ်သစ်တို့သည် အခိုက် အတန့်ဖြစ် ပေါ်လာသော အာဂန္တုတို့သာတည်း။ ငါနှင့်မဆိုင် ငါပိုင် မဟုတ်ကုန်။ အနာပုတ်ကြီး၌ မဲရိုင်းယင်မတို့ လွှတ်၍ကျသော သိမ်မွေ့ သေးငယ် လှစွာသော လောက်ရှင်တွေနှင့်ထပ်တူတို့သာတည်း။ ကိုယ်တွင်း၌ပင်

ဖြစ်ကုန်သော်လည်း ထိုလောက်ရှင်တို့ကို ငါ့ကိုယ် ငါ့ကိုယ်ဟု အတွင်းပြု၍ သိမ်းပိုက်ခြင်းငှါမထိုက်ပေ။

ထိုမျက်စိနှစ်လုံး၌ ဥတုဇရုပ်ကြမ်းဖြစ်သော အသားကြမ်း အသွေးကြမ်းစုသည် အထည်ခံတည်း။ ထိုအထည်ခံရုပ်ကြမ်းစုကား- သေသည်နောက်တိုင်အောင် ကျန်ရှိလေ၏။ အကာရုပ် အခွံရုပ်စု ပေတည်း။ သတ္တဝါဟုမှောက်မှားကြသော ရုပ်နုဓာတ်နုတို့မူကား သေသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ချုပ်ကွယ်ကုန်၏။

ဖြစ်ပွါးချက်ကို မြင်ရသည်ဆိုသော်လည်း ဝတ္ထု အထည်ဒြပ် အနေနှင့် မမြင်စေနှင့်။ ရိတ်ရိတ်ရိတ်ရိတ် မာချက်တိုးတက်၍ လာသည်ကား ပထဝီတည်း၊ မြေဓာတ်တည်းစသည်ဖြင့် အမူအရာ ကြိယာမျှကို မျက်လုံးသားတစ်ခုလုံး ဉာဏ်နှင့်ကြည့်။ မြင်အောင် ကြည့်နိုင်လျှင်တိဟိတ်။ မကြည့်နိုင်လျှင် ဒွိဟိတ်။

ထိုသို့ တိုးတက်ဖြစ်ပွါး၍ မျက်လုံးပြည့်သောအခါ ထို သတ္တဝါအား ငါငါဟူသောငါလုံး၊ ငါငါဟူသောငါလုံးနှင့်တကွ ကြွရွ တောင့်တင်းသော စိတ်သညာသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသော ရုပ်သစ်တို့ကို ငါပြု၍ ကြည်ကြည်လင်လင် ငါမြင်သည်ဟု မိစ္ဆာ အယူဖြစ်၏။ ထိုရုပ်သစ် ကလာပ်သစ်တို့ကို အာဂန္တုက ပြင်ပစင်စစ် လောက်ရှင်တို့နှင့်မခြား ထင်နိုင်မှသာ မိစ္ဆာအယူပျောက်၍ သမ္မာ အယူရောက်နိုင်မည်။

ဥဒယကိုပြသော အချက်ပြီး၏။

* * *

တောချုံပိတ်ပေါင်းဥပမာ

ထိုနေ့ညစာကိစ္စနှင့် မျိုလိုက်သော အစာတို့သည် သန်းခေါင်ကျော်မျှသာ မပုပ်မနွမ်းတည်နိုင်ကုန်သည်။ သန်းခေါင်ကျော်ကို လွန်လျှင်ပင် မစင်ပုပ်အဖြစ်သို့ တရွေ့တရွေ့ရောက်လေ၍ ပုပ်သိုးရိနွမ်း၍ ကျလေကုန်၏။

ထိုအခါ မိုးခေါင်ရေခေါင်နှင့်ဝေး၍ တဖြေးဖြေး ရင့်ရော်ရော့ရဲသဖြင့် ထိုတောအုပ် ထိုချုံငယ်ရှိသစ်ရွက်တို့သည် ဖြုတ်ဖြုတ်ဖြုတ်ဖြုတ်ကြွေကျ၍ တောအလုံး, ချုံအလုံး အရိုးကျဲကျဲ အခြင်ကျဲကျဲမွဲခြောက်ခေါင်းပါးပြန်သကဲ့သို့ ထိုအတူ သန်ခေါင်ကျော်တိုင်အောင်ကိုယ်နှင့်အပြည့်, မျက်လုံးအိမ်နှင့်အပြည့် ဖြစ်ပွားတိုးတက်ကြကုန်သောခေတ်ကြီးလေးပါး အကြည်ခေတ်အများတို့သည် ခေတ်ဆီခေတ်မီးတို့တရွေ့တရွေ့ဆုတ်ယုတ်သည်နှင့် ထက်ကြပ်တကွ ဆုတ်ယုတ် ကွယ်ပျောက်ကြပြန်ကုန်၏။

မျက်လုံးသားသည် အရိုးကျဲကျဲ အခြင်ကျဲကျဲ ရော့ရဲနွမ်းပါးကြုံ၍သွားပြန်၏။ သတ္တဝါသည်လည်းကြည့်မှုမြင်မှု မရှွင်မပြရှိပြန်၏။ တောချုံငယ်၌ အတွင်းပြင်တစ်ခွင် အရွက်တွေကြွေ ချက်နှင့် ထပ်တူထပ်မျှ မြင်အောင်ကြည့်။ (မြင်လျှင်တိဟိတ်။ မမြင်လျှင်ဒွိဟိတ်။)

မြစ်ချောင်းဥပမာ

မြစ်နားတစ်လျှောက်ရှိ ချောင်းထဲ, မြောင်းထဲ, အင်းထဲ, အိုင်ထဲမှာ မြစ်ရေကြီးစွာတက်သောအခါ အပြည့်အလျှမ်းရှိနေသော ချောင်းရေ, မြောင်းရေ, အင်းရေ, အိုင်ရေတို့သည် မြစ်မက ရေကျ၍သွားလျှင် လျော့၍ပါလေကုန်သည်နှင့်လည်း အတန်ငယ်တူပါ၏။

ငါမနိုင်-ငါမဆိုင်-ငါမပိုင်

အစာသစ်ဆိုရသော ဗဟိဒ္ဓ ဓာတ်ဆီဓာတ်မီးတို့မှာကွယ်၍ ဖြစ်ပွားရသော ထိုမျက်လုံးရှိ အဇ္ဈတ္တရုပ်နာမ်စုသည် ဗဟိဒ္ဓဓာတ်ဆီ ဓာတ်မီးတို့ ဆုတ်ယုတ်ကျလျော့လျှင် ဆုတ်ယုတ်ကျလေသောကြောင့် ဆိုခဲ့ပြီးသောအာဂန္တုအဖြစ်သည် ထင်ရှားလှ၏။ ငါမပိုင် ငါမနိုင်၍ မဆိုင်မှုသည်ထင်ရှားလှ၏။ အကြောင်းတစ်ခုကြောင့် ထိုအနာပုပ် တွင်းမှာပင် သေပျောက်ကွယ်ဆုံးကြသော လောက်ငယ်တွေနှင့် တူလှ ပေ၏။ မြင်အောင်ကြည့်။ (မြင်လျှင်တိဟိတ်၊ မမြင်လျှင်ဒွိဟိတ်။)

အစာအသက်-ခုနစ်ရက်

အစာသစ်အိမ်မှာ ပါစကဓာတ်မီးအဆီထုတ်ပြီးသော ရသ ဓာတ်ရည်စုသည် ဖရဏဓာတ်လေကြောင့် ဆူဝေလျှောက်သွား၍ တစ်ကိုယ်လုံးအပြည့် ရှိနေသောအခါ ဥသ္မာဓာတ်မီးရှိန် စောင့်ရှောက် ချက်ကြောင့် ရုတ်တရက်အကုန် မပုပ်မရိ မကုန်မခန်းတဲ့မှု၍ တရွေ့ တရွေ့သာ ရိကုန်ခန်းသဖြင့် တစ်ကြိမ်မျိုသောအစာ အသက် ခုနစ်ရက် ဖြစ်ရလေသည်။

ထို့ကြောင့် အစာသစ်အိမ်မှာ အစာသစ် ကုန်ပြီးနောက် ထို အစာသစ်မှဖြစ်သော ဓာတ်ဆီညွန့် ဓာတ်မီး ညွန့်ဟုဆိုအပ်သော ရသဓာတ်ဆီတို့ စောင့်ထိန်းချက်ကြောင့် တစ်ကိုယ်လုံးရှိ အတွင်း ဓာတ်နုတို့သည် ခဏစဉ်အတိုင်း တစ်ဖြုတ်ဖြုတ်ချုပ်ကုန်ငြားသော် လည်း ရုတ်တရက်မကုန်တဲ့မှု၍ ခုနစ်ရက်တိုင်အောင် မြင့်၍ သွားကုန်၏။ ခုနစ်ရက်တိုင်လျှင် အကြွင်းမရှိ ကုန်ကုန်၏။ သတ္တဝါသေပြီဆို ရ၏။

ကြာရုံကြီး-ဥပမာ

ဤအချက်ကို ကြာရုံကြီးဥပမာနှင့်ထင်စွာပြဦးအံ့။ အိုင်တွင်း၌ ရေရှိသောအခါ ကြာရုံရှင်လန်း၏။ အိုင်တွင်၌ ရေကုန်လျှင် ကုန်ခြင်း ကြာရုံမသေတဲ့သေး၊ ရွံ့စုပ်၍နေသော ရေအစောင့် အရှောက်နှင့် မသေဘဲ နေနိုင်သေးသည်။ ရွံ့စုပ်သောရေကုန်၍ ရွံ့ခြောက်မှသေသည်။

သေပုံ

သေပုံကား။ ။ရွံ့စုပ်သောရေသည် အားရှိတုံးအခါ ကြာမြစ်မှ လျှောက်၍ ကြာရွက်ဖျားတိုင်အောင်တက်သည်။ နေပူ၍တစ်နေ့တစ်ခြား ရေအားနည်းသောအခါ ကြာရွက်ဖျားမှစ၍ တရွေ့တရွေ့ ရေသက်ကုန်ခန်းသည်။ ရေသက်ကုန်ခန်းရာ ကုန်ခန်းရာမှ ခြောက်သွေ့ သေဆုံး၍လိုက်သည်။ ရွံ့စုပ်သောရေသက် အကုန်လုံးကုန်သော အခါ အပင်ပါအမြစ်ပါသေဆုံးသည်။

ဝမ်း၌တည်သော အစာသစ်သည် ကြာအိုင်ရှိရေနှင့်တူသည်။ ဝမ်း၌အစာသစ်ကုန်ပြီးနောက်ထိုအစာသစ်မှ တစ်ကိုယ်လုံး ပျံ့နှံ့၍ နေသော ရသဓာတ်ဆီသည် ရွံ့စုပ်၍ထားသော ရွံ့ထဲရှိရေနှင့် တူသည်။ ဝမ်း၌အစာကုန်သော်လည်း ထိုရသဓာတ်ဆီ စောင့်ရှောက်ချက် ကြောင့် ခုနစ်ရက်အသက်ရှည်မှုသည် ရွံ့ထဲ ရေစောင့် ချက်ကြောင့် ကြာရုံ မသေဘဲ နေသေးသည်နှင့်တူသည်။

ထိုကြာရုံသည် မသေသေးသော်လည်း အိုင်တွင်းရေ လျော့ပါး လျှင် လျော့ပါးသည်၊ အိုင်တွင်းရေကုန်လျှင် မသေရုံမျှ ကျန်ရှိသည်။ အိုင်တွင်းရေကုန်လျှင် ရွံ့တွင်းရေလည်း တစ်နာရီတစ်ခြား တစ်နေ့

တစ်ခြားခန်း၍ သွားသကဲ့သို့ ဝမ်း၌ရှိသော အစာကုန်လျှင် ကိုယ်တွင်း၌ရှိသော ရသဓာတ်ဆီတို့လည်း တစ်နာရီတစ်ခြား တစ်နေ့တစ်ခြားကုန်ခန်းသည်။ ရွံ့တွင်းရေ တစ်နာရီတစ်ခြားခန်း ၍သွားလျှင် ကြာရုံမှာလည်း ကြာရွက်ဖျားမှစ၍ တစ်နာရီ တစ်ခြားအစေးကုန်ခန်း၍ လျော့ပါး၍ သွားသကဲ့သို့ ကိုယ်တွင်း ရှိရသဓာတ်ဆီ တစ်နာရီတစ်ခြား ကုန်ခန်း၍ သွားလျှင်လည်း ကိုယ်တွင်းရှိ ဓာတ်ဆီ ဓာတ်မီး ဓာတ်ကြီး ဓာတ်ကြည်တို့ ခြေဖျား လက်ဖျား နားရွက်မျက်လုံးစသည်တို့မှစ၍ ကုန်ခန်းကြကုန်သည်။ ရွံ့တွင်းရှိရေ အကြွင်းအကျန်မရှိ ကုန်၍ ခြောက်သွေ့သောအခါ အမြစ်ပါကြာပင် သေဆုံးသကဲ့သို့ အသည်းနှလုံးရှိ ရသာဓာတ်ဆီတိုင်အောင် အကြွင်းအကျန်မရှိ ကုန်ခန်းသောအခါ အသည်းနှလုံးရှိ ဓာတ်နုတို့ အကုန်ချုပ်ဆုံး၍ သတ္တဝါသေပြီဆိုရသည်။ (ဥပမာမှာ အမြင် လင်းအောင်ကြည့်။)

မျက်လုံးတွင်းရှိ ဓာတ်ဆီ-ဓာတ်မီး-ဓာတ်ကြီး ဓာတ်ကြည်တို့ချုပ်ယုတ်ကွယ်ပျောက်ပုံ

အထက်၌ ဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း ဝမ်းတွင်းရှိအစာကျသောအခါမှစ၍ မျက်လုံးတွင်းရှိဓာတ်ဆီဓာတ်မီး ဓာတ်ကြီး ဓာတ်ကြည်တို့သည် အားအင်လျော့ပါးကုန်၏။ ထင်းအားမီးအားကောင်း၍ ခွင်ပေါ်ရှိအိုးတွင်း၌ ဆူဝေပြည့်လျှမ်း၍တက်သော ရေပွက် ရေမြှုပ်တို့သည် ထင်းအားမီးအား အားနည်းသောအခါ လျော့ပါး၍ ကျကုန်သကဲ့သို့ ထင်းကုန် မီးကုန်သည့်အခါ ဖြုတ်ဖြုတ် ဖြုတ်ဖြုတ် ကြေပျက် ချုပ်ဆုံးကြကုန်သကဲ့သို့ အစာသစ်အိမ်တွင် အစာကုန်သောအခါမှစ၍ မျက်လုံးတွင်း၌ ဓာတ်ဆီဓာတ်မီး ဓာတ်ကြီး ဓာတ်ကြည်တို့သည် တရွေ့

တရွေ့ အားနည်းကုန်၍ ဖြုတ်ဖြုတ် ဖြုတ်ဖြုတ် ချုပ်ကြပျက်ကြ ကွယ်ပျောက်ကြကုန်၏။ မျက်လုံးနှစ်ခုကို ကွက်ခြား၍ဆိုသည်မှာ ဉာဏ်အမြင် လင်းတဲ့မည်နေရာဖြစ်၍ ကွက်ခြားသည်။ မျက်လုံးနှစ်ခု၌ အတပ်မြင်ပြီးမှ တစ်ကိုယ်လုံးဉာဏ်ဖြန့်ရမည်။

အသက်ဟူသော ဇီဝိတရုပ်သည် အပိုင်းအပိုင်းပြတ်ပုံ

ထိုသို့ချုပ်သောအခါ ထိုသတ္တဝါသည်လည်း တရွေ့တရွေ့ နွမ်းပါးကြုံ၍သွားတော့သည်။ ထိုဓာတ်နုတို့ ချုပ်ကုန်ရာသို့ ထိုသတ္တဝါ၏ အားသည်လည်း ရိတ်ရိတ် ရိတ်ရိတ် အပိုင်းပြတ်၍ ပါလေတော့သည်။ ထိုသတ္တဝါ၏ အသက်သည်လည်း အပိုင်းအပိုင်းပြတ်၍ ပါလေတော့သည်။

အားဟူသည်ကား - ဗလဓာတ်ပေတည်း။
အသက်ဟူသည်ကား - ဇီဝိတရုပ်စုတည်း။

အသက်အပိုင်းအပိုင်း ကြွေ၍ကြွေ၍ ပါလေသော အခါမှစ၍ ထိုသတ္တဝါ နဲနဲ နဲနဲသေပြီ၊ သို့သော်လည်း ဇီဝိတရုပ် အကြွင်းအကျန် များသေး၍ အသေမခေါ်ကြသေး။ ထိုသို့ တစ်နာရီထက် တစ်နာရီ တစ်ကိုယ်လုံးရှိ အတွင်းဓာတ်နု အားနု အသက်တို့ဖြုတ်ဖြုတ် ဖြုတ်ဖြုတ် မစဲချုပ်၍ အတွင်ချုပ်၍ နှစ်ရက် သုံးရက် လေးရက် ငါးရက် ခြောက်ရက်တိုင်သေ၍သွားသဖြင့် အရွက်ဖျားမှစ၍ အစဉ်အတိုင်း သေ၍ လာသော ကြာရုံကဲ့သို့ ထိုသတ္တဝါဝယ် ဦးခေါင်းခြေလက် မျက်စိ နားနှာစသော ကိုယ်အင်္ဂါအဖျားအနားမှစ၍ အသက်ကုန်၍ ကုန်၍ သွား၏။

သတ္တဝါသေဆုံးပုံ

နောက်ဆုံး၌ နှလုံးအသည်းရှိ ဓာတ်ဆီနူ, ဓာတ်မီးနူ, ဓာတ်ကြီးနူ, ဓာတ်ကြည်နူတို့ အကြွင်းအကျန်မရှိ ကုန်ဆုံးကွယ်ပျောက်သောအခါ အသက်လည်း အကြွင်းအကျန်မရှိ ကုန်ဆုံးလေတော့သည်။ ထိုအခါ ထိုသတ္တဝါကို သေပြီဆိုကြသည်။

ဇိရဏ ဓာတ်မီး၏သတ္တိ

အစာသစ်အိမ်၌ အစာပြတ်သောအခါမှစ၍ တစ်ကိုယ်လုံး အပြည့်ရှိသော ဇိရဏဓာတ်မီးတို့သည် အခွင့်ကြီးရကြ၍ မျက်လုံး တွင်းရှိ ဇိရဏဓာတ်မီးတို့သည် မျက်လုံးတွင်းရှိ ဓာတ်ဆီ ဓာတ်မီး ဓာတ်ကြီး ဓာတ်ကြည်တို့ကို အစဉ်အတိုင်း ကုန်အောင် ခန်းအောင် အမျှင်းမျှင်း လောင်ကုန်၏။ ထိုဓာတ်ဆီ, ဓာမီး, ဓာတ်ကြီး, ဓာတ်ကြည်တို့သည် အသက်ခဲစုနှင့်တကွ တစ်ဖြစ်ဖြစ် ကွယ်ပျောက် ကုန်ဆုံးကြကုန်၏။ ဤအတူ ဦးနှောက်ခဲကြီးတစ်ခုလုံးရှိ ဇိရဏဓာတ်မီးတို့သည် ထိုဦးနှောက်ခဲကြီး အပြည့်ရှိသော ဓာတ်ဆီအနူ၊ ဓာတ်မီးအနူ၊ ဓာတ်ကြီးအနူ၊ ဓာတ်ကြည် အနူတို့ကို အသက်ခဲစုနှင့်တကွ တမျှင်းမျှင်း ကုန်ခန်းစေကုန်၏။

ထိုအတူ အသည်းတွင်းရှိ အဆုတ်တွင်းရှိ နှလုံးတွင်းရှိ စသည်ဖြင့် 'တစ်ကိုယ်လုံးကုန်အောင် ဉာဏ်နိုင်ရုံ ကွက်၍ ကွက်၍ ကြည့်လေ' ရေမြှုပ်ခဲကြီးရှိ ရေပွက်ငယ်တို့ ချုပ်ကြကုန်သကဲသို့လည်းကောင်း။ ကြာရုံတွင်းရှိ အစေးတို့ ချုပ်ကြကုန်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ထပ်တူ ထပ်မျှမြင် အောင်ကြည့်။ တကယ်မြင်ပေလျှင် "**ဖေဏပိဏ္ဍူပမံရူပံ**"ဟု

ဟောတော်မူသော ခန္ဓသံယုတ်ကို ဟုတ်လှပေသည်ဟု ဖြစ်လတ္တံ့။

ရုပ်=ရုပ်ကောင်ကြီးသည်၊ ဖေဏပိဏ္ဍူပမံ=အထက်က ထုတ်ပြသော ရေမြှုပ်ခဲကြီးနှင့် တထပ်ထည်းတူလှ၏။

တစ်ကိုယ်လုံးရှိ မာချက်မာမှုဟူသော မြေဓာတ်ကြီး။
ဖွဲ့မှု စေးမှုဟူသော ရေဓာတ်ကြီး။
နွေးမှု အေးမှုဟူသော မီးဓာတ်ကြီး။
တောင့်မှုတင်းမှုဟူသော လေဓာတ်ကြီး။

ဤဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့၏ ရိတ်ရိတ် ရိတ်ရိတ် ရွေ့ရွေ့ ရွေ့ရွေ့ ချုပ်ယုတ် ကုန်ခန်းချက်တို့ကို မြင်လတ္တံ့။

စိတ်စေတသိက်တို့နှင့်တကွသော ဓာတ်ကြည်မျိုးတို့သည်ကား၊ မိုးတိမ်တိုက်ကြီး၏ အပေါ်တွင်ဖြစ်ပေါ်ထင်မြင်ရသော သက်တန့်ရေးတို့နှင့် တူကုန်၏။ မြေ, ရေ, မီး, ဟူသော မဟာဘုတ် ဓာတ်ကြီးစုသည် မိုးတိမ်တိုက်နှင့်တူ၏၊ မိုးတိမ်တိုက် ထူထပ်လျှင် ထိုသက်တန်ရေးတို့လည်း နတ်ဝတ်ပုဆိုးကို ဖြန့်တန်း၍ လှန်းထားသကဲ့သို့ ရှိကုန်၏။ မိုးတိမ်တိုက်ပါးလျားလျှင် ပါးလျားကုန်၏။ မိုးတိမ်တိုက် အပိုင်းအပိုင်းပြတ်၍ သွားလျှင် အပိုင်းအပိုင်း ပြတ်ကုန်၏။ မိုးတိမ်ကွယ်ပျောက်လျှင် ကွယ်ပျောက်ကုန်၏။ ဤဥပမာအတိုင်းတည်း။ (ထင်မြင်အောင်ကြည့်လေ။)

ဤသို့သောအချက်သို့ဆိုက်မှ ဒိဋ္ဌိ, တိဟိတ် နှစ်ပါး ကွဲသည်။ ဒွိဟိတ်မှန်လျှင် မြင်အောင်မကြည့်နိုင်၊ တိဟိတ်မှန်လျှင် အတပ်မြင်အောင် ကြည့်နိုင်သည်။ ဤသို့လျှင် ရိတ်ရိတ် ရိတ်ရိတ် တိုးတက် ဖြစ်ပွါးမှုဟူသော ဥဒယသဘော, ရိတ်ရိတ် ရိတ်ရိတ် ဆုတ်ယုတ် ကုန်ခန်းမှုဟူသော

ဝယသဘောကို တကယ်မြင်ပေမူကား-

ယောစ ဝဿသတံ ဇီဝေ၊
အပဿံ ဥဒယဗ္ဗယံ ။
ဧကာဟံ ဇီဝိတံ သေယျော၊
ပဿတော ဥဒယဗ္ဗယံ ။

ဟုချီးမွမ်းချက်နှင့် ထိုက်သင့်ပေတော့သည်။

ယောစ=အကြင်သူသည်လည်း၊ ဥဒယဗ္ဗယံ=ရုပ်နာမ်ဓမ္မတို့၏ ဥဒယဖြစ်ပုံ-ဝယဖြစ်ပုံကို၊ အပဿံ=အိပ်မက်တွင်မျှမမြင်ဘူးဘဲ၊ ဝဿသတံ=အနှစ်တရာပတ်လုံး၊ ဇီဝေ=အသက်ရှည်၏၊ တဿ=ထိုသူ၏၊ ဇီဝိတာ=အနှစ်တရာအသက်ရှည်မှုထက်၊ ဥဒယဗ္ဗယံ=ရုပ်နာမ်ဓမ္မတို့၏ ဥဒယဖြစ်ပုံ-ဝယဖြစ်ပုံကို၊ ပဿတော=မြင်သောသူ၏၊ ဧကာဟံ= တစ်ရက်မျှ၊ ဇီဝိတံ=အသက်ရှည်ခြင်းသည်၊ သေယျော=မြတ်သေး၏။

ရိတ်ရိတ် ရိတ်ရိတ် ပြိုပျက်မှုကို အတပ်မြင်လျှင် အနိစ္စလက္ခဏာကိုလည်း အတပ်မြင်လတ္တံ့။ အနိစ္စဖြစ်၍ ထိုတရားတို့နှမ်းပါးညှိုးချုံးမှု၊ သေဆုံးပျက်မှုသည်ပင် ဒုက္ခဖြစ်ရကား ဒုက္ခလက္ခဏာကိုလည်း အတပ်မြင်လတ္တံ့။ အနှစ်မရှိ၍ သိရသော ဒုက္ခလက္ခဏာ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုရှိချက်သို့ မလိုက်၍သိရသော အနတ္တလက္ခဏာ၊ ထိုတရားတို့ ဖြစ်မှု၊ တည်မှု၊ ပွါးမှု၊ ဆုတ်ယုတ်မှု၊ ချုပ်ဆုံးမှုတို့မှာ အာဏာပေး၍ အရေးမရသောကြောင့် အစိုးမရ၍ သိရသော အနတ္တလက္ခဏာ၊ ဤအရာကိုလည်း ကောင်းစွာထင်လင်းကုန်လတ္တံ့။

သန္တတိပညတ် အတပ်မြင်ရန်

ဤသို့လျှင် တစ်နေ့တစ်နေ့လျှင် နှစ်ထပ်နှစ်ထပ်မျိုး၍ မြေဖြစ် ရေဖြစ် ဓာတ်ဆီ ဓာတ်မီးတို့ကို အလျဉ်မပြတ်ရအောင် ဆက်သွင်းသဖြင့် အတွင်းဓာတ်ဆီ၊ အတွင်းဓာတ်မီး၊ အတွင်းဓာတ်ကြီး၊ အတွင်းဓာတ် ကြည်တို့၏ ချုပ်ချုပ်ဖြစ်ဖြစ် အသစ်အဟောင်း သောင်းပြောင်း ရောထွေ အနေမပြတ် ဆက်လက်မြင့်ရှည် အစဉ်တည်မှုသည် သန္တတိ ပညတ် မည်၏။

ထိုသန္တတိပညတ် မြေးယှက်မှုကြောင့် ခိုတောင်လဲ ရွက်အုပ်နု သစ်ပင်၌ အသစ်အသစ်နုသောအရွက်တို့၏ ဖုံးလွှမ်းချက်ကြောင့် အနေမပျက် စည်ကားလျက်သာမြင်ရသဖြင့် တစ်နေ့မစဲ တစ်ဖွဲဖွဲ ကြွေချက် အရွက်ဟောင်းကုန်၍ကုန်၍ သွားချက်များကို အပင်ကို ကြည့် ၍သိခွင့်မရှိ။

ဤအတူ လူတို့ခန္ဓာမှာလည်း ရှေးရှေးအနပ်က မျိုးအပ်သော ဓာတ်ဆီဓာတ်မီးတို့အတွက်နှင့် တိုးတက်ပြည့်လျှမ်းသော တစ်ကိုယ်လုံးရှိ ဓာတ်ဆီ ဓာတ်မီး ဓာတ်ကြီး ဓာတ်ကြည်တို့သည် တစ်ဆဲ့ငါးနာရီမျှ တည်တံ့စွာနေကြ၍ တစ်ဆဲ့ငါးနာရီကို လွန်သောအခါမှစ၍ ထိုသစ်ပင် ရှိ သစ်ရွက်ဟောင်းတို့ကဲ့သို့ တရွေ့တရွေ့ ချုပ်ပျက် ကွယ်ဆုံးကြကုန်၏။ ခုနစ်ရက်ခန့်တိုင်လျှင် ထိုအနပ်မှ ဖြစ်ပွါးကြကုန်သော ဓာတ်အပေါင်း တို့သည် မကြွင်းမကျန် ကွယ်ဆုံးကုန်၏။

ထိုအနပ်ဝယ် တစ်ဆဲ့ငါးနာရီကျော်၍ အဖော်လျော့ပါး အင်အား နည်းချိန်သို့ကျလျှင် ဒုတိယအနပ် ထောက်ရပြန်၏။ ပထမ အနပ်စား

ယိုယွင်းရာကို ဒုတိယအနပ်က ဖြည့်ပေး၏။ ဒုတိယအနပ်စာ ယိုယွင်းရာကို တတိယအနပ်က ဖြည့်ပေး၏။ ဤသို့ ရှေးရှေး အနပ်စာ ဆုတ်ယုတ်လျော့ပါး အင်အားချိနဲ့ရှိချိန်ကျလျှင် နောက်နောက် အနပ် ထောက်၍ ဖြည့်ကာဖြည့်ကာလာခဲ့သောကြောင့် ရှေးရှေးအနပ် အတွက် တိုးတက်သမျှ တစ်ဆဲ့ငါးနာရီကျော်ကစ၍ တစ်ခုမကျန်ကုန်သည် တိုင်အောင် ကြေပျက်ကွယ်ဆုံး၍သွားသည်ကို မသိကြမမြင်ကြ ရှိလေသည်။ မသိကြသော်လည်း ပထမအနပ်က ဖြစ်ပေါ်သော မျက်လုံးသားသည် ခုနစ်ရက်တွင်ကုန်၏။

ထို့အတူ ဦးကျောက်ခဲစု, အသည်းခဲစု, လျှာခဲစု, ကိုးရာသော သားတစ်ခဲစု, သလိပ်ရည်သလိပ်ခဲစု, သည်းခြေရည် သည်းခြေခဲစု, သွေးရည်သွေးလဲစုအလုံးစုံသည် ခုနစ်ရက်တွင်ကုန်ဆုံးသည်။ တစ်ဆဲ့ ငါးနာရီကျော်၍ အတန်ငယ် ကွယ်ပျက်လျော့ပါးသည်မှစ၍ ကွယ်ပျက် တိုင်း ကွယ်ပျက်တိုင်းမှာလည်း တစ်ကိုယ်လုံးရှိ အားခဲ အသက်ခဲတို့လည်း ဖျက်ဖျက်ကြွေ၍ပါလေကုန်သည်။

ယခုနေ့မှစ၍ အစာရေစာကို အပြီးဖြတ်ခဲ့သော်ဟု ကြံ၍ရှုမှ သန္တတိပညတ် ပြယ်ပျောက်၍ မြစ်ရေကိုကြည့်၍ နေသော ယောက်ျား သည် ထွေထွေ ထွေထွေ မျောသွားလေသော မြစ်ရေ ဟောင်းစုကို လည်း မျောလေမှန်းသိရလေသည်။ ထိုနေရာမှာ ထပ်ခါထပ်ခါ နောက်ထပ် လာ၍ဖြစ်လာသော ရေသစ်စုကိုလည်း နောက်လာ သက်သက် ဖြည့်လျှောက်ချက်ဟု အတပ်မြင်သည်။

ဤအတူ ဖွါးမြင်စမှစ၍ ယခုနေ့တိုင် တစ်နာရီမစဲ အသားခဲ, ဦးကျောက်ခဲ, အဆုပ်ခဲ, နှလုံးခဲ, အသည်းခဲ, မျက်လုံးခဲ, အားခဲ, အသက်ခဲ,

ထိုတစ်ကိုယ်လုံးမှ ခဏမစဲ ကြေပြုန်း ကွယ်လွန်၍ သွားချက်တို့ကို မြင်သာသည်။ ထိုကိုမြင်ရလျှင် နောက်နောက် မျိုးအပ်သော အထက်စုသည် ထိုယိုယွင်းကွယ်ဆုံးသော နေရာစုကို အခြေအနေ မဖောက်ပြားအောင် အစားစိုက်မှု, အစားသွင်းမှု, အစား ထူထောင်မှုသာဟု မြင်နိုင်မည်။ ထိုနှစ်ချက်ကိုမြင်လျှင်လည်း တစ်နေ့လျှင် နှစ်ထပ်နှစ်ထပ်စားမှုသည် အသက်မပြတ်ရအောင် အသက်သစ်သွင်းမှုပင်တည်းဟုမြင်နိုင်မည်။

စပါးဆန်ထဲမှာ အသက်နေပုံ

ထိုသို့မြင်ရလျှင် လဆန်းမှာနေခိုက် လပြည့်ကျော်ဖို့ အသက်စုသည် စပါးဆန်ထဲမှာ ရှိသေးသည်ဟုမြင်နိုင်သည်။ အသစ်အသစ်မျိုးမှ ထိုအစာအတွက် အသစ်အသစ်ဖြစ်ပေါ်လာသော အသက်စု, ခန္ဓာစု, စိတ်စုကို ထိုအစာ ထိုဆန်စပါးမှာ အပါပြု၍ စပါးဆန်ထဲမှာ ရှိသေးသည်ဟူသတည်း။ ထိုစပါးထိုဆန်ကို မရ၍ မမျိုးရလျှင် ထိုအသက်မပေါ်လာပြီ။

ဤသို့မြင်ရလျှင် တစ်လောကလုံး အသက်မွေးရန်ကိစ္စနှင့် ကြောင့်ကြစိုက်ကြ အားထုတ်ကြသော ရောင်းမှုဝယ်မှု လယ်ယာဉယျာဉ်လုပ်မှု လက်မှုပညာနှုတ်မှုပညာ ပစ္စည်းဥစ္စာရှာမှု အလုံးစုံသည် အသစ်သစ်ဆက်ရန် အသက်သစ်သွင်းရန် အမှုတို့သာဟု မြင်လတ္တံ့။ အနမတဂ္ဂသံသရာတလျှောက် ပေါက်အောင်ကြည့်။ စကြာဝဠာနှံ့အောင်ကြည့်။

ယခုနေ့စကြာဝဠာအနန္တသားတို့ တစ်ပြိုင်နက် အစာအပြီး ဖြတ်ကြကုန်အံ့၊ ရှစ်ရက်ကိုးရက်ဆယ်ရက်တိုင်လျှင် အနန္တ စကြာဝဠာသည်

မသာတော အသေတော အလောင်းကောင်တောကြီး အပြီးဖြစ်လတ္တံ့။ နှစ်လ, သုံးလ, ဆယ်လ, ကိုးလကြာ လျှင်စကြာဝဠာအနန္တလုံး အရိုးတောကြီးအပြီးဖြစ်လတ္တံ့။ (မြင်အောင်ကြည့်)

ဤတွင်ရွေကား- အနိစ္စလက္ခဏာကို ကွယ်ကာဖုံးပိတ်သော သန္တတိ ပညတ်ကို အစာအာဟာရနှင့် စပ်၍ခွါ၍ အနိစ္စလက္ခဏာကို ထင်ရှားအောင် ပြဆိုချက်ပေတည်း။

* * *

သန္တတိပညတ်ကို ဣရိယာပထနှင့် စပ်၍ခွါပုံ

ထိုသန္တတိပညတ်ကို ဣရိယာပုထ်နှင့်စပ်၍ ခွါနည်းကို အမြွက်မျှဆိုလိုက်အံ့။

ဣရိယာပုထကို ခွါမှုသည်ကား- ဣရိယာပုထ် အပြောင်းအလဲကို မပြုမူ၍ တစ်ခုတည်းသော ဣရိယာပုထ်၌ထား၍ ကြည့်ခြင်းတည်း။

ယခုအချိန်မှစ၍ ကိုယ်အင်္ဂါကြီးငယ်ကို အတန်ငယ်မျှ မလှုပ်မရှားပြီ၊ မျက်တောင်မျှမခတ်ပြီ၊ တစင်းထဲစင်း၍အပြီး အိပ်တော့အံ့ဟုပြု၍ ဤကိုယ်ဘယ်ကိုသွားမည်ဟု ဉာဏ်နှင့်ကြည့်။ ထိုသို့ကိုယ်ကို အသေထားသောအခါ ကိုယ်မှာ အပေါ်ကျသော မြေဓာတ်၊ ရေဓာတ်တို့က အောက်ကျသော မြေဓာတ်၊ ရေဓာတ်တို့ကို တအိအိ ဘိနှိပ်ကြိတ်နင်း၍ သွားလတ္တံ့။ ဓာတ်ချင်းအနှိပ်အကြိတ်နှာ အောက်ခံဓာတ်စုမှ ဓာတ်မီး ထ၍ထ၍လာလတ္တံ့။ ။

အလှုပ်အရှားမရှိ၍ အငွေ့အခိုးမထွက်ရသဖြင့် အမြဲထာဝရ အင်္ဂါကြီးငယ်လျှောက်သွား၍နေသော ဓာတ်မီးဓာတ်လေတို့လည်း အခိုးထုတ်ခွင့်မရ၍ အဆစ်အဖုစုတွင် စုမိစုရာစု၍ ထကြွသောင်း

ကျန်းလတ္တံ့။ ။ထိုသို့ဖြစ်လာမှုကိုမြင်လျှင် ဤခန္ဓာသည် အပြု အပြင်မရှိဘဲ ဆယ်နာရီ တစ်ဆဲ့ငါးနာရီကျော်လျှင် အောက်ခြမ်း တစ်ပြင်လုံး ပူလောင်၍လာလတ္တံ့။

အောက်မှထသော ဓာတ်မီးတို့သည် ကိုယ်လုံးအနှံ့တက်၍ တစ်ကိုယ်လုံး ညောင်းမှုညာမှု ထုံမှုကျင်မှုတွေ ဖြစ်လတ္တံ့။ အခိုးထုတ်မှု လှုပ်မှုရှားမှု မပြုသောအတွက်ကြောင့် ထိုဓာတ်မီးတို့သည် တရွေ့တရွေ့ တစ်နာရီတစ်ခြား တစ်နေ့တစ်ခြား အတွင်းဓာတ်နုတို့ကို အတွင်း လောင်မြိုက်ကုန်လတ္တံ့။ ထိုအခါ တစ်ကိုယ်လုံးရှိသော ဓာတ်ဆီနု, ဓာတ်မီးနု, ဓာတ်ကြီးနု ဓာတ်ကြည်စုတို့သည် အားခဲတွေ အသက် ခဲတွေနှင့်တကွ ဖျစ်ဖျစ် ဖျစ်ဖျစ် ဖျက်ဖျက် ဖျက်ဖျက် ကြေပျက်ကွယ်ဆုံး ပိန်ချုံးလျော့ပါး၍ များမကြာမီ အသေကြီးသို့ ဆိုက်လတ္တံ့။ တရွေ့ တရွေ့ အတွင်းဓာတ်နုတို့ ကြေပျက်ရာ ကြေပျက်ရာတို့၌ ထိုထိုနေရာမှ အသက်ခဲအားခဲတို့လည်း အဆုပ်ဆုပ်ပြိုကွဲ ကွယ်ဆုံး၍ သွားပုံကို မြင်အောင်ကြည့်။

ဤသို့သောအဖြစ်ကို အတပ်မြင်ခဲ့လျှင် ကိုယ်ခန္ဓာတို့၏ ဇာတိ အမျိုး အရိုးဇစ်မြစ် ဒုက္ခစစ်ကြောင်းကိုသိလတ္တံ့။ အညာမှ စီးလာ သောရေတို့မည်သည် ခိုင်ခံ့သော ဆည်ရိုး ဆည်ဘောင်နှင့် တားဆီး နိုင်ပါမူ တန့်ရပ်ပေါင်းဖွဲ့ကာ ရက်ကြာ နေ့များနေပါ၏။ ဆည်ရိုး ဆည်ဘောင်မရှိခဲ့လျှင် မျက်စိတစ်မှိတ်မျှ ရပါတန့်၍မနေ နိမ့်ရာ အကြေသို့ စီးသွားမြဲ ဓမ္မတာအတိုင်းသာ စီးဆင်းမျောသွား၏။

ဤအတူ ဤကိုယ်ခန္ဓာတို့သည် ပြုပြင်ထိန်းကျောင်းမှုနှင့် ထက်ကြပ်မကွာ စောင့်ရှောက်ပါမူ အတော်အတန် သဏ္ဌာန်ရပ်ဆင်း

အသင်းမပျက် သာယာဖက်၌ တန့်ရပ်ပေါင်းဖွဲ့ကာ နေပါသေး၏။ အပြင်အပြု အမှုမဖက် သက်သက်နေခဲ့လျှင် မျက်တောင်တစ်ခတ်မျှ တန့်ရပ်တည်နေခြင်းမရှိ၊ ယိုင်ယိညှိုးနွမ်း ဒုက္ခလမ်းသို့သာ သွားမြဲဓမ္မတာဖြစ်သတည်း။

ထိုဒုက္ခဖက်သို့ တစ်သွန်ထဲလဲ၍ ကစင့်ကရဲ ပြိုကွဲကုန်ဆုံး သည်တိုင်အောင် မတန့်မနား သွားမြဲဓမ္မတာအတွက်ကြောင့် ပေါက်လွတ်လျော့ကလျား သွားခွင့်မပေးမူ၍ ဒုက္ခမီး မကြီးမီ တင်ကူး၍ တင်ကူး၍ ပြောင်းမူလဲမှု လွှဲမှုဖယ်မှု ပြုမှုပြင်မှုတို့ကို အစဉ်အမြဲကြောင့်ကြစိုက်ကြရကုန်၏။

အိပ်၍ကြာညောင်းလျှင် ထိုင်ရသည်၊ မထိုင်လျှင် မကြာမီကိုးကွယ်ရာမဲ့ အဖြစ်သို့ရောက်၍ ပျက်ဆုံးမည်။ ကြွင်းသော ဣရိယာပုထတို့၌လည်း ဤနည်းချည်းမြင်လေ။ သို့သော်လည်း ဒုက္ခဖက်သို့ တစ်သွန်ထဲလဲ၍ အမြဲသွားမှုကြောင့် တင်ကူး၍ ပြုပြင်ကြကုန်သည်ဟု နက်နဲစွာမသိကြ၊ အရိုးအစဉ် အနေမျှ သိကြသည်။ ပြုပြင်နိုင်လှ၍ အခြေအနေမပျက်နေသည်ကို သန္တတိ ဖုံးလွှမ်းချက်ခေါ်သည်။

ဣရိယာပုထ်ကိုခွါ၍ ဒုက္ခသစ္စာမှုကို မြင်အောင် ကြည့်နည်းအမွှက်ပြီး၏။

ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ခေတ်ကြီးလေးပါး ခေတ်ခြောက်ပါးတို့ကို ပေါက်ရောက်အောင် ကြည့်ရှုနိုင်ကြသော ယောဂီတို့သည် ဤဘုရားသာသနာတော်အတွင်း၌ ပထမနိဗ္ဗာန်ဘုံသူ ပထမနိဗ္ဗာန်ဘုံသားဖြစ်ကြ၍ တစ်ဘဝထက် တစ်ဘဝမြင့်သည်ထက် မြင့်ကြပြီးလျှင် အနုပါဒိသေသ တတိယနိဗ္ဗာန်သို့ ဝင်စံကြရမည်အမှန် ဖြစ်သည်။

ဤစကား၌ သဥပါဒိသေသ ပထမနိဗ္ဗာန်ဆိုသည်ကား-ခပ်သိမ်းသော ဘုရားရှင်တို့၏ သာသနာ၌ ကျွတ်လွတ်ကြကုန်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းတို့တွင် သောတာပန်အဖြစ်နှင့်ကျွတ်ကြသူတို့သည် အများဆုံးဖြစ်ကုန်၏။ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်လည်း သိကြားမင်း, စူဠရထနတ်သား, မဟာရထနတ်သား, အနေကဝဏ္ဏ နတ်သား, ဝိသာခါ, အနာထပိဏ်တို့ကဲ့သို့ ဝဋ္ဋာဘိရတ ဘုံစဉ်စံ သောတာပန်မျိုးတို့သည် အညံ့ဆုံးသော သောတာပန်မျိုး ဖြစ်၍ အများဆုံးဖြစ်ကြကုန်၏။

ယခုအခါ၌ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်တို့တွင် တစ်ခု, တစ်ခုသော နတ်ပြည်မှာပင် ဘုံစဉ်စံသော သောတာပန်အရိယာ နတ်မျိုး အသင်္ချေယျ အနန္တ ရှိနေကြကုန်၏၊ ယခုအခါ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်သည် အရိယာတို့ဖြင့်ပြည့်လျက်ရှိကြ၏၊ ဘုရားသာသနာ၌ ကျွတ်ကြသူ အပေါင်းတို့တွင် အညံ့ဆုံးဖြစ်၍ အများဆုံးဖြစ်ကြကုန်သော ဝဋ္ဋာဘိရတ, ဝဋ္ဋာဘိရတ ဘုံစဉ်စံ သောတာပန်တို့၏ အလားကို ပြဆို၍ ထိုအမေး နှစ်ချက်ကို ဖြေဆိုရာ၏။

သဥပါဒိသေသပထမမဟာနိဗ္ဗာန်ဆိုသည်ကား၊ အဘယ်နည်း ဟူသောအမေး၌-

သဥပါဒိသေသ မထမမဟာနိဗ္ဗာန်သည်-
သောတာပတ္တိမဂ်ခဏ၌ ရောက်ရသောနိဗ္ဗာန်၊
သကဒါဂါမိမဂ်ခဏ၌ ရောက်ရသောနိဗ္ဗာန်၊
အနာဂါမိမဂ်ခဏ၌ရောက်ရသော နိဗ္ဗာန်၊
အရဟတ္တမဂ်ခဏ၌ ရောက်ရသောနိဗ္ဗာန်၊

ဟူ၍ ရောက်ကြသူတို့၏ အခိုက်အတန့်အားဖြင့်လေးပါးရှိ၏။

ထိုလေးပါးတို့သည် သဥပါဒိသေသချည်းဖြစ်၍ ကျမ်းဂန်တို့၌ သဥပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်တစ်ခုသာ ဆိုကြကုန်၏၊ ထိုလေးပါးတို့တွင် သောတာပန်တို့ ရောက်ကြ ရကြ ခံစံကြရသော နိဗ္ဗာန်သည် သဥပါဒိသေသ ပထမမဟာနိဗ္ဗာန်ပေတည်း။

အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်၌မူကား- ဘင်ညာဏ်မှစ၍ ဗလဝ ဝိပဿနာ အခိုက်သို့ ရောက်၍နေသော ဝိပဿနာယုတ္တ ကလျာဏပုထုဇ္ဇန် ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း သဥပါဒိသေသ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။

တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နော ဟောတိ၊ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိ ပရာယနော-

ဟူ၍ သုတ္တန်, အဘိဓမ္မာ ပါဠိတော်အရပ်ရပ်တို့၌ ဟောတော်မူ၏။

တိဏ္ဏံသံယောဇနာနံ=သက္ကာယဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာ, သီလဗ္ဗတ ပရာမာသ-ဟူသော သုံးပါးသောသံယောဇဉ်တို့၏၊ ပရိက္ခယာ= ကုန်ဆုံး ချုပ်ငြိမ်း ရုပ်သိမ်းခြင်းကြောင့်၊ သောတာပန္နော=မြင့်မြတ်ရာသို့သာ တစ်ဖြောင့်တည်းဆန်တက်သော သီလ, သမာဓိ, ပညာ-ဟူသော ဓမ္မသောတ၊ မြင့်မြတ်သောဘုံအစဉ်, ပဋိသန္ဓေအစဉ်ဟူသော ဘဝ သောတသို့ အစစ္စာဆိုက်ရောက်သော သောတာပန်သည်၊ ဟောတိ= ဖြစ်၏။ အဝိနိပါတဓမ္မော=စုတေသည်၏အခြားမဲ့၌ အလိုမရှိ ရာဘဝသို့ ပရမ်းပတာကျခြင်း ဝိနိပါတဘေးကြီးမှ အပြီးကင်းလွတ်ပြီ။ နိယတော= ဘဝအဆက်ဆက် ကမ္ဘာအဆက်ဆက် မပျက်ကွက်ဘဲ အစဉ်မြဲသော သီလ, သမာဓိ, ပညာနှင့်ပြည့်စုံ၏။ သမ္ဗောဓိ ပရာယနော=အထက်မဂ်

အထက်ဖိုလ်လျှင် လိုခါရကြောင်း မတိမ်းစောင်းနိုင်သော လည်းလျှောင်း မှီခိုရာရှိသည်၊ ပေါတိ=ဖြစ်၏။

သံသရာဘေးအပေါင်းတို့တွင် အဆိုဝါးဆုံး အညစ်ညမ်းဆုံး အကြမ်းတမ်းဆုံး အယုတ်မာဆုံး ဘေးကြီးစုကား-

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာ, သီလဗ္ဗတရာမာသ-ဟူသော ကိလေသ ဝဋ္ဋဆိုးကြီးတစ်ပါး၊

ဒုစ္စရိုက်ဆယ်ပါး ဟူသော ကမ္မဝဋ္ဋဆိုးကြီးတစ်ပါး၊

အပါယ်ကျမှု ဟူသော ဝိပါကဝဋ္ဋဆိုးကြီးတစ်ပါး၊

ဤဝဋ္ဋဆိုးကြီးသုံးပါးသည် သံသရာ၌ အဆိုးဝါးဆုံး အညစ် ညမ်းဆုံး အကြမ်းတမ်းဆုံးဖြစ်၏၊ ကြွင်းသော ကိလေသဝဋ္ဋ ကမ္မဝဋ္ဋ ဝိပါကဝဋ္ဋ တို့ကား မထောင်းတာရှိ၏။

ကြွင်းသောဝဋ္ဋဆိုသည်ကား ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၌ ကျင်လည်ရန် ကာမတဏှာ, ကာမကုသိုလ်, ကာမသုဂတိဘဝဟူ၍ ကာမဝဋ္ဋသုံးပါး။ ရူပ ၁၆-ဘုံ၌ကျင်လည်ရန် ရူပတဏှာ, ရူပကုသိုလ်, ရူပဘဝဟူ၍ ရူပဝဋ္ဋသုံးပါး။ ။ အရူပဘုံ၌ကျင်လည်ရန် အရူပတဏှာ, အရူပကုသိုလ်, အရူပဘဝဟူ၍ အရူပဝဋ္ဋသုံးပါး။ ။ဤဝဋ္ဋစုကို ကြွင်းသောဝဋ္ဋဆိုသည်။

သောတာပတ္တိမဂ်ခဏ၌ ဝဋ္ဋဆိုးကြီးသုံးပါး နောင်အကြွင်းမရှိ ကုန်ငြိမ်း၏၊ ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၌လည်း အဟိတ်ဘဝ ဒွိဟိတ်ဘဝ၊ ကုန်ငြိမ်း၏။ စည်းစိမ်ချမ်းသာ အလိမ်မာ ဘုန်းတန်ခိုး ယုတ်ညံ့သော လူမျိုး နတ်မျိုးဖြစ်မှု ကုန်ငြိမ်း၏ဟူလိုသည်။ ဗြဟ္မာဘုံမှာလည်း ဗြဟ္မာယုတ် ဗြဟ္မာညံ့ဖြစ်မှု ကုန်ငြိမ်း၏။ သောတာပတ္တိမဂ်ခဏ၌ ဤအလုံးစုံသော ကုန်ငြိမ်းမှုသည် သဉပါဒိသေသ ပဌမမဟာနိဗ္ဗာန်ကြီးပေတည်း။

သဉပါဒိသေသ ခေါ်ပုံ

အဘယ်ကြောင့် သဉပါဒိသေသခေါ်သနည်းဟူမူကား။ရှေ့သို့ ဘုံစဉ်စံစား၍သွားရန် တဏှာကြွင်းနှင့်တကွ လူ့ဘဝ, နတ်ဘဝ, ဗြဟ္မာဘဝတွေ များစွာကြွင်းကျန်လျက်ရှိသေးသောကြောင့် သဉပါ ဒိသေသ ခေါ်သတည်း၊ ဝဋ်ဆိုးကြီးသုံးပါး ငြိမ်းမှုကြောင့် နိဗ္ဗာန်ခေါ်သည်၊ (ဝဋ်ကောင်တွေ ကျန်ရှိသေးသောကြောင့် သဉပါဒိသေ သခေါ်သည် ဟူလို။)

ဘုံစဉ်စံ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထိုနိဗ္ဗာန်ဘုံဌာနသို့ အဘယ်သို့ရောက်ကြကုန်သနည်းဟူသော အမေး၌-

ဘုံဌာန ဆိုသည်ကား-အဝတ္ထာဘုံပေတည်း၊ အခွင့်ထူး, အရာထူး, ဌာနန္တရထူးပေတည်း။

ထိုဝဋ်ဆိုးကြီးသုံးပါးရှိနေသော ပုထုဇ္ဇန်၏ အဖြစ်ကား တစ်ဌာနတည်း၊ ပုထုဇ္ဇနဘူမိခေါ်၏၊ လောကိယဘူမိလည်းခေါ်၏။

ထိုဝဋ်ဆိုးကြီးသုံးပါး ကုန်ငြိမ်းသော အရိယာ၏အဖြစ်သည် ကား အရာထူးတစ်ပါး၊ ဌာနန္တရထူး တစ်ပါးတည်း၊ အရိယဘူမိခေါ်၏၊ လောကုတ္တရာဘူမိလည်းခေါ်၏။

ဤသို့လျှင် သောတာပတ္တိမဂ်သို့ ရောက်သောအခါမှစ၍ နောက် အနာဂတ် သံသရာတစ်ခွင်လုံး ထိုဝဋ်ဆိုးကြီးသုံးပါး ကင်းရှင်း မှုနယ်ကြီး သည် အခွင့်ထူး, အရာထူး, ဌာနန္တရခေတ်အထူး, နယ်အထူး ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်ဘုံဌာနဆိုသတည်း။

သောတာပတ္တိမဂ်သို့မရောက်မီ အနမတဂ္ဂ အတိတ် သံသရာကာလ၌ ထိုဝဋ်ဆိုးကြီးသုံးပါးရှိနေသော ပုထုဇ္ဇန်အဖြစ်နှင့်သာ လာခဲ့ရ၏၊ သောတာပတ္တိမဂ်သို့ ရောက်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ထိုအဖြစ်မှ ကျွတ်လွတ်၍ ထိုဝဋ်ဆိုးကြီးသုံးပါး ကင်းငြိမ်းခြင်းဟူသော အခွင်ထူး, အရာထူး, ဌာနန္တရထူးသို့ ရောက်သည်ကို သဉပါဒိသေသ ပထမမဟာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သည်ဟုဆိုသတည်း။

ထိုဝဋ်ဆိုးကြီးသုံးပါး၏ ကင်းငြိမ်းမှုသည်လည်း အမြဲနိစ္စ ထာဝရတည်လေတော့သည်ဖြစ်၍ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်နှင့် တစ်ပြင်တည်း တစ်ဆက်တည်း တစ်ခုတည်းသာတည်း၊ နှစ်ခုဆိုရန် အပိုင်းအခြားမရှိပြီ၊ ထိုဘုံစဉ်စံ သောတာပန်တို့သည်လည်း သောတာပတ္တိမဂ်သို့ ဆိုက်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် လောကီဘုံသူ လောကီဘုံသား အဖြစ်မှ ကျွတ်လွတ်၍ နိဗ္ဗာန်ဘုံသူ နိဗ္ဗာန်ဘုံသားအဖြစ်သို့ ရောက်ကြလေကုန်၏၊ လောကုတ္တရာဘုံသူ လောကုတ္တရာဘုံသား အဖြစ်သို့ရောက်ကြလေကုန်၏၊ အရိယာဘုံသူ အရိယာဘုံသား အဖြစ်သို့ ရောက်ကြလေကုန်၏၊ ထိုခဏမှစ၍ အဆုံးဘဝ၌ အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်သို့ ဆိုက်ရောက်သည်တိုင်အောင် ဘဝအဆက်ဆက် ကမ္ဘာအဆက်ဆက် ထိုပထမနိဗ္ဗာန်ဟူသော ဌာနန္တ၌ တည်ကြကုန်၍ ဥပါဒိကြွင်း-ဟုဆိုအပ်သော လူ့ဘဝ လူ့ချမ်းသာ နတ်ဘဝ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာဘဝ ဗြဟ္မာချမ်းသာတို့ကို အစဉ်ခံစား စံစား၍သွားကြရကုန်၏။ ထို့ကြောင့် **"တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နော ဟောတိ"** -ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။

အဝိနိပါတဓမ္မော=စုတေသည်၏အခြားမဲ့၌ အလိုမရှိရာ ဘဝသို့ ပရမ်းပတာကျခြင်း ဝိနိပါတဘေးကြီးမှ အပြီးကင်းလွတ်ပြီ။

ဟူသောစကား၌ ဝိနိပါတဘေးကြီးဆိုသည်ကား- ပုထုဇ္ဇန် သတ္တဝါတို့သည် မိမိတို့ရင်တွင်း နှလုံးတွင်း၌ မြင်းမိုရ်တောင်ကြီးကဲ့သို့ အလွန်ဝန်လေးလှစွာသော ဝဋ်ဆိုးကြီးသုံးပါးရှိ၍နေသည့်အတွက် သေကြသောအခါ၌ ဘယ်ဘုံမှာငါဖြစ်မည်-ဟု မိမိတို့ဖြစ်လိုရာဘုံ၌ ဖြစ်နိုင်ကြကုန်သည် မဟုတ်၊ ကံပစ်ချရာဟု ကံတစ်ခု ကြမ္မာတစ်ခု ပေါက်လွတ် ထားကြကုန်၏။

ထန်းသီးခိုင်-ဥပမာ

ထန်းပင်ပေါ်၌ ရှိနေကြကုန်သော ထန်းသီးခိုင်တွေကို ခုတ်ချိုင်သောအခါ အခိုင်အညှာပြတ်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ထန်းသီးခိုင်တို့သည် ဘယ်နေရာကိုငါကျမည်-ဟု ရွေးချယ်၍ ကျနိုင်ကုန်သည်မဟုတ်၊ ပေါက်လွတ်ဒလကျန်း ပရမ်းပတာ ကျကြလေကုန် သကဲ့သို့ ထို့အတူ လူ့ပြည်မှ သေလျှင်လည်း ပေါက်လွတ် ကျကြရကုန်ပေ၏၊ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်တို့မှ သေလျှင်လည်း ပေါက်လွတ် ကျကြရကုန်၏၊ ဗြဟ္မာပြည်မှ သေလျှင်လည်း ပေါက်လွတ် ကျကြရကုန်၏၊ ကံပြစ်ချရာ ကျရောက်ကြရကုန်၏။

ဤသို့သေသည့်နောက်၌ ပေါက်လွတ်လျှောက်လျား ပစ်၍ ထားကြရသောအမှု ကမ္ဘာသကာ ကျချင်ရာရာ ပေါက်လွတ် ကျရောက်ကြရသော ဓမ္မတာမှုကြီးကို ဝိနိပါတဘေးကြီး ဆိုသတည်း၊ ဤသံသရာ၌ ပညာရှိကြီးတို့သည် အလွန်စက်ဆုပ်ကြရသော သံသရာ ဘေးကြီးပေတည်း၊ ပညာနည်းသောသူတို့သည်သာလျှင် အများဓမ္မတာပေ-ဟု ကြေအေးကြကုန်၏။

သောတာပတ္တိမဂ် ဖိုလ်သို့ရောက်ကြ၍ ဝဋ်ဆိုးကြီးသုံးပါး ကျွတ်ကြသောအခါမှ ထိုဝိနိပါတဘေးကြီး အပြီးကင်းလွတ် ကြလေကုန်၏၊ သေကြသည် နောက်၌ ရောက်လိုရာဘဝသို့ ရောက်နိုင်ကြကုန်၏၊ အလိုဆန္ဒအထူးမရှိဘဲ လွှတ်၍ထားပြန်လျှင် ယခုဘဝထက် ကောင်းမြတ်သောဘဝသို့ တက်လမ်းဆန်လမ်း တစ်လမ်းသာရှိကြကုန်၏၊ ရောက်လိုရာဘဝသို့ ရောက်နိုင်ကြကုန်၏ ဟူရာ၌ ဈာန်ရ ဈာန်မရ စသည်တို့နှင့် လျော်စွာသိလေ၊ ထို့ကြောင့်-**"အဝိနိပါတ ဓမ္မော"** ဟူ၍ ဟောတော်မူပေသည်။

နိယတော=ဘဝအဆက်ဆက် ကမ္ဘာအဆက်ဆက် မပျက်ကွက်ဘဲ အစဉ်မြဲသော သီလ, သမာဓိ, ပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏။

ဟူရာ၌-ပုထုဇ္ဇန်တို့၌ရှိကြသော သီလ, သမာဓိ, ပညာမည် သည် အဟုန်နှင့်တကွပြေးသောမြင်း၏ကျောက်ကုန်း၌ ပေါက်လွှတ် တင်ထားသော အုန်းသီးနှင့်တူ၏၊ ဘဝပြောင်းမှုနှင့် တစ်ချက်လှုပ်လျှင် အကုန်ကျ၏၊ ဘဝတွင်းမှာပင် ခုတင်ခုကျ၏၊ သောတာပန်တို့၌ တည်ရှိသော နိစ္စသီလမျိုး, ကုသိုလ်ဓမ္မတို့၌ တည်ကြည်နိုင်သော သမာဓိမျိုး, သစ္စာလေးပါးကိုမြင်သော ဉာဏ်ပညာမျိုးသည် သံကြိုး သံလွန်တို့ဖြင့် ကောင်းစွာဖွဲ့အပ်သော မြင်းတန်ဆာနှင့်တူ၏။

ဘဝကမ္ဘာသံသရာ အစဉ်မြဲ၏၊ သီလ, သမာဓိ, ပညာတို့ သည်သာ အစဉ်မြဲသည်မဟုတ်ကုန်၊ ထိုဘုံစဉ်စံ သောတာပန်တို့အား ကိုးကွယ်ရာ ဘုရားလည်းအစဉ်မြဲ၏၊ တရားလည်း အစဉ်မြဲ၏၊ သံဃာလည်း အစဉ်မြဲ၏၊ သာသနာလည်းအစဉ်မြဲ၏၊ ဘဝများစွာ ကမ္ဘာအဆက်ဆက် ကျင်လည်၍ သွားကြကုန်သော်လည်း သဗ္ဗညု မြတ်စွာဘုရားတို့၏

ဂုဏ်တော်ကျေးဇူးတော်တို့သည် ထိုသူတို့မှာ တစ်ဘဝထက်တစ်ဘဝ ထင်လင်းထင်ရှား၍ သွားကုန်၏၊ တရားဂုဏ်, သံဃာဂုဏ်, သာသနာ့ဂုဏ်တို့လည်း ထို့အတူထင်ရှား၍ သွားကုန်၏၊ ထိုသူတို့မှာ သာသနာပ သောဘဝ, သာသနာပသောကမ္ဘာဟူ၍ မရှိကြကုန်ပြီ။

ပုထုဇ္ဇန်တို့မည်သည် သံသရာ၌ ရံခါရံခါ ရှေးဘဝဟူ၍ မသိ၊ နောက်ဘဝဟူ၍မသိ၊ မောဟတုံးဖြစ်၍ ကိုးကွယ်ရာမရှိဘဲ ဖြစ်ချင်တတ်တိုင်း ရိုင်းစိုင်းမိုက်မဲ၍နေကြသော ဘဝတွေလည်း များစွာရှိကုန်၏၊ ရံခါရံခါ ကိုးကွယ်ရာမဟုတ်သော အယုတ်တမာကြီးတွေကို ဘုရားပြုလုပ်၍ တစ်ဘဝတစ်မျိုး ကိုးကွယ်ရာပေါင်း ထောင်သောင်း မက ပြောင်းလဲ၍ နေကြသော ဘဝတွေမှာလည်း များစွာရှိကုန်၏။

ဤသံသရာ၌ ပညာရှိကြီးတို့သည် ဘုရားမဟုတ် ဘာမ ဟုတ်သော အယုတ်တမာကြီးတွေကို ဘုရားလုပ်၍ တစ်ဘဝတစ်မျိုး ကိုးကွယ်ရာ မှောက်မှားမှုကြီးကိုလည်း အလွန်နာကျေးကြကုန်၏။

အဘယ့်ကြောင့်နည်းဆိုသော်-ကိုးကွယ်ရာမှောက်မှားလျှင် ထိုဘဝမှာရစရာမရှိ၊ အကုန်လုံး မှောက်မှားလေတော့သည်၊ ဂေါသီလ, ဂေါဝတ အစရှိသည်ဖြင့် တရားမဟုတ် ဘာမဟုတ်သော အယုတ် တမာအကျင့်တွေကို အထွတ်အမြတ် တရားပြုလုပ်၍ တစ်ဘဝတစ်မျိုး ကိုးကွယ်ရာပေါင်း ထောင်သောင်းမက ပြောင်းလဲ၍နေကြသော ဘဝတွေလည်း များစွာရှိကုန်၏။

ဤကဲ့သို့မဟုတ်သော လောကုတ္တရာဘုံသူ လောကုတ္တရာ ဘုံသားဖြစ်ကြကုန်သော ထိုဘုံစဉ်စံအရိယာတို့မှာ ဘဝများစွာ ကမ္ဘာအဆက်

ဆက်တို့၌ ဘုရား, တရား, သံဃာ ကိုးကွယ်ရာ ပြောင်းရွှေ့ခြင်း မရှိကြကုန် ပြီဟုလိုသည်၊ ထို့ကြောင့်-**"နိယတော"**ဟူ၍ ဟောတော်မူပေ၏။

သမ္ဗောဓိပရာယနော=အထက်မဂ် အထက်ဖိုလ်လျှင် လိုခါရ ကြောင်း မတိမ်းစောင်းနိုင်သော လည်းလျောင်း မှီခိုရာရှိသည် ဟူရာ၌- မိမိတို့အတွက် အထက်မဂ် အထက်ဖိုလ် အထက်နိဗ္ဗာန်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် နောက်ဘုရား နောက်သာသနာကို မြော်ဖွယ်ရာကိစ္စ မရှိကြကုန်ပြီဟူလို၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဆိုသော်-ထိုသူတို့မှာ သောတ အမည်ရှိသော ဗောဓိပက္ခိယသုံးဆဲ့ခုနစ်ပါးတို့သည် အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်သို့ကျအောင် တစ်ဘဝထက် တစ်ဘဝ တစ်ကမ္ဘာထက် တစ်ကမ္ဘာ တိုးပွါးစည်ကား၍သာ သွားကြလေကုန်၏၊ ငါတို့ မြတ်စွာဘုရား သာသနာ တော်မြတ်ကြီး သုံးပါးတို့သည် ထိုသူတို့သန္တာန်မှာ တစ်ဘဝထက် တစ်ဘဝ ထွန်းလင်း စည်ကား၍သွားကြကုန်၏။

ထို့ကြောင့် ဤဘုရားသာသနာ ကွယ်သည့်နောက် အနမတဂ္ဂ သံသရာမှာ ဘုရားပွင့်မှုမရှိပြီ ဆိုသော်လည်း ထိုလူတို့ ပူဖွယ် မရှိကြကုန်ပြီ၊ ထို့ကြောင့်-**"သမ္ဗောဓိပရာယနော"** ဟူ၍ဟောတော်မူသည်။

(ဤမျှသော စကားရပ်တို့ဖြင့် ငါတို့ဘုရားသာသနာ၌ အကျွတ် ရကြသူ အပေါင်းတို့တွင် အညံ့ဆုံး အများဆုံးဖြစ်သော ဘုံစဉ်စံ သောတာပန်တို့၏ သောတာပတ္တိမဂ်သို့ ဆိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် သဥပါဒိသေသ ပထမမဟာနိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်ကိုရကြောင်း အမျိုးအရိုးအားဖြင့် လောကီဘုံသူ လောကီဘုံသားအဖြစ်မှ ကျွတ်၍ လောကုတ္တရာဘုံသူ လောကုတ္တရာဘုံသား အရိယာဘုံသူ အရိယာ

ဘုံသား နိဗ္ဗာန်ဘုံသူ နိဗ္ဗာန်ဘုံသားအဖြစ်သို့ အမှန်ရောက်ကြောင်း အကနိဋ္ဌဘုံသို့ ကျရောက်အောင် ဘဝများစွာ ကမ္ဘာအဆက်ဆက် သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်၌တည်၍ ဝဋ္ဋဆိုးကြီးသုံးပါး ငြိမ်းခြင်းတည်းဟူသော သန္တိသုခ နိဗ္ဗာနသုခနှင့်တကွ လူချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာချမ်းသာ တည်းဟူသော လောကီ လောကုတ္တရာ ချမ်းသာနှစ်ပါးကို အစဉ်ခံစား စံစား၍ သွားကြရကြောင်းကို အကျဉ်းအားဖြင့် ထင်ရှားစွာပြဆို လိုက်သည်။)

အကနိဋ္ဌဘုံသို့ကျအောင်-ဟူသောစကား၌ အထက်မဂ် အထက်ဖိုလ်သို့ ရောက်ကြသည့်အခါ ဒုတိယ, တတိယ, စတုတ္ထ သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန် သုံးပါးပါခြံု၍ ဆိုလိုက်သည်၊ ဤစကားရပ် ကိုလည်း လောက၌ နိဗ္ဗာန်စာအုပ် မလည်မပတ်တွေ များလှ၍ ပညာရှိတို့ ရိပ်မိရုံမျှ ပြဆိုလိုက်သည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာတော်မဟာထေရ်မြတ် ဘုရားကြီး၏ အာသီသပတ္ထနာ ဆုတောင်းတော်မူချက်

ပုညေနေတေန နိဗ္ဗာနံ၊
လဒ္ဓါ သန္ဒိဋ္ဌိကံ ဣဓ။
ပရမတ္ထံ အာရာဓေန္တု၊
ဇနာ သဗ္ဗေပိ သုဗ္ဗတာ။ ။

ဧတေနပုညေန=နိဗ္ဗာန်အချက် တရားနက်ကို ပြက်ပြက် ထင်ထင် ဉာဏ်မြင်သန့်ရှင်း အလင်းပေါက်မှု ရေးသားပြုစုရသော ဤကောင်းမှုကြောင့်၊ ဣဓ=မျက်မှောက်ဒိဋ္ဌ ဤဘဝ၌၊ သန္ဒိဋ္ဌိကံ=ကိုယ်တွေ့မျက်မြင် အထင်အရှားရှိနေသော၊ နိဗ္ဗာနံ=အန္တရာယ်ခပ်သိမ်း ဘေးခပ်သိမ်းတို့၏ ကင်းငြိမ်းချမ်းသာခြင်းတည်းဟူသော သန္ဒိဋ္ဌိက နိဗ္ဗာန်ကို၊ လဒ္ဓါ= ကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌ ရကုန်ကြ၍၊ သုဗ္ဗတာ=စင်ကြယ်ကောင်းမြတ် ချီးမွမ်း အပ်သော ပဋိပတ် ကိုယ်ကျင့်တရားကို မနေမနား အားထုတ်ကြကုန်၍၊ သဗ္ဗေပိ=အလုံးစုံးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဇနာ=လူ, နတ်, ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့ သည်၊ ဣဓေဝ=ရှင်ချစ်ဂေါတမ ဘုရားသာသနာ ဤအခါ၌ပင်လျှင်၊ ပရမတ္ထံ=အထွတ်အမြတ် ပရမတ်ဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗာနံ=နိဗ္ဗာန်ကို၊ အာရာဓေန္တု=အလိုပြည့်၍ ကိုယ်တွေ့ဉာဏ်မြင် အစဉ်ပေါက်ရောက် ပြီးမြောက်ခံစံကြပါစေကုန်သတည်း။ ။

လယ်တီနိဗ္ဗာန်ကျမ်း ပြီးပြီ။

* * *